

leto 2020, letnik XXI
številka 1-2

TISKOVINA

Revija Univerzitetnega kliničnega centra Maribor

Naša bolnišnica

Kazalo

2	Kazalo
3	Spoštovane sodelavke in sodelavci
4	»Pristanek na Marsu«
5	Seji Sveta zavoda UKC Maribor
7	PERSIST – Mednarodni projekt za iskanje pametnih rešitev v podporo bolnikom po zdravljenju raka
8	Nova raziskovalna oprema v UKC Maribor v letu 2020
10	Vloga transanalne minimalno invazivne kirurgije (TAMIS) pri zdravljenju začetnega raka danke
11	Predstavitve mikroskopa Zeiss Kinevo 900
13	Operacija zdrsa maternice
14	Na oddelku za ortopedijo zdaj tudi z manj invazivnimi brezdebelnimi ramenskimi endoprotezami
16	Obisk svetovno znanega interventnega kardiologa
17	Nova metoda zdravljenja ostenjene nekroze trebušne slinavke v Mariboru
20	4. junij - dan krvodajalstva
21	Otvoritev obnovljene histeroskopske ambulate Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor
22	Podelitev priznanj UKC Maribor za leto 2019
31	Predstavitve Klinike za otorinolaringologijo, cervikalno in maksilofacialno kirurgijo
33	Oskrba dihalne poti 2019
36	XV. mariborsko ortopedsko srečanje z naslovom Otroci in mlad športniki v ortopediji
38	XIV. dermatološki dnevi v Mariboru
39	Slovesnosti ob sedemdeseti obletnici Centra za transfuzijsko medicino UKC Maribor
42	Cepljenje nosečnic, otrok, mladostnikov in zdravstvenega osebja
45	Glavna pisarna deluje v obnovljenih prostorih
46	S pomočjo podjetja Lek d. d. do novega respiratorja na Kliniki za pediatrijo
47	Otvoritev poslikave »Čarobni gozd«
48	183. krvodajalec, ki je kri daroval stotič
48	Sprejem upokojenih delavcev UKC Maribor v letu 2019
49	»Stekleničke upanja« in koncert za bolnike Oddelka za onkologijo
50	Praznično vzdušje na Kliniki za pediatrijo
51	V bolnišnični šoli smo dejavni
53	Prva slovenska zdravnišnica z nazivom specialistka otroške kirurgije, nacionalna koordinatorica za specializacijo otroške kirurgije
55	Odličje – zahvala Zdravniške zbornice Slovenije UKC Maribor
57	Tradicionalni prednovoletni sprejem za zaposlene v UKC Maribor
59	Razmišljanje o »Skrivnem dnevniku mladega zdravnika«
60	Kako (pre)živeti z nočnim delom
62	26. zimske športne igre zdravstvenih in socialnih zavodov Mariborske regije
64	Pustno vzdušje v UKC Maribor
67	Medicinska fakulteta za pot iz pragmatizma
69	Pohvale, priznanja in nagrade
72	Redni študij stomatologije šele prihodnje leto
72	Mreža mednarodnih stikov se širi
73	Medicinci s srcem darujejo in rešujejo
74	Kako smo študentje stopili skupaj in združili moči v času epidemije covid-19
76	ŠTUDIJA NA ENI NAJBOLJ ZAŽELENIH FAKULTET UNIVERZE V MARIBORU - FAKULTETI ZA ZDRAVSTVENE VEDE: informativni dnevi na FZV
78	Novosti na podiplomskem študijskem programu 2. stopnje Zdravstvena nega na UM FZV
79	Podeljene nagrade, priznanja in svečana listina ob rektorjevem dnevu Univerze v Mariboru zaposlenim na UM FZV
82	27. januar 1919 – krvavi ponedeljek v Mariboru
86	Prim. doc. dr. Radovan Breznik ob njegovi 80-letnici
88	Afazija v praksi
89	Zahvale
99	In memoriam
102	Iz kuhinje
103	Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni...

Direktor:

prof. dr. Vojko Flis, dr. med.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Lencl, dipl. inž. za zveze

Uredniški odbor:

izr. prof. dr. Matjaž Vogrin, dr. med., prof. dr. Vojko Flis, dr. med., Tina Škerbinc Muzlovič (T. Š. M.), univ. dipl. medij. kom., Samo Turk, univ. dipl. ekon. (S. T.), prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med., izr. prof. dr. (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majda Pajnkihar, univ. dipl. org.

Lektorji:

za UKC Maribor Urška Jodl Skalicky, mag. phil., za FZV Sebastijan Frumen, prof. slov., za MF Milan Golob.

Fotografije:

UKC Maribor, Rebeka Gerlič (R. G.), univ. dipl. ekon., Nina Bračič (N. B.), prof. razrednega pouka

Naklada:

3.000 izvodov

Grafično oblikovanje in tisk:

Evrografis d. o. o.

Naslov uredništva:

Univerzitetni klinični center Maribor, za uredništvo Naše bolnišnice, Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno popravi članke.

Fotografija na naslovnici:

S. T.

Fotografija na zadnji strani:

N. B.

Naša bolnišnica je dostopna tudi na spletni strani www.ukc-mb.si/bolnisnica/interni-casopis/

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Pričujoča številka Naše bolnišnice je zadnja, ki odraža življenje v Univerzitetnem kliničnem centru v Mariboru pred pandemijo virusa SARS-CoV-2. V obdobju, ko je nastajala, smo bili polni optimizma. Leto 2019 smo po dolgih letih končali z dobrim finančnim rezultatom. Z zadovoljstvom se lahko ozremo na leto 2019, ki nam je po zaslugi prizadevanj vseh nas prineslo presenetljivo dobre rezultate – tako glede ostanka dohodka kot v utrjevanju vloge Univerzitetnega kliničnega centra v Mariboru v zdravstvenem sistemu države.

Počasi se je začelo premikati tudi na področju zahtevnega obnavljanja visokotehnološke medicinske opreme in pri vlaganjih v infrastrukturo. S počasnostjo na obeh področjih seveda ne moremo biti zadovoljni. Vendar je tovrstna počasnost v veliki meri posledica že kroničnega zaostajanja pri sprejemanju finančnega načrta za vsako posamezno leto in birokratskih ovir, povezanih s slednjim. V letu 2019 je bil finančni načrt potrjen konec junija in šele v naslednjih šestih mesecih so se lahko začele resnejše aktivnosti. Za tiste, ki jim slovenska birokracija ni preveč domača, je treba povedati, da moramo pri pripravi finančnega načrta najprej čakati na usmeritve in nato na končno potrditev načrta na vladni ravni. Pred potrditvijo ni mogoče izvajati pomembnejših javnih razpisov, ki so podlaga za večja gradbena dela ali za nabavo zahtevnejše medicinske tehnologije. Glede na ritem življenja v državi je bilo seveda iluzorno pričakovati, da bomo vse zastavljene cilje iz leta 2019 zmogli izpeljati prav v zadnjih treh mesecih preteklega leta. Julij in avgust sta v teh zemljepisnih širinah namreč tradicionalno administrativno zelo počasna ali celo hroma meseca. A ne glede na opisane težave smo bili prepričani, da bomo lahko v letu 2020, sloneč na rezultatih preteklega leta in ob kajpak pričakovani ponovni kasnitvi finančnega načrta, številne zastavljene cilje uresničili. Imeli smo čvrste cilje, v katere je bilo smiselno vlagati energijo in voljo. Vedeli smo, kaj hočemo. Imeli smo vizijo, kako bolnikom in osebju približati kakovost in sodobnost zdravljenja v naši ustanovi na raven, ki jo dosegajo primerljive evropske akademske medicinske ustanove. Seveda nismo pričakovali, da bo šlo brez zapletov. V tako veliki ustanovi, kot je Univerzitetni klinični center Maribor, se oddelki iz različnih razlogov razvijajo različno. Različni so tudi njihovi merljivi strokovni in raziskovalni uspehi in različni so odnosi na posameznih oddelkih. Slednji so odvisni tudi in predvsem od ljudi, ki tam delajo. Po naravi stvari razlike vodijo do primerjav, ki so mnogokrat subjektivne in zaradi različnih človeških npravi nemalokrat konfliktni. Vendar prepričani smo bili, da lahko s skupnimi močmi te ovire in zaplete zaobidemo in z zaupanjem ter optimizmom zremo in stopimo v leto 2020.

Pandemija virusa SARS-CoV-2, ki se je grozeče najavljala že januarja in februarja 2020, je v letu 2020 številne stvari na medicin-

skem, kulturnem in socialnem področju korenito spremenila ter obrnila na glavo, in to ne zgolj v Sloveniji. Posledice pandemije bodo zagotovo usodno vplivale na mesto in vlogo Univerzitetnega kliničnega centra v Mariboru v državi in tudi na njegov razvoj. Nekatere prioritete v strokovni in organizacijski usmeritvi se bodo zanesljivo spremenile in sprožile organizacijske ter strokovne spremembe. Nekatere spremembe bodočasne, nekatere trajne. Brez strpnosti vseh zaposlenih potrebnih sprememb ne bo preprosto izpeljati.

Ustanova se je na pandemijo odzvala zelo uspešno, kar je zasluga vseh zaposlenih – od podpornih služb do zdravstvenega osebja. Brez enih ali drugih ne bi dosegli takšne epidemiološke slike v Podravju, kot jo kaže sedanje, izjemo dobro stanje. Pandemiji bo posvečena posebna številka Naše bolnišnice. Vendar se tudi na tem mestu vsem zaposlenim ponovno zahvaljujem za izjemno strokovno in požrtvovalno delo v času epidemije in vas hkrati prosim za velik odmerek strpnosti, medsebojnega razumevanja ter spoštovanja v obdobju, ki nas zaradi nepredvidljivih dogodkov čaka vsaj do konca leta 2020.

prof. dr. **Vojko Flis**, dr. med., direktor UKC Maribor

»Pristanek na Marsu«

Lansko leto je UKC dobil novo kliniko. Po več letih (skoraj desetletju) pisanja vlog je Ministrstvo za zdravje RS 8. julija 2019 Oddelku za ORL, CFK in MFK UKC Maribor podelili naziv klinika.

Ta dogodek je priložnost za samorefleksijo in razmislek o prihodnosti.

Skupaj smo prehodili trnovo pot z mnogimi uspehi in neuspehi ter težkimi časi.

Zdaj, po uspešni pridobitvi naziva klinika, se marsikdo sprašuje, kaj to sploh pomeni. Kaj je sploh vodilo prejšnje in deloma sedanje generacije k odrekanju in velikokrat tudi tveganju, da smo dosegli naziv klinika? Je bil to morda ego, želja po profiliranju, medijska ali družbena izpostavljenost? Enako se lahko vprašamo tudi, zakaj ljudje osvajajo vedno nove vrhove, globine oceanov ali raziskujejo vesolje. Pomembno gonilo napredka je entuziazem, želja po nečem novem, po izboljšanju, po napredku. Ali so za to potrebne posebne osebnosti ljudi? Zagotovo, kajti premikov v družbi niso naredili ljudje, ki so jih poganjali izključno materialni vzgibi ali so živeli v coni udobja; velikokrat so se velike in pomembne stvari zgodile tudi zato, ker ljudje niso imeli druge izbire. V današnjem globalnem družbenem okolju, kjer ima vse svojo ceno, brez denarja seveda ne gre. Vsi ljudje si danes želimo predvidljivosti in delo v urejenem, udobnem delovnem okolju. Vendar je to velikokrat nemogoče. Predstavljajte si astronaute Apolla 11 na vrhu Saturna V in se vprašajte, ali je bilo njihovo okolje udobno, predvidljivo in nestresno. Projekt Apollo je od začetka do konca nastajal manj kot 10 let. Danes, v obdobju hiperregulacije, niti NASA niti ESA niti Kitajci niso več sposobni realizirati kaj podobnega. Danes se ljudje sprašujejo, zakaj je bilo sploh treba poleteti in pristati na Luni. Nepotrebno zapravljanje davkoplačevalskega denarja. Zakaj bi se ljudje izpostavljali nevarnostim? Za koga? V trenutku, ko si začnemo postavljati taka vprašanja, je razvoja konec. S tem se ubijeta človeška iznajdljivost in želja po doseganju ciljev. Postanemo brezciljna, nezadovoljna družba. Podobnih primerov je veliko: od nasprotnikov cepljenja, eko-globalistov ... Vse te skupine pod vprašaj postavljajo dosežke preteklosti in (morda) nevede tudi svojo lastno identiteto.

In če potegnemo analogijo s temi ogromnimi dosežki za človeštvo in jih prenesemo na miniaturno in globalno nepomembno raven našega okolja, lahko začutimo, da temu ne moremo uiti. Samo dobre želje in velike besede niso več dovolj. Nihče od nas se ne more iztrgati iz tega okolja. Naivno bi bilo misliti, da današnji svet deluje po istih principih kot pred 50 ali celo 20 leti. Svet se vrti hitreje in bolj divje kot kadar koli prej.

Tudi zato so take priložnosti, kot je pridobitev naziva klinika, priložnost, da se spomnimo preteklosti, ljudi, ki so največkrat z lastnim odrekanjem ustvarjali identiteto okolja. Tega ne smemo zavreči, ampak moramo graditi naprej. In prav to je danes naj-

težja naloga, saj se zdaj začena čas, ki bo pokazal, ali smo dovolj zreli, da obdržimo naziv in si postavimo nove cilje. Verjamem, da nam bo to uspelo, kajti tudi sedanje generacije se še spomnimo ljudi, ki so dosegli ta naš »pristanek na Luni«. Postavljen je nov cilj: »pristanek na Marsu«. Zakaj? Zato, ker smo kot ljudje željni odkrivanja nečesa novega. Ker smo tekmovalni. Je ta pot brez nevarnosti? Sploh ne. Če je naloga sedanje generacije, da »pristane na Marsu«, je naloga naše generacije, da jih pri tem podpiramo z vsemi silami. Tik pred koncem pa še eno pomembno dejstvo: da je posadka Apolla 11 pristala na Luni, je za to delalo tisoče ljudi v ozadju, ki nikoli niso bili imenovani. In tako je tudi v medicini. Kliniko so in bodo gradili zdravniki, medicinske sestre, bolničarke, administratorke, vsi zaposleni, kajti kot lepo pravi slovenski pregovor »Eden ni nobeden«.

doc. dr. **Boštjan Lanišnik**, dr. med.

Seji Sveta zavoda UKC Maribor

Avtor: S. T.

Foto: R. G.

17. decembra so se člani Sveta zavoda z vodstvom UKC Maribor sestali na 24. redni seji Sveta zavoda UKC Maribor – zadnji v letu 2019. Obravnavali so širok spekter tematik. Pričeli so z obravnavo in potrditvijo dnevnega reda, potrditvijo zapisnika 23. seje ter pregledom realizacije preteklih sklepov. Nadaljevali so z naslednjimi temami: Načrt notranje revizije UKC Maribor za leto 2020, Načrt razvoja znanstveno-raziskovalne dejavnosti, Poročilo o realizaciji plana investicij z oceno realizacije do konca leta 2019, Potrditev investicijskih dokumentacij (širitev enote za intenzivno terapijo na Kliniki za pediatrijo v UKC Maribor, obnova prostorov v stavbi št. 3, nadstropje 2 za potrebe preselitve Oddelka za kožne in spolne bolezni, prenova prostorov Oddelka za plastično in rekonstruktivno kirurgijo v UKC Maribor), Pregled predlogov sprememb in dopolnitev Statuta UKC Maribor Statutarne komisije, Informacija o aktivnostih pri pripravi akta o kriterijih za izračun najemnine za poslovne prostore UKC Maribor, Posebni program invazivne kardiologije in slikovne diagnostike za skrajševanje čakalnih dob v UKC Maribor v letu

2020, Predlog Programa dela Sveta zavoda za leto 2020. Sejo so kot navadno zaključili z informacijami, vprašanji in pobudami. Pred sejo so člani Sveta zavoda v skladu z dogovorom, sprejetim na 13. redni seji Sveta zavoda, obiskali Oddelek za nuklearno medicino in Oddelek za kardiokirurgijo, kjer so si ogledali prostore, se pogovorili z zaposlenimi in se seznanili z načinom dela.

Na prvi seji Sveta zavoda UKC Maribor v letu 2020 so se predstavili tudi novi člani. Tako je Vlada RS za preostanek mandata imenovala nove predstavnike ustanovitelja: Robert Pungerl, Andrej Šauperl, Srečko Felix Krobe, Boris Miha Kaučič in Jože Šabeder. Mestna občina Maribor je prav tako imenovala nadomestnega predstavnika MOM v Svet zavoda UKC Maribor, Zdravka Luketiča. Svet zavoda UKC Maribor, ki ima skladno s statutarnimi določili 11 članov nadalje sestavljajo:

- predstavniki ustanovitelja: Robert Pungerl, Andrej Šauperl, Srečko Felix Krobe, Boris Miha Kaučič, Jože Šabeder in Stanislava Naterer,

- predstavnica ZZZS: Suzana Jarc,
- predstavnik MOM: Zdravko Luketič,
- predstavniki delavcev UKC Maribor: Mojca Dobnik, Mitja Hojs in Lucija Kuder.

V prvi točki dnevnega reda 25. redne seje je bil izvoljen tudi novi predsednik Sveta. To funkcijo bo v bodoče opravljal Jože Šabeder, ki je v nagovoru po izvolitvi poudaril predvsem željo po konstruktivnem sodelovanju. Sicer so prisotni obravnavali slednje točke: Spremembe sistematizacije delovnih mest v UKC Maribor – kompetence v zdravstveni negi, Letno poročilo za leto 2019, Izdaja soglasja strokovnemu direktorju UKC za delo na Inštitutu za športno medicino MF UM in obravnava vloge za odobritev usposabljanja v tujini za potrebe habilitacije, Poročilo o izdanih soglasjih in podjemnih pogodbah za opravljanje zdravstvenih storitev pri drugem delodajalcu, v sklepni točki dnevnega reda (Informacije, vprašanja in pobude) pa so se člani Sveta zavoda seznanili z informacijami o nabavah tekom epidemije.

PERSIST – Mednarodni projekt za iskanje pametnih rešitev v podporo bolnikom po zdravljenju raka

*Avtor: mag. Maja Molan, univ. dipl. pol., Doroteja Batorek, mag. ekon. in posl. ved.
Foto: R. G.*

Vsako leto v Evropi diagnosticirajo več kot 3,5 milijona novih rakavih bolnikov. V preteklosti so se pri raziskavah raka osredotočali na diagnosticiranje bolezni in zdravljenje. Posamezniki, ki potrebujejo dolgoročno medicinsko in nemedicinsko nego, se ob ponovni integraciji v aktivno družbeno življenje soočajo z izzivi diskriminacije, prepuščenosti samemu sebi, spremembo življenjskega sloga, spremembo fiziološkega stanja in psihološkimi težavami (približno 1 od 4 oseb). O teh težavah je premalo znanega.

Glavni cilj pilotnega projekta PERSIST je zbiranje podatkov o bolnikih po akutni fazi zdravljenja z namenom seznanitve s posameznikovim fizičnim in psihološkim stanjem nekaj mesecev po aktivni fazi zdravljenja. V povprečju ima zdravnik le 7 minut za pregled bolnika in v tem času je težko ugotoviti realno stanje.

Prav zato bodo vrhunski onkologi in podporno zdravstveno osebje Univerzitetnega kliničnega centra Maribor v projektu rekrutirali bolnike in hkrati sledili vsem fazam zbiranja podatkov, ki bodo beležila počutje, telesno aktivnost, telesne funkcije. Informacije bodo zdravnikom pomagale pri svetovanju bolnikom. UKC Maribor bo v pilotni projekt vključil zdravnike specialiste onkologe, predstavnike zdravstvene nege in 40 bolnikov po akutni fazi zdravljenja za rakom dojke (20 oseb) in debelega črevesa (20 oseb). Raziskava bo ocenila učinkovitost oblikovanega inovativnega modela in njegov vpliv na kakovost življenja bolnikov po zdravljenju.

Namen inovacije je doseči izboljšanje kakovosti življenja bolnika po zdravljenju in na podlagi pridobljenih podatkov izgraditi platformo, ki bo povezovala realne podatke posameznika in sodobno tehnologijo. S pomočjo pametnih orodij in rešitev bo oblikovan inovativen koncept spremljanja in podpore bolnikom po zdravljenju za rakom. Zbrani podatki bodo analizirani z uporabo umetne inteligence in s sodobno metodo analize. Rezultati bodo v podporo zdravnikom pri diagnosticiranju in sprejemanju odločitev v vsakodnevni praksi, ki bo prispevala k optimizaciji odločanja in izidov zdravljenja. Pametne ure in pametni telefoni bodo spremljali počutje in zbirali podatke, bolnik pa se bo lahko pogovoril z virtualno agentko Eva, ki bo nudila podporo. Virtualna agentka Eva bo zaznala čustva, počutje, vzorce govora oz. uporabljene besede, izraze na obrazu itn. Podatki bodo uporabni za prilagaja-

nje terapije posameznega bolnika. Po drugi strani pa se bodo zbrani podatki analizirali s sodobnimi metodami.

Poleg Univerzitetnega kliničnega centra Maribor slovenski konzorcij sestavljata še Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru (UM).

Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko UM je tehnični partner z nalogo oblikovanja sistema, ki bo na eni strani vključeval komponento za podporo kliničnih odločitev. Le-ta bo temeljila na novih modelih analiz zdravstvenih podatkov, na drugi strani pa komponento za oddaljeno in personalizirano spremljanje posameznega bolnika (t. i. sistem mHealth). V sklopu projekta bodo partnerji razvili še platformo za masovne podatke, ki bo združila obe komponenti in ju povezovala z digitalnimi zapisi o bolnikih (t. i. Electronic Health Records (EHRs)), ki se uporabljajo v bolnišnicah.

Filozofska fakulteta UM v projektu zagotavlja strokovno podporo s področja psihologije, ki pomembno vpliva na dejavnike zdravljenja in vključevanje bolnikov v preventivne programe.

Projekt PERSIST je stoodstotno financiran s strani Evropske unije v okviru programa Horizon 2020 v višini več kot 5 milijonov evrov, od tega dobi 700.000 evrov slovenski konzorcij. Projekt bo izveden v sodelovanju partnerjev, ki sestavljajo konzorcij s 13 člani iz 10 držav: Slovenija, Španija, Italija, Avstrija, Bolgarija, Latvija, Švica, Portugalska, Belgija in Turčija. Pri projektu bodo sodelovale štiri bolnišnice, in sicer iz Belgije, Latvije, Slovenije in Švice.

Nova raziskovalna oprema v UKC Maribor v letu 2020

Avtorji: prof. dr. Milan Reljič, dr. med., prof. dr. Dušan Mekiš, dr. med., prof. dr. Pavel Skok, dr. med., Sandra Martič, mag. posl. ved., Aljaž Valič, mag. kin., Martina Kos, univ. dipl. biol.

Komentarji: prof. dr. Iztok Takač, dr. med., prof. dr. Borut Kovačič, univ. dipl. biol., prof. dr. Nadja Kokalj Vokač, univ. dipl. biol., doc. dr. Jernej Dolinšek, dr. med.

UKC Maribor je klinična ustanova, ki predstavlja enega od dveh strokovnih referenčnih centrov v državi, ki opravlja strokovno, strokovno-organizacijsko, pedagoško in raziskovalno delo. Kot terciarna ustanova ima ustrezno izobražen kader, je odprta v mednarodni prostor in ima materialne zmogljivosti, med katere spada tudi sodobna oprema, ki poleg strokovnega dela omogoča tudi raziskave in razvoj. Raziskovalno delo je pomembna dejavnost v naši ustanovi. Pokazatelji uspešnega raziskovalnega dela v ustanovi so v preteklosti številni raziskovalni projekti,

doktorati in znanstvenoraziskovalni članki v najpomembnejših znanstvenih revijah doma in po svetu. Tudi danes ima naša ustanova številne priznane raziskovalce in raziskovalne projekte.

V letu 2019 so štirje uspešni raziskovalci prof. dr. Iztok Takač, prof. dr. Borut Kovačič, prof. dr. Nadja Kokalj Vokač in doc. dr. Jernej Dolinšek s pomočjo Oddelka za znanstveno-raziskovalno delo oddali vloge vsak na svojem raziskovalnem področju na javni razpis Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju ARRS) za sofinanciranje raziskovalne

Št. raziskovalca	Ime in priimek glavnega raziskovalca (prijavitelja)	Št. raziskovalne organizacije	Naziv raziskovalne organizacije	Šifra raziskovalnega programa	Veda	Naziv opreme
1324	Iztok Takač	(prijaviteljice)	Univerzitetni klinični center Maribor	P3-0321	3 (Medicina)	3D-ultrazvočni diagnostični aparat za preiskave v ginekologiji in porodništvu
11040	Borut Kovačič	0334	Univerzitetni klinični center Maribor	P3-0327	3 (Medicina)	Modularna inkubatorska postaja za individualno nemoteno inkubacijo človeških zarodkov in vitro
19125	Jernej Dolinšek	0334	Univerzitetni klinični center Maribor	P3-0036	3 (Medicina)	Sistem za diagnostiko motilitetnih motenj zgornjega prebavnega trakta – HRMI (High Resolution Manometry and Impedance)
13343	Nadja Kokalj Vokač	0334	Univerzitetni klinični center Maribor	P4-0220	3 (Medicina)	SEKVENATOR NOVE GENERACIJE ZA GENET-SKE ANALIZE

Seznam opreme za UKC Maribor, ki jo je ARRS sprejela v (so)financiranje v letu 2020.

opreme v okviru potekajočih raziskovalnih programov. Kriteriji za ocenjevanje prijav za sofinanciranje nakupov raziskovalne opreme so bili znanstvena odličnost raziskovalcev, kakovost prijave podpirne dejavnosti in potencialni vpliv zaradi razvoja, razširjanja in uporabe pričakovanih rezultatov raziskav. ARRS je v vlogah prepoznala raziskovalno odličnost naše ustanove in sprejela odločitev, da nakup raziskovalne opreme podpre s finančnimi sredstvi v letu 2020.

Nova oprema bo podprla obstoječa in omogočila razvoj novih raziskovalnih področij in bo na razpolago tudi raziskovalcem iz drugih ustanov ter bo omogočila nova povezovanja z raziskovalnimi skupinami v nacionalnem kot tudi mednarodnem prostoru, zato je toliko bolj pomembno, da je ARRS prepoznala raziskovalne skupine naše ustanove kot raziskovalno uspešne in s sofinanciranjem opreme potrdila raziskovalno pot v ustanovi.

Raziskovalcem želimo obilo uspehov pri raziskovanju, saj raziskovalno delo predstavlja dodano vrednost uspešnemu kliničnemu delu.

Komentar glavnih raziskovalcev UKC o možnostih in doprinosu nove opreme za raziskovalno delo:

Prof. dr. Iztok Takač, vodja Klinike za ginekologijo in perinatologijo, raziskovalec na področju ginekološke onkologije: Nova oprema 3D-ultrazvočni diagnostični aparat za preiskave v ginekologiji in porodništvu predstavlja napredek za natančnejše in zanesljivejše diagnosticiranje in zdravljenje benignih in malignih sprememb genitalnega trakta ter dojk z najsodobnejšo ultrazvočno tehnologijo. V raziskovalnih projektih s področja ginekološke onkologije, kamor sodijo vse spremembe ženskega genitalnega trakta in dojk, ki jih v veliki meri diagnosticiramo z ultrazvočno tehnologijo, je takšna oprema nujno potrebna tudi zaradi pričakovanega porasta rakavih obolenj ženskega genitalnega trakta ter dojk, saj omogoča zgodnejše odkrivanje omenjenih obolenj, zgodnejšo obravnavo bolnic in hitrejši povratak v delovno in domače okolje. Takšno opremo uporabljajo številni centri v Evropi in svetu kot neobhoden sestavni del medicinske opreme, ki se uporablja v raziskovalne in klinične kot tudi edukacijske namene.

Prof. dr. Borut Kovačič, vodja Laboratorija za oploditev z biomedicinsko pomočjo, raziskovalec na področju reprodukcije človeka: Nova raziskovalna oprema modularna inkubatorska postaja za individualno nemoteno inkubacijo človeških zarodkov *in vitro* zagotavlja v inkubatorju ultra nizke koncentracije kisika. Na razpisu za novo opremo smo izpostavili naše dosedanje raziskave o dokazovanju prednosti 5-% kisika v primerjavi z 20-% kisikom v atmosferi inkubatorjev za človeške zarodke. Tudi na osnovi naših rezultatov je danes hipoksija v svetu opisana kot standard za gojenja zarodkov *in vitro*. Kasnejše raziskave so pokazale, da fiziološka koncentracija kisika v maternični votlini znaša celo pod 2 %. Za zagotavljanje tako nizkih vrednosti kisika, ki so blizu anoksičnih pogojev, bi morali imeti na razpolago opremo, ki te vrednosti kisika v inkubatorjih zagotavlja in sproti zelo

natančno meri. Z novo inkubatorsko postajo lahko takšne pogoje ustvarimo in s tem razširimo področje raziskovanja o vplivu okolja na razvoj zarodkov *in vitro*. Načrt našega raziskovanja pa ni prepričal ARRS samo za odločitev o razdelitvi sredstev za raziskovalno opremo, temveč po potrditvi tujih recenzentov tudi za odločitev o razdelitvi sredstev za nadaljevanje financiranja našega raziskovalnega programa »Reprodukcija človeka – laboratorijski in eksperimentalni vidiki« (vodja: prof. dr. Borut Kovačič) za naslednjih šest let (2020–2025). Kot kažejo dosednji razgovori, s to opremo postajamo zanimiv partner tudi za raziskovalne skupine iz tujine, ki raziskujejo vpliv kisika na embrionalni razvoj in metabolomiko. S tem si odpiramo vstop v mednarodno raziskovalno sfero in mednarodne projekte.

Prof. dr. Nadja Kokalj Vokač, vodja Laboratorija za medicinsko genetiko, raziskovalka na področju medicinske genetike: Nova raziskovalna oprema sekvenator nove generacije za genetske analize omogoča številne aplikacije pri analizi DNA in RNA za raziskovalne in diagnostične namene. Tehnologija sekvenciranja naslednje generacije (NGS) ponuja možnosti razvoja aplikacij glede na zmogljivost tehnologije, to je analiz sekvenc do 15 Gbp pregleda velikega števila genov v enem koraku. Aparat se lahko uporablja v raziskovalne namene na vseh področjih medicine, predvsem za analize genskih mutacij na nivoju eksoma, to je 4500 prepisov vseh klinično pomembnih genov in s tem analizo mutacij znotraj posamičnih genov pri monogenetskih boleznih ter genetskega ozadja drugih pogostih kliničnih stanj, kot so kompleksne bolezni (metabolne bolezni, srčno-žilne bolezni, nevrološke bolezni, gluhost ...). Omogoča tudi analizo izražanja genov in študije na nivoju genskih prepisov. S pridobitvijo aparata za sekvenciranje nove generacije se odpira področje genomske analize, ki predstavljajo bodočnost genetske diagnostike v medicini.

Doc. dr. Jernej Dolinšek, vodja Klinike za pediatrijo, raziskovalec na področju pediatrične gastroenterologije: Nova raziskovalna oprema sistem za diagnostiko motilitetnih motenj zgornjega prebavnega trakta – HRMI za razliko od konvencionalne manometrije požiralnika ter pH-metrije z merjenjem sprememb impedance omogoča vpogled v motilitetne spremembe na zelo kratkih segmentih požiralnika, kar bistveno izboljša možnosti analize motorične (dis)funkcije požiralnika. Sistem bo pomembno izboljšal možnosti preiskovanja in monitoriranja motilitetnih motenj zgornjih prebavil in zmanjšal potrebo po izvajanju številnih invazivnih preiskav, kot so rentgenska pasaža zgornjih prebavil, klasična manometrija požiralnika ali ezofagogastroduodenoskopija. Raziskovalni sistem se trenutno uporablja v najbolj naprednih znanstvenoraziskovalnih institucijah in nam bo omogočil intenzivno raziskovalno sodelovanje z mednarodnimi raziskovalnimi ustanovami, ki uporabljajo sistem HRMI. Konfiguracija, ki omogoča izvedbo preiskav tako za pediatrične kot tudi odrasle preiskovance, bo še dodatno povečala potencialni obseg števila preiskav.

Vloga transanalne minimalno invazivne kirurgije (TAMIS) pri zdravljenju začetnega raka danke

Avtor: doc. dr. Bojan Krebs, dr. med.

Pred petimi leti sem v reviji ISIS pisal o konservativnem, neoperativnem zdravljenju raku danke. Takrat sem tudi zapisal, da se pogostnost raka danke v Sloveniji povišuje. Z veseljem ugotavljam, da je v teh petih letih prišlo do pomembnega obrata in da je število bolnikov z rakom danke v Sloveniji začelo upadati. Podatki slovenskega Registra raka kažejo, da je bilo povprečno letno število novoodkritih oblik raka danke v obdobju med letoma 2001 in 2005 okoli 540 na leto, med letoma 2005 in 2010 okoli 640 na leto, v zadnji izdaji te publikacije pa je objavljeno, da je bilo leta 2016 odkritih samo še 457 primerov raka danke. Prav gotovo ima glavno vlogo pri tem naš preventivni presejalni program SVIT.

Navkljub optimizmu in napovedim glede možnosti konservativnega zdravljenja je danes večino bolnikov z rakom danke še vedno treba operirati. Zlati standard operativnega zdravljenja je totalna mezorektalna ekscizija, ki jo je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja uvedel angleški kirurg Heald. Pri večini bolnikov nam uspe napraviti resekcijo tumorja s primarno anastomozo, pri nekaterih pa je treba ob tem napraviti še tako imenovano zaščitno, protektivno stomo. Le-to potem zapremo čez nekaj mesecev. V najslabšem primeru, ko je tumor zelo nizko, in zajema tudi zapiralno mišičje danke, je treba pri operaciji raka danke napraviti abdominoperinealno ekscizijo oziroma resekcijo, torej operacijo, pri kateri odstranimo celotno danko z zadnjikom, kožo na tem mestu nato zašijemo in izpeljemo stalno stomo na levi strani. Za kirurga in bolnika je takšna operacija zelo velik, težak poseg, ki prinaša določeno stopnjo invalidnosti. Seveda se poskušamo takšni operaciji izogniti, vendar včasih žal nimamo druge izbire.

Največji terapevtski izziv danes predstavljajo začetni tumorji spodnje in srednje tretjine danke. Pri takšnih tumorjih imamo več možnih pristopov, ki so odvisni predvsem od stadija tumorja ob odkritju. Pri bolnikih z višjimi stadiji tumorjev (T2 do T4 po klasifikaciji TNM) običajno začnemo z onkološko terapijo (kemoterapije in obsevanje), ki ji sledi ponovna ocena razširjenosti tumorja, in v primeru popolnega odgovora (pri okoli 20 % bolnikov rak danke po onkološkem zdravljenju popolnoma izgine), opazovanje po protokolu. Če odgovor ni popoln, bolnika operiramo, kot sem opisal prej.

Pri bolnikih z nižjim stadijem tumorja, torej T1, pa je možno tudi lokalno izrezanje (ekscizija) tumorja, ki pride v poštev le pri tumorjih v spodnji in včasih srednji tretjini danke.

Za bolnika je to seveda najbolj ugodna varianta. Res je, da so prava indikacija za ta poseg le zgodnejši tumorji, vendar ima operacija vrsto prednosti pred operacijo z resekcijo črevesa. Bolnik ne potrebuje splošne anestezije, operira se transanalno, torej brez prereza trebušne stene, izreže se celotna stena črevesa in robovi se sešijejo. Bolnik lahko praktično dan po operaciji zapusti bolnišnico. Zapleti po taki operaciji so zelo redki, posledic običajno ne pušča. Če to primerjamo s totalno mezorektalno ekscizijo, kjer so zapleti pogosti in posledice vedno prisotne, je razlika gromozanska. Zakaj potem zmeraj ne naredimo lokalne ekscizije?

Prvi problem je ta, da je tehnika primerna samo za začetne tumorje, torej do stadija T1. Drugi problem pa je, da na ta način lahko transanalno dosežemo le tumorje v spodnji tretjini danke, saj je tehnično nemogoče priti do višjih tumorjev skozi ozek analni kanal. Na prvo težavo žal ne moremo vplivati, k sreči pa lahko na drugo. Gre za tehniko, kjer v analni kanal vstavimo posebno cevko, troakar, nato pa skozi njo vstavimo laparoskopske instrumente in tako dosežemo tudi višje tumorje. Prva taka tehnika, ki so jo poimenovali TEM (transanalna endoskopska mikrokirurgija), je bila opisana že leta 1988, vendar razen v specializiranih ustanovah, večjega razmaha ni dosegla. Drugače je s tehniko transanalne minimalno invazivne kirurgije (TAMIS – Transanal Minimally Invasive Surgery). Tehnika je bila predstavljena v prvem desetletju novega tisočletja in se hitro širi. Kot rečeno, v analni kanal vstavimo posebni troakar, ki mu rečemo tudi port, skozenj nato danko napolnimo, oziroma napihnemo s CO₂, skozi troakar vstavimo kamero, si ogledamo tumor ter ga nato s pomočjo laparoskopskih instrumentov (prijemalke, škarjice, šivalniki) odstranimo skupaj s celotno debelino črevesne stene in varnostnim robom. Nato defekt v steni, ki ostane po izrezu, laparoskopsko zašijemo. Danes, ko skoraj vse operacije žolčnikov napravimo laparoskopsko, na ta način operiramo od vnetja slepiča pa do najtežjih posegov, kot so operacije raka želodca in črevesa, so kirurgi laparoskopske tehnike že tako vešči, da se tehnike TAMIS ni težko naučiti.

V naši bolnišnici smo prvi tak poseg naredili leta 2019. Bolnik je imel v okviru programa SVIT odkriti in odstranjen manjši polip iz danke na višini 8 centimetrov. Ker polip ni bil odstranjen v enem kosu in ker je patološka preiskava dokazala, da gre za začetni rak, je konzilij sklenil, da je pri bolniku potrebna radikalna operacija. V poštev bi prišla totalna mezorektalna ekscizija z

morebitno izpeljavo začasne stome. Glede na zgođen stadij tumorja in lego smo se odločili za tehniko TAMIS. Bolnik je drugi dan po operaciji odvajal blato, težav ni imel in bil je odpuščen domov. Končni histološki izvid je govoril za v zdravo izrezano brazgotino po endoskopski odstranitvi tumorja, brez znakov maligne bolezni. Bolnika zdaj spremljamo po priporočilih za spremljanje rakavih bolnikov in je brez znakov ponovitve bolezni.

Zaradi zelo dobrega presejanja, ki ga v Sloveniji izvajamo s pomočjo programa SVIT, je število operacij raka danke začelo upadati, ob tem pa čedalje več tumorjev odkrijemo v zgodnjem stadiju bolezni. Pri nekaterih od teh bolnikov se lahko s pomočjo laparoskopske operacije TAMIS, ki prinaša enake onkološke rezultate ob tem pa je za bolnika bistveno bolj ugodna, izognemo veliki, dolgotrajni operaciji z mnogo zapleti in posledicami.

Predstavitev mikroskopa Zeiss Kinevo 900

Avtorja: Borut Hribernik, dr. med., doc. dr. Janez Ravnik, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za nevrokirurgijo

Oktobra 2019 smo na Oddelku za nevrokirurgijo UKC Maribor po predhodnem uspešnem testiranju v last prejeli nov mikroskop Kinevo 900 znamke Zeiss. Gre za najnaprednejši robotski vizualizacijski sistem, ki kombinira tako optično kot digitalno tehnologijo. Uporabljajo ga v večini večjih nevrokirurških centrov povsod po svetu. Opremljen je z videokamero 4K 3D, ki omogoča intraoperativno shranjevanje slik in videov, hkrati pa prikazuje sliko na dveh ločenih 24-palčnih monitorjih. Eden izmed teh je 3D-monitor, ki z uporabo priloženih očal omogoča gledanje operativnega posega v 3D-sliki za boljšo prostorsko percepcijo. Mikroskop lahko upravljamo z dvema ročkama, nožnim stopalom ali ustnikom. V primerjavi z našim prejšnjim mikroskopom, ki je bil prav tako znamke Zeiss, je poleg mnogo boljše optike (apokromatski optični sistem s samodejnim fokusom, šestkratnim zoomom, povečevalnim faktorjem 0,4 do 2,4-krat in še dodatno 50-odstotno povečavo na okularjih) dodanih ali izboljšanih mnogo funkcij, ki nam bodo pomagale

dvigniti raven dela v operacijski dvorani na še višji nivo. Dve izmed teh, ki sta tako rekoč esencialni v moderni nevrokirurgiji in sta nam zdaj z novim mikroskopom na voljo, sta uporaba infrardeče in modrovijolične intraoperativne fluorescence.

Infrardečo fluorescenco uporabljamo med vaskularnimi nevrokirurškimi posegi, kot sta npr. operacija možganske anevrizme ali arteriovenske malformacije. Na ta način lahko ob predhodni aplikaciji barvila (npr. indocianin zeleno) v pacientov i.v. kanal spremljamo krvni pretok skozi žile in ocenjujemo, če je npr. po kirurški izključitvi s sponko anevrizma dobro izključena iz obtoka in ali so normalne žile ob njej še dobro prehodne. Ta način smo doslej uspešno uporabili pri dveh bolnikih z možganskima anevrizmama (sliki 1 in 2). Pri operacijah pacientov z visoko malignimi gliomi pa bomo po predhodni aplikaciji barvila 5-ALA (hidroklorid 5-aminolevulinska kislina) uporabljali mikroskopsko modrovijolično intraoperativno fluorescenco.

Uporaba novega mikroskopa pri operaciji anevrizme možganske arterije.

Pogled na monitor med operacijo.

Barvilo 5-ALA pacienti zaužijejo v obliki peroralne raztopine 2 do 4 ure pred operativnim posegom. V telesu ga absorbirajo celice, v njih pa ga encimi pretvorijo v fluorescentne delce, zlasti v protoporfirin IX (PPIX). Visoko maligne celice gliomov absorbirajo več učinkovine in jo hitreje pretvorijo v PPIX kot v normalnem tkivu. Ob osvetlitvi z modro svetlobo s točno določeno valovno dolžino, s katero naš novi mikroskop lahko sveti, PPIX v tumorskem tkivu žari rdeče, medtem ko je ostala možganovina videti modra. Gre za zelo senzitivno in specifično metodo intraoperativne detekcije tumorja, s pomočjo katere je moč doseči radikalnejšo resekcijo tumorja, obenem pa zmanjšati obseg nepotrebnega odstranjevanja zdravega možganskega tkiva. Tudi glede na opravljene študije so imeli pacienti z visoko malignimi gliomi na ta način boljši pooperativni izhod z daljšim preživetjem brez progressa bolezni. Prvo tovrstno operacijo smo načrtovali januarja 2020.

V splošnem je pri delu z mikroskopom naša vizualizacija omejena na pogled, ki poteka v ravni črti. Tkivo, ki nam zastira pogled, moramo vedno do neke mere umikati, da vidimo, kaj se dogaja pod ali za njim. Z novim mikroskopom bomo za mikroskopsko težje dosegljivih in slabše vidnih možganskih struktur lahko uporabljali tudi t. i. Qevo. Gre za dodatni, endoskopski podoben 3,6 mm tanek in 12 cm dolg kirurški instrument, ki ga priključimo na mikroskop in nam omogoča 100-stopinjski pogled z njegove konice. S tem lahko pogledamo skrite kote operacijskega polja, ki jih z mikroskopom ne moremo prikazati. Med operacijo možganskega tumorja lahko tako identificiramo preostanek tumorja, potek možganskega živca ali preverimo hemostazo.

Mikroskop je mogoče povezati tudi z nevronavigacijo in s tem

intraoperativno v kotu okularja in našega vidnega polja spremljati, kje se s kirurškim instrumentom trenutno nahajamo glede na predhodno opravljen MR ali CT glave. Na ta način bodo operacije varnejše in hitrejša, saj za uporabo nevronavigacije ne bo treba vedno znova umikati pogleda stran od mikroskopa. Tudi samo premikanje in manevriranje z mikroskopom bo s pomočjo naprednih robotiziranih sistemov precej olajšano. Ko bomo že vnaprej pripravili načrt operacije s t. i. točko vstopa in trajektorijem do naše tarče (največkrat tumorja), se bo mikroskop lahko s pomočjo robotske asistencije poravnal z načrtovanim trajektorijem in nam tako pomagal pri vizualizaciji relevantnih anatomskih struktur, kar je sicer še posebej težavno pri operacijah globokih možganskih struktur. Če bomo med operacijo mikroskop morali umakniti ali pa se osredotočiti na drugo področje operativnega polja, si lahko s pritiskom na gumb mikroskop zapomni prvo lokacijo, nato pa se po manevriranju in premikanju mikroskopa le-ta s pritiskom na gumb spet vrne na prvotno lokacijo z enakim fokusom in razdaljo do strukture, ki nas je prej zanimala. S pomočjo funkcije PointLock si bomo lahko določeno strukturo, ki nas zanima, ogledali iz različnih zornih kotov z različnimi položaji mikroskopa, ne da bi vmes izgubili fokus, kar nam bo prihranilo precej časa in bo še posebej uporabno pri operacijah skozi ozke koridorje.

Z uporabo vseh zgoraj naštetih funkcij novega mikroskopa bodo nevrokirurške operacije v UKC Maribor postale naprednejše, varnejše in učinkovitejše, s čimer bomo lažje dosegli naš primarni cilj – nuditi optimalno oskrbo našim pacientom. Mnoge prednosti novega mikroskopa že zdaj uspešno uporabljamo, uvedbo preostalih pa načrtujemo v letu 2020.

Operacija zdrsa maternice

Avtor: prof. dr. Igor But, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za splošno ginekologijo in ginekološko urologijo

Prof. dr. Igor But je v sodelovanju z ortopedom dr. Tomažem Bajcem predstavil novo, inovativno in v svetu prvič izvedeno operacijo zdrsa maternice, pri kateri je namesto polipropilenske mrežice za korekcijo zdrsa maternice uporabil tkivni transplantat.

Dr. Bajec je pri dveh pacientkah z zdrsom maternice pridobil tetivi mišic semitendinosus in gracilis in ta transplantat je nato prof. dr. But uporabil za dvig maternice na minimalno invaziven laparoskopski način po metodi pektopeksije. Obe pacientki sta bili zelo zadovoljni z izходом operacije in sta drugi pooperativni dan odšli domov.

Ta novi kirurški pristop je še toliko bolj pomemben, saj je predvsem v angleško govorečih državah (ZDA, VB, AUS,

NZ, JAR) uporaba mrežic omejena in v nekaterih državah tudi prepovedana. Pri novi inovativni metodi prof. dr. Buta pa se namesto mrežice iz umetnega materiala, uporablja telesu lastno tkivo, s čimer je manj zgodnjih in poznih pooperativnih težav, nižja je tudi cena operacije, saj uporaba dragih mrežic pri teh pacientkah ni več potrebna.

Gre že za drugo inovativno metodo prof. Buta, saj je pred tem v klinično prakso vpeljal prav tako novo, izboljšano metodo laparoskopskega zdravljenja zdrsa medeničnih organov (LOOP histeropeksija), ki jo je skupaj s svojim timom predstavljal na kongresih in v operacijskih dvoranah v tujini.

Na oddelku za ortopedijo zdaj tudi z manj invazivnimi brezdebelnimi ramenskimi endoprotezami

Avtor: doc. Robi Kelc, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za ortopedijo

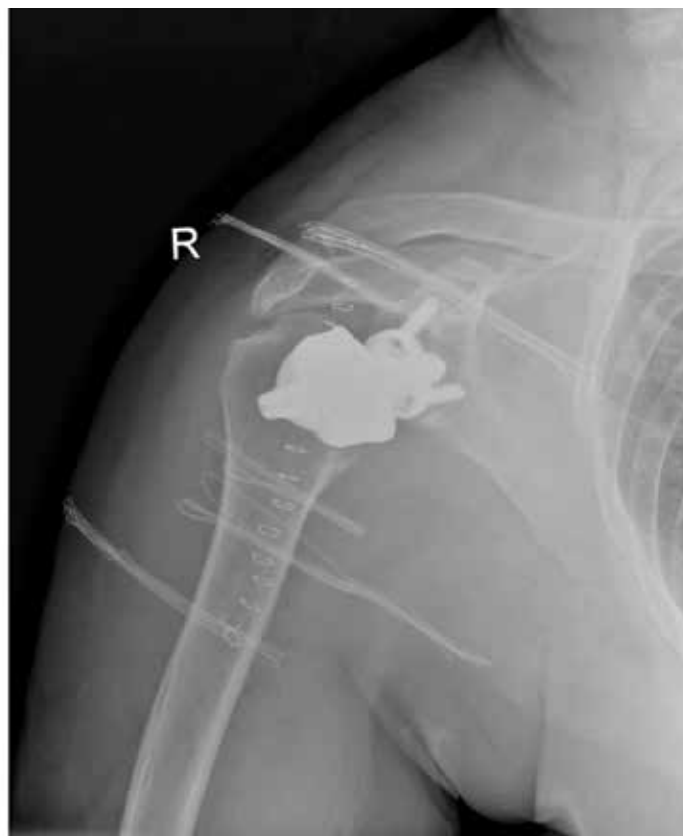
Brezdebelne ramenske endoproteze so se v svetu pojavile že pred več kot desetletjem. Do danes je na podlagi kliničnih preizkušanj in pooperativnih rezultatov prišlo do implementacije novih dizajnov protez, ki omogočajo boljšo kostno integracijo in krajše okrevanje po kirurški zamenjavi sklepa. Na Oddelku za ortopedijo UKC Maribor smo v zaključku leta 2019 takšno protezo vstavili prvim petim bolnikom z indikacijo za zamenjavo ramenskega sklepa. Med te sicer štejemo idiopatsko degenerativno obrabo ramenskega sklepa (omartroza), posttravmatsko artrozo, artrozo zaradi disfunkcije mišic rotatorne manšete, artrozo zaradi avaskularne nekroze glave nadlahtnice, revmatska obolenja in nekatera druga redkejša stanja. Pri bolnikih kot vodilni simptom tipično prevladuje bolečina, ki ob radiološko potrjeni diagnozi predstavlja tudi glavno indikacijo za kirurško zamenjavo sklepa. Navadno jo spremlja še zavrta gibljivost,

ki bolnike pogosto ovira tudi pri preprostih vsakodnevnih dejavnostih, zaradi česar neredko težko poskrbijo tudi za lastno osebno higieno.

V sklopu zamenjave ramenskega sklepa z endoprotezo zamenjamo tako prizadet glenoid na lopatici (»ponvico«) kot glavo na nadlahtnici (humerusu). Medtem ko se prvo bodisi privijači bodisi zacementira v predpripravljeno ležišče, se humeralna komponenta tradicionalno cementno ali neementno fiksira v sam kanal kosti. Temu delu rečemo deblo proteze, z njim pa so povezani številni možni tako intraoperativni kot pooperativni zapleti. Med prvimi izstopa predvsem možnost zloma kosti ob vstavljanju proteze, med pooperativne pa verjetnost razmaganja debela proteze z osteolizo priležne kostnine in pa periprotetičnih zlomov ob samem debelu v primeru padcev. Vsi omenjeni zapleti imajo za posledico poseganje po zahtevnih kirurških rešitvah s pogosto

Klasična debelna ramenska endoproteza (levo) in brezdebelna – stemless (desno).

Pooperativni RTG-posnetek standardne reverzne endoproteze (levo) in brezdebelne – stemless (desno).

nezadovoljivimi funkcionalnimi rezultati.

Brezdebelne (stemless) proteze izhajajo iz želje po izogibu zapletov, povezanih s humeralnim deblom, želje po olajšanju revizijskih posegov in optimizaciji kostne resekcije. Temeljijo na metafizni fiksaciji, kar pomeni, da do vraščanja kosti v protezo poteka samo v skrajno proksimalnem delu nadlahtnice. Diafiza oz. kanal nadlahtnice torej ostane intakten in vanj ne posegamo, na ta način pa ta del kosti predstavlja tudi bogato rezervo za morebitne revizijske posege. Zaradi prisotnosti proteze samo v proksimalnem delu nadlahtnice so tudi periprotetični zlomi v primeru padcev bistveno manj kompleksni, zaradi tega pa je manj verjetna poškodba živčno-žilnih struktur in načeloma enostavnejša kirurška obravnava takšnih zlomov s potencialno boljšimi funkcionalnimi rezultati.

Edini predpogoj za vstavev brezdebelnega tipa proteze je – zaradi manjše površine osteointegracije – dovolj dobra kakovost same kosti. V praksi to pomeni, da bolniki s hudo osteoporozo niso primerni kandidati za vstavev brezdebelne proteze, modularnost in konvertibilnost pa nam dopuščata, da se o samem tipu proteze odločimo med samim operativnim posegom.

Ob koncu leta 2019 smo na Oddelku za ortopedijo UKC Maribor vstavili prvo brezdebelno ramensko endoprotezo. Zaradi odličnega sodelovanja z anestezijsko službo, ki bolniku splošno narkozo kombinira s perifernim blokom, je pooperativa praktično minimalna, če sploh prisotna, zato

operiranci bolnišnico zapustijo že naslednji dan po posegu, ko sicer že pričnejo z razgibavanjem ramena. Tudi naslednje dni bolniki ne tožijo za hujšimi bolečinami, temveč celo navajajo izboljšanje le-te v primerjavi s predoperativnim stanjem. Oddelek za ortopedijo UKC Maribor je eden izmed prvih v slovenskem prostoru, ki orje ledino na področju v svetu sicer že dobro sprejetih brezdebelnih protez. V letu 2020 načrtujemo vstavev približno 30 takšnih protez, v prihodnjih letih pa se bo potreba po teh posegih na račun staranja populacije in zmeraj večjih zahtev starostnikov zagotovo še povečevala.

Obisk svetovno znanega interventnega kardiologa

Avtor: doc. dr. Igor Balevski, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za kardiologijo in angiologijo

V Laboratoriju za interventno kardiologijo Oddelka za kardiologijo in angiologijo UKC Maribor smo februarja gostili svetovno znanega interventnega kardiologa dr. Meružhana Saghatelyana iz Armenije.

Pod njegovim mentorstvom smo uspešno razrešili najzahtevnejše bolnike, ki so imeli kronično zaprto koronarno arterijo. To so bile arterije, ki so zaprte več kot tri mesece in jih je izjemno težko odpreti. Že nekaj časa take posege delamo sami, vendar smo v zadnjih dveh letih začeli s posebno tehniko, za katero še nismo najboljši usposobljeni. Zaradi tega smo povabili strokovnjaka na tem področju, ki nam je pomagal in izobrazil celotni kader v laboratoriju za interventno kardiologijo.

Takšni posegi, pri katerih sta potrebna poseben material in oprema, ter operaterji, ki so posebej usposobljeni za takšne posege, veljajo za najzahtevnejše v interventni kardiologiji.

V prihodnosti načrtujemo obisk dr. Meružhana Saghatelyana v bolnišnici v Armeniji, s čimer se želimo povzpeti na vrh svetovne elite. Na te posege se pripravljamo dalj časa, izvajamo jih tudi v našem laboratoriju, bili pa smo tudi na edukaciji v Londonu in drugih kongresih.

Letos načrtujemo še uvedbo dveh novih metod, in sicer biopsijo srca in transfemoralno zapiranje parcialnega septalnega defekta ter transfemoralno zapiranje luknjice na interatrialnem septumu. Pričakujemo tudi novi RTG-aparat.

Nova metoda zdravljenja ostenjene nekroze trebušne slinavke v Mariboru

Avtor: doc. dr. Tomaž Jagrič, dr. med.

Foto: arhiv UKC Maribor

Tekočinske kolekcije trebušne slinavke so pogost zaplet vnetja trebušne slinavke. Po poročilih svetovne literature nastanejo pri 5 do 15 % bolnikov s prebolelim akutnim vnetjem trebušne slinavke, ali celo do 40 % pri bolnikih s kroničnim vnetjem trebušne slinavke. Kolekcije trebušne slinavke nastanejo več kot štiri tedne po začetku vnetja trebušne slinavke in imajo vezivno tkivno steno. Povzročijo lahko številne težave, kot so napenjanje, slabost in bruhanje, bolečina, zlatenica, okužba vsebine tekočinskega naborka, zapora prehodnosti črevesa, pritisk na sosednje organe, krvavitve in tromboza žil.

V preteklosti je bilo odprto kirurško zdravljenje zlati standard terapije. Sicer so se s takšno metodo lahko izpraznile še tako trdovratne kolekcije tekočine, a je visoka uspešnost terjala svoj davek. Odprto kirurško terapijo je spremljala visoka stopnja zapletov in nezanemarljiva smrtnost. V zadnjih letih je odprt kirurški pristop zato zamenjal za bolnika prijaznejši endoskopski pristop.

Endoskopsko zdravljenje tekočinskih kolekcij se je pokazalo kot varnejše za bolnika s krajšimi hospitalizacijami in manjšimi stroški. A kot povsod v medicini, tudi pri terapiji zdravljenja vnetja trebušne slinavke ne poznamo čudežnega zdravila. Tekočinske kolekcije trebušne slinavke so lahko namreč izpolnjene le s tekočino. Takrat jih imenujemo psevdociste, ki so idealne za endoskopski pristop. Vsebinsko takšnih psevdocist lahko namreč gastroenterolog izprazni s tankimi cevkami, nastavljenimi preko endoskopa. V 15 % se lahko v votlini nabere tudi odmrlo tkivo – nekroza. Takrat je kolekcija delno ali v celoti izpolnjena s sterilno ali okuženo sivo-rumeno zdrizasto gosto vsebino. Takšno kolekcijo imenujemo ostenjena nekroza trebušne slinavke. Zdravljenje le-teh je bistveno bolj težavno, saj gosta narava vsebine teh kolekcij preprečuje, da bi jih lahko izpraznili zgolj z endoskopskim pristopom.

Minimalno invazivna kirurgija, ki se v zadnjih letih bliskovito razvija, nudi v primerih, ko endoskopska drenaža ne zadostuje, most med odprto kirurgijo in endoskopijo. Manjša invazivnost pomeni manjšo bolečino za bolnika, hitrejše okrevanje in nižjo stopnjo zapletov kot pri odprti kirurgiji. Laparoskopska kirurgija pa ima tudi nekatere prednosti pred endoskopijo. Ne le, da je uspešnost drenaže višja kot

pri endoskopski drenaži, saj omogoča bolj dosledno odstranitev odmrlega tkiva iz tekočinske kolekcije, prav tako je dolgoročen uspeh boljši. Z laparoskopsko metodo vzpostavimo večji drenažni kanal med želodcem in tekočinskim naborkom, kar zagotavlja večjo trajnost uspeha. Ker je prikaz delovnega polja večji, je večja kontrola krvavitve, ki bi lahko nastala iz stene povezave med želodcem in tekočinsko kolekcijo.

Na Oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo UKC Maribor smo prvič uporabili tehniko laparoskopske drenaže med želodcem in tekočinskim naborkom v trebušni slinavki. Priказujemo primer 57-letne bolnice, ki je zbolela zaradi akutnega pankreatitisa. Sprva je bila zdravljena konservativno, po štirih tednih se je naredila kolekcija tekočine na področju repa trebušne slinavke. Narejen je bil poskus endoskopske drenaže, vendar pa le-ta ni bila uspešna. Kljub trem nastavljenim endoskopskim drenom se kolekcija ni izpraznila, prišlo je do ponovnega vnetja, zaradi katerega je bilo bolnico treba ponovno hospitalizirati in zdraviti z antibiotiki. Na kontrolnih CT-preiskavah je bilo vidno, da je v kolekciji tudi odmrlo tkivo.

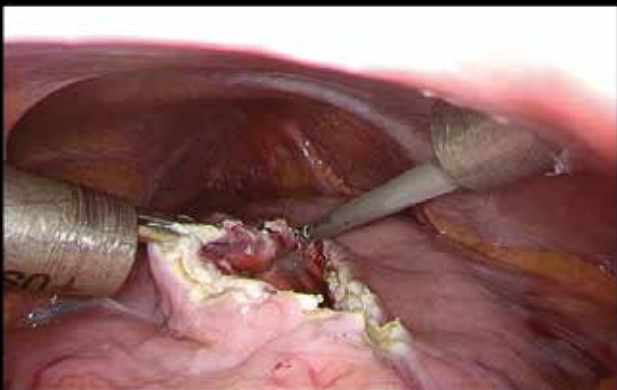

CT trebuha: na koronarnih rezih se v portalni fazi jasno vidi tekočinska kolekcija s formirano steno. Kolekcija je izpolnjena s tekočino in nekrozami, vidni pa so tudi zračni mehurčki, ki kažejo na vnetno dogajanje.

Bolnico smo operirali v splošni narkozi. Pri operaciji smo uporabili štiri troakarje. 12-milimetrski troakar nad popkom za laparoskop, dva 12-milimetrska troakarja v desnem in le-

vem mezogastriju v srednji ključnični liniji in 5-milimetrski troakar v sprednji pazdušni liniji levo. Najprej smo naredili rez v sprednjo steno želodca in si prikazali zadnjo steno želodca, ki jo je ostenjena nekroza potiskala naprej (slika 2A). Na tem mestu so bili vidni trije endoskopski drenaži. Najprej smo mesto, na katerem so bili drenaži nastavljeni, previdno razprli in povečali rez (slika 2B). Takoj je iz ciste pritekel gnoj, ki smo ga posesali z aspiratorjem (slika 2C). Drene smo nato previdno odstranili (slika 2Č). Najprej smo nekaj nekroz mehanično odstranili iz votline, da bi pridobili prostor za pove-

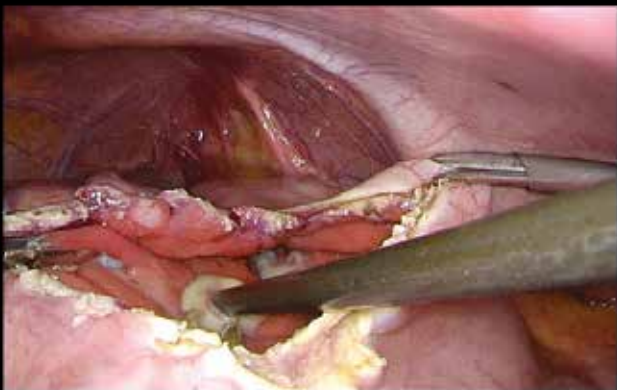
2 A

2 B

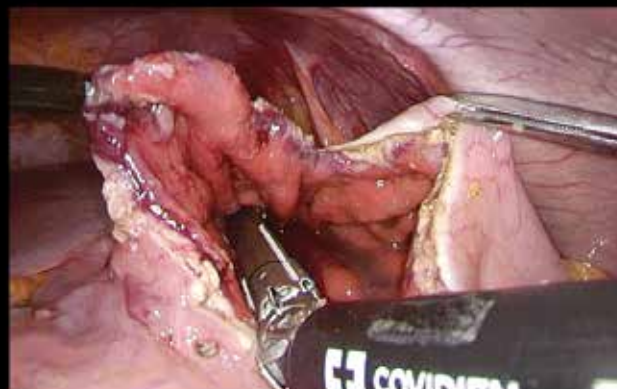
2 C

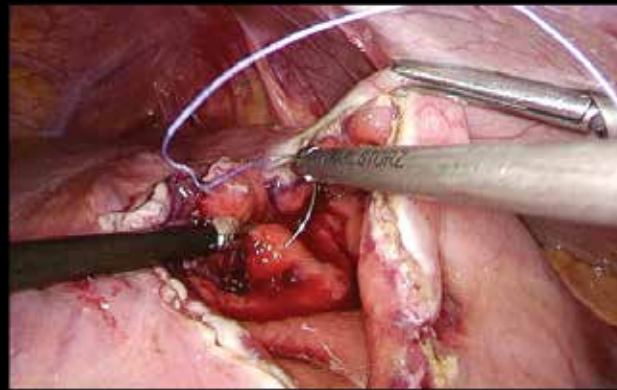
2 Č

2 D

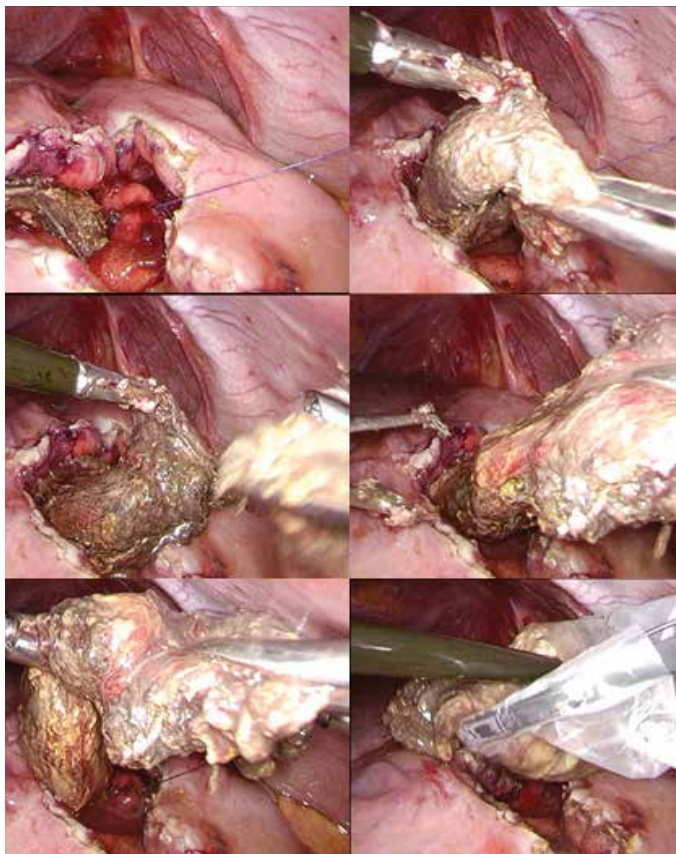

2 E

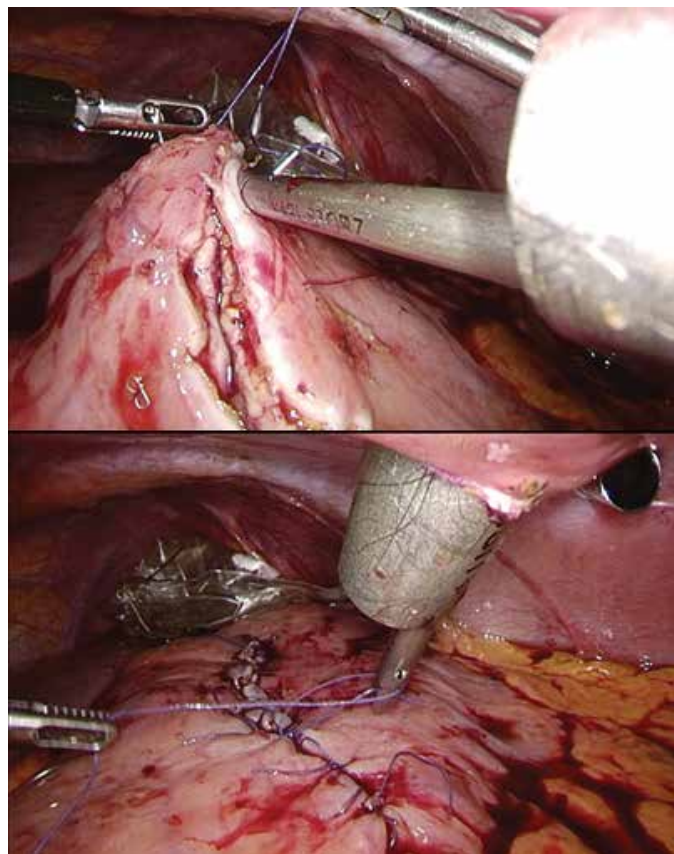

zavo med želodcem in ostenjeno nekrozo. Z laparoskopskim spenjalnikom smo nato naredili povezavo med želodcem in ostenjeno nekrozo – psevdocisto-gastro-anastomoza (slika 2D). Na povezavo smo nastavili držalne šive, ki so delovali hemostatsko (slika 2E). Povezavo smo še povečali, tako da smo lahko brez težav odstranili vse nekroze (slika 2F). Votlino smo nazadnje temeljito izprali. Povezavo med želodcem in votlino smo obšili (slika 2G). Ko je anesteziolog nastavil nosno cevko (slika 2H), smo steno želodca zaprli v dveh slojih s kirurškimi šivi (slika 2I).

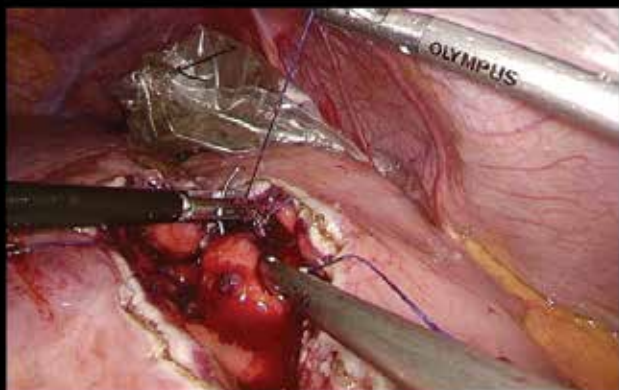
2 F

2 I

2 G

2 H

Bolnica je po operaciji dobro okrevala. Drugi dan po operaciji smo odstranili nosno cevko in ji dali tekočino po požirkih. Tretji dan smo odstranili trebušni dren. Četrty dan smo ponovno začeli s tekočo dieto. Bolnico smo odpustili peti dan po operaciji. Ob odpustu so bile trebušne rane zaceljene (slika 3).

Fotografija pooperativnih ran.

Uvedba laparoskopskega pristopa drenaže ostenjene nekroze trebušne slinavke v naši ustanovi je pomembno razširila obseg možnosti zdravljenja tega pogostega zapleta vnetja trebušne slinavke. Pokazali smo, da je poseg varen in učinkovit, da lahko v celo odstrani okuženo odmrlo tkivo z enkratnim posegom, kar zmanjša število ponovnih hospitalizacij. Čeprav bo tudi v prihodnje endoskopija igrala glavno vlogo pri zdravljenju vnetja trebušne slinavke, bo kirurgija

vedno potrebna kot metoda za reševanje težkih zapletov in kot zadnja možnost za reševanje neuspešnega endoskopskega zdravljenja. Zato je uvedba laparoskopskega pristopa pri zdravljenju ostenjene nekroze trebušne slinavke pomemben doprinos za bolnike z vnetjem trebušne slinavke, ki jih bomo v prihodnje zdravili v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor.

4. junij - dan krvodajalstva

Avtor: Bojana Bizjak, dr. med.

Pred 75 leti smo 4. junija v Sloveniji odvzeli in konzervirali prvih 19 steklenic krvi, ki smo jih odvzeli krvodajalcem. Ta mejnik na področju transfuzijske stroke in krvodajalstva praznujemo kot dan krvodajalstva.

Skozi desetletja se je krvodajalstvo razvilo v najbolj množično solidarnostno dejavnost v Sloveniji. Omogoča nam, da je Slovenija ena tistih varnih držav, kjer imajo vsi bolniki vsak trenutek dovolj krvi.

Tudi v letošnjem letu, ko je bila solidarnost zaradi nalezljive bolezni in strogih ukrepov na preizkušnji, so nam krvodajalci zaupali, da bomo znali poskrbeti za njihovo varnost, zato so prihajali in nam pomagali reševati življenja.

Ob prazniku se zahvaljujemo krvodajalkam, krvodajalcem in vsem aktivistom RK za velik odziv in darovanje krvi ter izjemno dobro sodelovanje, ki nam je omogočilo, da smo lahko tudi v izrednih razmerah zagotavljali stabilno preskrbo s krvjo.

4. junij – DAN KRVODAJALSTVA

*Kako lepo je, če lahko nekomu pomagaš,
še toliko bolj, če podariš del sebe ...
Krvodajalci poznajo ta nepozaben občutek.*

**Vam, ki dajete kri, iskrena hvala
v imenu vseh, ki jo potrebujejo.**

Otvoritev obnovljene histeroskopske ambulate Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor

Avtor: doc. dr. Branka Žegura Andrić, dr. med.

Foto: R. G.

Po več kot šestnajstih letih dela v prilagojenih prostorih je bila 18. februarja 2020 na Oddelku za splošno in urološko ginekologijo otvoritev obnovljene histeroskopske ambulate. Z ambulantnimi histeroskopskimi posegi smo na Kliniki za ginekologijo in perinatologijo kot prvi v Sloveniji začeli leta 2004. Celotna endoskopska oprema za ambulantno je bila takrat nabavljena v zelo uspešni donatorski akciji. Od takrat pa do danes je bilo v histeroskopski ambulanti opravljenih več kot 18.000 histeroskopskih posegov. S histeroskopijo se obravnavajo nenormalnosti maternične votline in kanala materničnega vratu, tako se z ambulantno histeroskopijo obravnavajo bolnice, ki imajo težave zaradi nenormalnih ginekoloških krvavitev, strukturne spremembe maternične votline (endometrijski, cervikalni polip, miom, sinehije, rezidualno trofoblastno tkivo) ali kanala materničnega vratu, razvojne nepravilnosti maternične votline ali težave z neplodnostjo. Posegi v histeroskopski ambulanti niso le diagnostični, ampak predvsem terapevtski. Po naših rezultatih, ki izstopajo tudi v mednarodnem prostoru, v več kot 96 odstotkih zaključimo z zdravljenjem že v histeroskopski ambulanti in hospitalizacija ni potrebna, kar je veliko lažje za pacientke, zdravljenje pa je ceneje.

Velik pomen pripisujemo tudi izobraževanju iz histeroskopije, zato smo od leta 2005 na Kliniki za ginekologijo in perinatologijo organizirali 14 večjih mednarodnih histeroskopskih delavnic in številne

enodnevne delavnice. Pri nas so se izobraževali kolegi iz Slovenije, Evrope in drugih držav. Že vse od ustanovitve histeroskopske ambulate aktivno sodelujemo z Evropsko zvezo za ginekološko endoskopijo (angl. European Society for Gynaecological Endoscopy) in Evropsko akademijo za ginekološko kirurgijo (angl. European Academy for Gynaecological Surgery). S slednjo na Medicinski fakulteti Maribor vsako leto organiziramo učno delavnico iz moderne histeroskopije (angl. Modern Hysteroscopy Course), zato smo naslednjo tovrstno delavnico načrtovali od 11. do 13. marca 2020, vendar je na žalost zaradi epidemije odpadla.

Obnovljena histeroskopska ambulanta bo našim pacientkam omogočila še boljšo obravnavo, nam pa boljše pogoje za delo in še več pozitivnega zagona za prihodnost.

Novi prostori histeroskopske ambulate.

Podelitev priznanj UKC Maribor za leto 2019

Avtor: S. T.

Foto: Bojan Mihalič

V sredo, 29. januarja 2020, smo v veliki predavalnici prim. dr. Zmaga Slokana podelili priznanja UKC Maribor za leto 2019. Prejemniki zahval, pohval in priznanj za posebne dosežke so bili zdravniki, zaposleni v zdravstveni negi, administraciji, pa tudi klinike in oddelki. Na dogodku, ki so ga popestrili člani zasedbe Študentskega orkestra Maribor, z vokalistko Pino Grabar, je občinstvo nagovoril strokovni direktor UKC Maribor in prejemnikom priznanj čestital ter predal slavnostne plakete.

Izr. prof. dr. Matjaž Vogrin, dr. med. (strokovni direktor UKC Maribor): »So trenutki, ko je treba izpostaviti posameznike, ki so v UKC Maribor bodisi pustili velik del svojega življenja bodisi so v preteklem letu napravili pomemben korak, ki predstavlja določen mejnik za našo ustanovo. Na podelitvi priznanj UKC Maribor za leto 2019 smo tako počastili tiste, ki so si to nedvomno zaslužili. Priznanja letos podeljujemo prvič, a bomo tovrstno prakso udejanjili v prihodnje vsako leto. Sicer pa bi se morali vsem 3500 zaposlenim vsak dan zahvaliti za delo, ki ga opravljajo.«

Prejemniki priznanj:

1. ZAHVALA izr. prof. dr. Gorazdu BUNCU, dr. med., za dolgoletno vodenje Oddelka za nevrokirurgijo.

Gorazd Bunc se je po zaključeni gimnaziji vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1976. Specialist nevrokirurg je od leta 1984, sprva v SB Maribor, nato v UKC Maribor. Kot predstojnik Oddelka za nevrokirurgijo UKC Maribor je nastopil leta 2000 in oddelk uspešno vodil do leta 2018. Ves čas je bil aktiven tudi na akademskem nivoju; sprva je opravil magisterij, leta 2003 pa tudi doktorat s področja nevrokirurgije. Po zaključenem doktoratu je bil asistent, nato docent, od leta 2015 pa je izredni profesor za področje kirurgije. Učitelj na Medicinski fakulteti Maribor je vse od njenega nastanka leta 2007. Dr. Bunc se je dodatno usposabljal tudi v tujini, predvsem v Nemčiji na področju spinalne kirurgije, v Pittsburghu, ZDA, pa tudi na področju kranialne nevrokirurgije. Raziskovalno je najbolj aktiven na področju patofizioloških sprememb pri subarahnoidni možganski krvavitvi. Med svojim predstojništvom je dr. Bunc nova znanja uspešno prenašal v uporabo na Oddelku za nevrokirurgijo UKC Maribor. Uvedel je številne novosti na področju operacij obrabnostnih

sprememb hrbtenice in operacij možganskih tumorjev. Poskrbel je za ustrezno posodobitev opreme in v delo uvedel številne mlajše kolege. V času njegovega predstojništva je tako Oddelk za nevrokirurgijo UKC Maribor postal moden nevrokirurški oddelk, sposoben izvajanja najkompleksnejših nevrokirurških operacij.

2. ZAHVALA dr. Silvu KODRU, mag. farm. spec., za dolgoletno vodenje Centralne lekarne.

Dr. Silvo Koder, mag. farm., spec., je bil predstojnik Centralne lekarne od leta 1998 do 2018. Pri vodenju lekarne si je prizadeval za izboljšanje lekarniških storitev z namenom optimalne oskrbe bolnikov z zdravili, medicinskimi pripomočki in farmacevtskimi kognitivnimi storitvami. Je specialist preskušanja zdravil, v svojem znanstvenoraziskovalnem delu pa se je posvetil farmakogenomiki. V bolnišnici je bil več let predsednik Komisije za zdravila, na Ministrstvu za zdravje pa član Strateškega sveta za zdravila. Njegovo celotno poklicno pot zaznamuje aktivno sodelovanje s farmacevtskimi strokovnimi organizacijami. Pri Lekarniški zbornici Slovenije je član različnih organov in delovnih teles. Pri Slovenskem farmacevtskem društvu je deloval

v Sekciji bolnišničnih farmacevtov in v Mariborski podružnici. Slovensko farmacevtsko društvo mu je leta 2006 za dolgoletno aktivno sodelovanje podelilo Minaříkovo priznanje.

3. ZAHVALA Danijeli PUŠNIK, mag. zdr. nege, za dolgoletno vodenje zdravstvene nege Klinike za ginekologijo.

Danijela Pušnik se je leta 1987 po končanem študiju na takratni Višji zdravstveni šoli Univerze v Ljubljani zaposlila na Oddelku za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin v Splošni bolnišnici Maribor kot višja medicinska sestra in kasneje kot glavna medicinska sestra na Oddelku za ginekologijo. Leta 2000 je postala glavna medicinska sestra takratne Službe za ginekologijo in perinatologijo, danes Klinike za ginekologijo in perinatologijo. Na tej kliniki je do oktobra 2019 opravljala dejavnosti strokovne vodje zdravstvene nege klinike, trenutno pa je zaposlena kot svetovalka v zdravstveni negi za kakovost. Njeno vodilo se glasi: »Nikoli ni tako dobro, da bi ne moglo biti še boljše«, zato je ves čas uvajala novosti, izboljšave, pridobljene s študijem ali na podlagi dokazov. Strokovni razvoj klinike je s sodelavci razvijala tudi z raziskovalno dejavnostjo, aktivnim sodelovanjem na različnih strokovnih dogodkih, prav tako je organizirala ali pa sodelovala pri organizaciji različnih strokovnih dogodkov v bolnišnici in v širši regiji.

4. ZAHVALA Lidiji LOKAR, dr. med., za dolgoletno vodenje Centra za transfuzijsko medicino.

Center za transfuzijsko medicino so skozi razvoj vodili izjemni ljudje. Vsak izmed njih je pustil neizbrisne sledi in velik napredek v stroki. Med 2006 in 2018 je Center za transfuzijsko medicino vodila Lidija Lokar. Pod njenim vodstvom je Center za transfuzijsko medicino postal odgovorni center za predelavo in testiranje krvi za celotno SV Slovenijo in se leta 2009 povezal z Enoto za transfuzijsko medicino Ptuj in Murska Sobota v enotno transfuzijsko službo, ki skrbi za preskrbo s krvjo bolnikov v vseh treh bolnišnicah. Uvedli so sistem telemedicine za povezavo med vsemi tremi ustanovami. Lidija Lokar je nadaljevala skrb za vzdrževanje sistema kakovosti, izboljšave na vseh področjih delovanja in uvedbo informacijskega programa Trombo v ambulantnem delu. Leta 2015 je skupaj s Konzorcijem za nabavo mobilne enote tudi udeležila nabavo avtobusa. Bila je dejavna članica Razširjenega strokovnega kolegija Ministrstva za zdravstvo in Strokovnega sveta za transfuzijsko medicino Slovenskega zdravniškega društva. Sodeluje v Bolnišničnem transfuzijskem odboru in si prizadeva za čim bolj racionalno porabo krvi in uveljavitev načel kliničnega vodenja transfuzije »Patient Blood Management«. Izobraževala se je na številnih strokovnih srečanjih doma in v tujini. Je mentorica specializantom transfuzijske medicine in somentorica študentom Fakultete za zdravstvene vede pri diplomskih nalogah. Kot gostujoča strokovnjakinja sodeluje v dodiplomskem študiju MF UM. Je avtorica in soavtorica številnih objavljenih člankov s področja transfuzijske medicine in hemostaziologije in učbenikov. Poklic zdravnika na področju transfuzijske medicine zanjo ni le služba, temveč poslanstvo za širše dobro. S spodbujanjem zdravega in zdravega načina življenja krvodajalcev vplivamo na varnost transfuzijskega zdravljenja prejemnikov krvi. Lidija Lokar si je z vsem žarom vedno prizadevala za dobro krvodajalcev in bolnikov ter sodelavcev.

5. ZAHVALA Bredi HAJNRIH, univ. dipl. ekon., za dolgoletno vodenje Centra za kakovost in organizacijo.

Breda Hajnrlih se je leta 1992 zaposlila v Splošni bolnišnici Maribor v Ekonomsko-analitski službi, od leta je 2000 vodila Oddelek za organizacijo in notranjo revizijo, od 2006

do 2018 pa Center za kakovost in organizacijo, kjer do upokojitve maja 2020 dela kot strokovna sodelavka. Njeno življenjsko vodilo se glasi: »S prijaznostjo in vztrajnostjo skozi življenje«. V UKC je pridobila številna dodatna znanja, kot so:

- certifikat za ocenjevalko Projekta RS za poslovno odličnost,
- naziv menedžerka kakovosti pri Slovenskem združenju za kakovost in odličnost,
- naziv zunanja presojevalka SVK po ISO 9001.

S pridobljenim znanjem s področja sistemov vodenja kakovosti je nudila vso podporo vodstvu in zaposlenim na poti uvajanja kakovosti v dejavnost bolnišnice. Aktivna je tudi kot članica na ministrstvih, gospodarski zbornici, združenjih v povezavi s poslovno odličnostjo, kakovostjo in na aktualnih področjih. V UKC Maribor je vodila Projekt uvajanja zahtev standarda ISO 9001:2000, ki je bil po šestih letih intenzivnega uvajanja zaključen. Zaslužna je tudi za prejem prvega certifikata sistema vodenja kakovosti ISO 9001:2008 in pridobitev akreditacijskega certifikata za bolnišnice DIAS DNV.

6. POHVALA Oddelka za pljučne bolezni za največjo precepljenost proti gripi v sezoni 2018/19.

Oddelek za pljučne bolezni je po precepljenosti zaposlenih proti gripi v sezoni 2018/19 dosegel prvo mesto v UKC Maribor (izvzemši EOBO), s precepljenostjo v višini 89,4 %.

7. POHVALA Enot za obvladovanje bolnišničnih okužb za prispevek pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov.

Enoti za obvladovanje bolnišničnih okužb izrekamo pohvalo za dosežen najboljši skupni rezultat ankete o delovnih pogojih in počutju ob delu v letu 2018. Medsebojni odnosi so ključ do dobre komunikacije z vsemi deležniki v zdravstvenem procesu, ohranjajo ekipni duh, vplivajo pozitivno na klimo organizacije, dajejo občutek pripadnosti in dvigajo kakovost samega procesa dela.

8. POHVALA prim. dr. Cvetke PERNAT DROBEŽ, dr. med., za pomemben prispevek k razvoju medicinske stroke na področju gastroenterologije.

Prim. dr. Cvetka Pernat Drobež, dr. med., se je leta 1991 zaposlila v UKC Maribor na Oddelku za gastroenterologijo Klinike za interno medicino kot specialistka interne medicine. Od samega začetka je srčno in skrbno zdravila bolnike in sodelovala v endoskopski dejavnosti ter bila ena redkih žensk v endoskopiji, ki je izvajala ERCP. Večji del svojega poklicnega časa je posvetila bolnikom s kronično vnetno črevesno boleznijo, na tem področju je tudi uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo, še naprej pa aktivno sodeluje pri raziskovalnem delu in izobraževanju mlajših kolegov. Je predsednica konzilija za zdravljenje KVČB z biološkimi zdravili v UKC Maribor in vodilna strokovnjakinja na področju KVČB tudi v širšem slovenskem prostoru.

10. PRIZNANJE ZA POSEBNE DOSEŽKE prejme Oddelek za nefrologijo za delo na raziskovalnem področju – najboljši dosežek oddelka na področju doseganja kriterijev kliničnosti v UKC Maribor.

Odlično klinično-strokovno delo, pedagoško delo in znanstvenoraziskovalne aktivnosti imajo na Oddelku za nefrologijo dolgo tradicijo. Od leta 2013 je oddelek tudi nosilec naslova referenčnega centra za izobraževanje na področju nefrologije in dialize, ki ga je podelilo Evropsko združenje za nefrologijo, dializo in transplantacijo (ERA-EDTA). Osebe oddelka, skupaj s sodelavci Oddelka za dializo, nadaljujejo z odličnim kliničnim, pedagoškim in raziskovalnim delom, kar potrjujejo številni znanstvenoraziskovalni, klinični in pedagoški dosežki v slovenskem in mednarodnem prostoru. Po kriterijih kliničnosti v UKC Maribor so tako na Oddelku za nefrologijo v letu 2017 zbrali največje število točk na raziskovalca.

9. POHVALA Cvetke KREL, mag. zdrav. soc. manag., za nadpovprečni dosežek na delovnem področju.

Za nadpovprečen dosežek na delovnem področju v preteklem letu izrekamo pohvalo Cvetki Krel. Poleg rednih delovnih obveznosti se že več let aktivno zavzema za razvoj in uvaja elektronski zapis zdravstvene nege. Opravljene raziskave s področja prehranskega svetovanja in elektronskega dokumentiranja so bile predstavljene kot predavanja na številnih kongresih v Sloveniji in tujini. Elektronski zapis zdravstvene nege bistveno izboljša sledljivost opravljenih aktivnosti zdravstvene oskrbe pacientov. Pri svojem delu redno sodeluje s FZV UM in je mentor študentom v klinični praksi za internistično in geriatrično področje zdravstvene nege. V delo uvaja novo zaposlene sodelavce in pripravnike za poklic zdravstveni tehnik.

11. PRIZNANJE ZA POSEBNE DOSEŽKE prejme Klinika za ginekologijo in perinatologijo za delo na raziskovalnem področju – najboljši dosežek klinike na področju doseganja kriterijev kliničnosti v UKC Maribor.

Ministrstvo za zdravje je aprila 2019 štirim klinikam UKC Maribor poslalo odločbe o podelitvi naziva klinika, kar samo po sebi predstavlja izjemen dosežek na raziskovalnem področju. Med njimi je Klinika za ginekologijo in perinatologijo dosegla 23.560 točk, kar predstavlja najvišje doseženo skupno število točk po oceni Ministrstva za zdravje.

12. PRIZNANJE ZA POSEBNE DOSEŽKE prejme Klinika za otorinolaringologijo, cervikalno in maksilofacialno kirurgijo za pridobitev naziva klinika.

Julija 2019 je Ministrstvo za zdravje Oddelku za ORL, cervikalno in maksilofacialno kirurgijo podelilo naziv klinika, kar je najvišji strokovni naziv za bolnišnične oddelke. Pogoji za pridobitev so strogi in zajemajo ustrezno usposobljen, visoko izobražen kader, materialne zmogljivosti, odprtost v mednarodni prostor in pogoje za opravljanje strokovnega in izobraževalnega, znanstvenoraziskovalnega in organizacijskega dela. Zgodovina oddelka sega v leto 1919, ko je bil v Mariboru ustanovljen skupni oddelk za ušesna in očne bolezni. Kasneje sta se oddelka ločila, oddelk za otorinolaringologijo pa se je nato razvijal do današnjih dni. Tako so pri nastajanju klinike v preteklosti in sedanjosti sodelovale številne generacije zdravnikov, medicinskih sester in sodelavcev. Zato je ta nagrada priznanje vsem predhodnim in sedanji generaciji zdravnikov, sester in ostalih sodelavcev ter zaveza za vse naslednje generacije.

13. PRIZNANJE ZA POSEBNE DOSEŽKE prejme doc. dr. Amadeus LEŠNIK, mag. zdr. nege, kot prvi predstavnik zdravstvene nege v UKC Maribor, izvoljen v naziv docent.

Doc. dr. Amadeus Lešnik je v ambulanti za Internistično nujno pomoč (INP) Klinike za interno medicino UKC Maribor zaposlen 37 let. S področja zdravstvene nege se je redno strokovno izpopolnjeval na seminarjih, učnih delavnicah in kongresih ter ob tem uspešno zaključil magisterij zdravstvene nege in doktorat Socialne gerontologije. Svoje strokovno in praktično znanje nenehno prenaša na sodelavce v timu, študente, pripravnike ter novozaposlene, ob tem pa se aktivno vključuje kot predavatelj na različnih strokovnih srečanjih, kongresih in znanstvenih konferencah. Svoje delo opravlja zavzeto in odgovorno. Leta 2019 je skupaj s sodelavci uspešno izvedel vpeljavo triaže na INP. V oktobru 2019 je bil prvi s področja zdravstvene nege v UKC Maribor izvoljen v naziv docent na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru.

14. PRIZNANJE ZA POSEBNE DOSEŽKE prejme Oddelek za plastično in rekonstruktivno kirurgijo za delo na področju kakovosti – najvišje doseganje kazalnikov kakovosti po oddelkih UKC Maribor za leto 2018.

V letu 2018 so se v UKC Maribor odločili, da v osebno izkaznico oddelkov vključijo tudi nekatere kazalnike kakovosti, ki se redno spremljajo. Najuspešnejši oddelk na tem področju v letu 2018 je bil Oddelek za plastično in rekonstruktivno kirurgijo, ki je dosegel najvišje administrativne kazalnike kakovosti. Ta uspeh je še posebej pomemben zaradi kadrovske krize, v kateri se je oddelk znašel pred nekaj leti. Kljub temu so zadržali visoke standarde, korenine za to pa segajo globoko v preteklost, vse tja do prof. Zore Janžekovič. Kazalniki kakovosti, ki jih v tem trenutku spremljajo v UKC, so resnično administrativni, vendar kljub temu odražajo pomemben segment zdravstvene oskrbe – dokumentiranje lastnega dela. Kajti, kar ni zapisano, se tudi ni zgodilo. Žal postane ta del zdravstvene obravnave viden in

pomemben šele takrat, ko gredo stvari narobe. Prav zato je ta nagrada spodbuda oddelku za plastično kirurgijo, da še nadgradi svoje delo v prihodnosti, da se vsi sodelavci zavedajo, kako pomembno je medsebojno sodelovanje in dopolnjevanje. Drugim, ki so na tem področju morda malo manj uspešni, pa naj bo to nežen opomin, da je sistem vodenja kakovosti v dobro vsem: tako bolnikom kot zaposlenim. Zato naj bo to priznanje tudi korak k ustvarjanju pozitivnega in varnega delovnega okolja v celotnem kliničnem centru.

Spoštovani,

ob prejetju vabila na svečani dogodek podelitve priznanj UKC Maribor za leto 2019 sem bila prijetno presenečena.

Za dolgoletno vodenje Centra za transfuzijsko medicino mi je dodeljena zahvala, za katero se iskreno zahvaljujem vodstvu UKC Maribor.

Dvanajst let vodenja Centra za transfuzijsko medicino je bilo izpolnjeno s številnimi izzivi, s katerimi smo se spopadali bolj ali manj uspešno.

Zgodilo se je veliko organizacijskih sprememb, sledili smo razvoju stroke in ne glede na občasne težave zagotavljali nemoteno preskrbo s krvjo za bolnike celotne severovzhodne Slovenije.

Strokovni nivo transfuzijske medicine je v Centru za transfuzijsko medicino UKC Maribor s priključenimi Enotami za transfuzijsko dejavnost Ptuj in Murska Sobota na visokem nivoju.

Zahvala za to gre vsem mojim sodelavkam in sodelavcem, brez katerih tega ne bi bilo možno doseči, kakor tudi sodelavcem drugih oddelkov, s katerimi dobro sodelujemo in skupaj skrbimo za naše bolnike.

Prepričana sem, da se bo uspešna razvojna pot CTM nadaljevala, za kar bo potrebno veliko pozitivne energije, razumevanja in empatije.

Še enkrat iskrena hvala!

Lidija Lokar, dr. med.

Center za transfuzijsko medicino

ZAHVALA

Dragi ustanovi SB Maribor oz. v zadnjem času UKC Maribor bi se iz srca zahvalil za podeljeno priznanje za svoje dolgoletno predstojniško delo. Priznati moram, da me je to priznanje presenetilo v najboljšem mogočem smislu, saj česa takega nisem pričakoval. Povedati moram, da sem se sicer trudil po svojih močeh, da je naš nevrokirurški oddelek v danih okoliščinah deloval, kolikor je le mogoče optimalno. Vsekakor moram biti globoko hvaležen svoji ustanovi, da mi je omogočila delo za dobro preživetje in da mi je omogočila uresničitev mladostnih sanj, da sem lahko postal nevrokirurg in kot takšen delujem zdaj že 42. leto. Za to se iz srca zahvaljujem ustanovi, vsem svojim učiteljem, v Mariboru še posebej svojemu mentorju dr. Lipovšku, v Ljubljani pa prof. dr. Kljunu in prof. Dolencu. Iskrena hvala vsem skupaj v upanju, da sem si priznanje za svoj trud tudi resnično zaslužil.

Izr. prof. dr. Gorazd Bunc, dr. med.
Oddelek za nevrkirurgijo

ZAHVALA ZA PREJETO ZAHVALO

Ko razmišljam o vodenju v preteklih 27 letih, se mi utira prehojena pot od mlade začetnice, ki je videla veliko priložnosti za izboljšave, pa vse do danes, ko še vedno vidim veliko možnosti za napredek in razvoj. Vsak dan je bil izziv voditi ljudi za doseganje odlične zdravstvene in babiške nege, dokazovati vlogo zaposlenih v zdravstveni in babiški negi in skrbeti za stalen strokovni razvoj. V tako dolgem obdobju sem se srečala z različnimi generacijami, njihovimi potrebami in željami. Vedno ni bilo preprosto, bili so padci in vzponi. Če se tega zavedamo, če merimo, potem vemo, da je lažje in lahko veliko pridobimo v razvoju tudi iz najbolj kritičnih trenutkov.

Zahvala, ki sem jo prejela, je priznanje za uspešno delo vseh sodelavk in sodelavcev, s katerimi smo krojili skupno pot. Hvala vsem in vsakemu posebej za dolgoletno ustvarjalno sodelovanje. Hvala tudi predlagateljem za zahvalo.

Danijela Pušnik, mag. zdr. nege
Služba zdravstvene nege

Zahvaljujemo se za prejeto priznanje, ki je viden rezultat dela vseh zaposlenih našega oddelka: administratork, zdravstvene nege in zdravnikov. Aktivno si prizadevamo za dvig kakovosti na vseh področjih svojega delovanja v dobro bolnikov in zaposlenih. To priznanje nam pomeni spodbudo za nadaljnje delo.

Lep pozdrav,

Dr. Minja Gregorič, dr. med.
Predstojnica Oddelka za plastično in rekonstruktivno kirurgijo

Zahvaljujem se za prejeto pohvalo, ki je odraz skupnega sodelovanja in podpore, zato gre zahvala sodelavcem Oddelka za nefrologijo, pomočnici direktorja UKC Maribor Hildi Rezar, mag. zdr. nege, in strokovni vodji ZN Klinike za interno medicino mag. Jožici Tomažič. Predvsem se zahvaljujem predstojniku Oddelka za nefrologijo izr. prof. dr. Sebastjanu Bevcu, dr. med., za podporo, pomoč in prejeto znanje na raziskovalnem področju, da nam je omogočen prispevek k razvoju zdravstvene nege. Z razvojem in uporabo elektronskega zapisa zdravstvene nege bomo zagotavljali kakovostno in varno obravnavo pacientov in prispevali k ovrednotenju dela medicinskih sester.

Lep pozdrav,

Cvetka Krel, mag. zdr. soc. manag.
Strokovna vodja zdravstvene nege oddelka za nefrologijo

Zahvaljujem se za podeljeno priznanje. Vesel sem, da je tudi v naši instituciji prepoznana naša skrb za na znanosti utemeljeno zdravstveno nego.

Doc. dr. Amadeus Lešnik, mag. zdr. nege
Strokovni vodja zdravstvene nege internistične nujne pomoči

Zaposleni na Oddelku za pljučne bolezni smo pri svojem delu dnevno v stiku z obolelimi za gripo in zato izpostavljeni morebitni okužbi. Zavedamo se pomena cepljenja proti gripi za zdravstveno osebje in tudi zaposlene v drugih poklicih, kjer bi zaradi odsotnosti z dela ohromela dejavnost. Vemo, da je za zdaj najbolj učinkovita zaščita pred gripo cepljenje. Ponosni smo, da smo z visoko precepljenostjo med zaposlenimi na oddelku omogočili bolj zdravo okolje za bolnike in zaposlene. Veseli smo, da tudi vodstvo UKC Maribor promovira in podpira cepljenje proti gripi. S spodbujanjem k cepljenju se je izboljšala precepljenost med zaposlenimi na vseh oddelkih. Želim si, da bi zaposleni s svojim vzgledom pripomogli tudi k večji precepljenosti celega prebivalstva, zlasti starejših in kronično bolnih, saj se s cepljenjem proti gripi zmanjša tveganje za sprejem v bolnišnico zaradi srčnih in možganskih bolezni ter v visokem odstotku zmanjša smrtnost zaradi vseh vzrokov.

Zahvaljujem se v imenu vseh zaposlenih na Oddelku za pljučne bolezni za prejeto pohvalo za najboljšo precepljenost med zaposlenimi v sezoni 2018/19.

Asist. Dušanka Vidovič, dr. med.

Predstojnica Oddelka za pljučne bolezni

Ob prejemu Priznanja za posebne dosežke, ki ga je Klinika za ginekologijo in perinatologijo prejela 29. januarja 2020 za delo na raziskovalnem področju – najboljši dosežek klinike na področju doseganja kriterijev kliničnosti v UKC Maribor, se želim zahvaliti vsem sodelavcem, ki so s svojim predanim in požrtvovalnim delom ter odrekanjem najbolj zaslužni za to, da je Klinika za ginekologijo in perinatologijo v petletnem ocenjevalnem obdobju po kriterijih Ministrstva za zdravje RS v vlogi, ki je bila oddana leta 2016, dosegla najvišji seštevek točk na strokovnem, strokovno-organizacijskem, pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu (23.560,75 točk). To pomeni, da je vsak izmed štirih oddelkov in dveh laboratorijev klinike zbral okoli dvakrat več točk, kot jih je potrebno za pridobitev naziva klinika. Na dosežen uspeh smo lahko ponosni tudi zato, ker se je v ocenjevalnem obdobju klinika ubadala s številnimi kadrovskimi izzivi (imela je eno najslabših popolnitev sistemiziranih delovnih mest na ravni UKC Maribor), prav tako pa je delovala (in še deluje) v utesnjenih in ponekod že popolnoma neustreznih prostorih.

V imenu Klinike za ginekologijo in perinatologijo se zahvaljujem obema direktorjema, ki sta s podelitvijo tega priznanja prepoznala naš trud in dosežke, prav tako pa vsem klinikam in oddelkom ter ostalim službam UKC Maribor, s katerimi že vrsto let odlično sodelujemo in brez njihove pomoči tudi ta naš dosežek ne bi bil mogoč.

Iskreno se zahvaljujem tudi svojim učiteljem in mentorjem, ki so s svojim požrtvovalnim delom in odličnim zgledom omogočili domačo in mednarodno prepoznavnost mariborske ginekološko-porodniške dejavnosti, in da smo svoje delo ter poslanstvo lahko nadaljevali na poti, ki so jo že tedaj vizionarsko načrtali.

Red. prof. dr. Izток Takač, dr. med., višji svetnik

v. d. strokovnega vodje Klinike za ginekologijo in perinatologijo

Zahvaljujem se vodstvu UKC Maribor za prejeto zahvalo za dolgoletno delo v Centru za kakovost in organizacijo.

Pot do popisanih procesov, uvedbe mednarodnih standardov in pridobljenih certifikatov ter akreditacije ni bila niti lahka niti kratka. Potrebna je bila sprememba mišljenja, saj kakovostno in pravočasno opravljene zdravstvene in nezdravstvene storitve pomenijo varnost za paciente in seveda za zaposlene. In ta pot se nikoli ne konča. Vsaka izboljšava prinaša zadovoljstvo, ki ga vsak človek občuti. Pot uvajanja in izboljševanja kakovosti smo prehodili skupaj, zato prejeto zahvalo delim s svojimi neposrednimi sodelavci in vsemi zaposlenimi v UKC.

Bilo mi je v čast in veselje.

Bodite prijazni do sebe in do drugih, izkoristite priložnosti, ki vam jih nudi vsak dan, čeprav so v obliki »nepremagljivih« težav.

Breda Hajnrih, dipl. ekon.

Center za kakovost in organizacijo

Zaposleni na Oddelku za nefrologijo se iskreno zahvaljujemo vodstvu UKC Maribor za podeljeno priznanje za posebne dosežke za delo na raziskovalnem področju – najboljši dosežek oddelka na področju kriterijev kliničnosti v UKC Maribor.

Veseli smo, da je bilo naše delo prepoznano in nagrajeno. Priznanje je namenjeno prav vsem, ki delamo in/ali ustvarjamo pogoje za uspešno delo na Oddelku za nefrologijo. Pri vrednotenju in ocenjevanju kriterijev kliničnosti oddelka se upoštevajo rezultati klinično-strokovnega dela, pedagoškega dela in znanstvenoraziskovalne aktivnosti. Na oddelku za nefrologijo ima vse navedeno dolgo tradicijo in na to smo zelo ponosni. Od leta 2013 je Oddelek za nefrologijo tudi nosilec naslova referenčnega centra za izobraževanje na področju nefrologije in dialize, ki ga je podelilo Evropsko združenje za nefrologijo, dializo in transplantacijo (ERA-EDTA). Osebe oddelka, skupaj s sodelavci Oddelka za dializo, nadaljujemo s kliničnim, pedagoškim in raziskovalnim delom, kar potrjujemo s številnimi znanstvenoraziskovalnimi, kliničnimi in pedagoškimi dosežki v slovenskem in mednarodnem prostoru. Pri svojem delu uspešno sodelujemo tudi s številnimi drugimi oddelki v UKC Maribor, oddelki po Sloveniji in po svetu. Takšno medsebojno povezovanje in podpora ter razumevanje vodstva naše ustanove nam daje dodaten elan pri uresničevanju zastavljenih ciljev tako na področju zdravniške stroke kot zdravstvene nege.

Priznanje predstavlja za nas nagrado in tudi odgovornost za nadaljnje uspešno delo na strokovnem, pedagoškem in raziskovalnem področju.

Lep pozdrav.

Izr. prof. dr. Sebastjan Bevc, dr. med.
Predstojnik oddelka za nefrologijo

Z velikim presenečenjem in zadovoljstvom sem sprejel informacijo, da sem med dobitniki priznanj za dolgoletno delo v UKC Maribor. Do sedaj namreč tovrstne prakse ni bilo. Zelo lepa gesta s strani vodstva bolnišnice, ki je na ta način prepoznalo vložen trud v dolgoletno delo v bolnišnici, s katerim vsa leta dokazujemo pripadnost ustanovi in posledično skrb za naše bolnike, katerih uspešno zdravljenje nam je vseskozi motivacija za uspešno delo.

Dr. Silvo Koder mag. farm., spec.
Centralna lekarna

Člani zasedbe študentskega orkestra Maribor z vokalistko Pino Grabar.

Predstavitev Klinike za otorinolaringologijo, cervikalno in maksilofacialno kirurgijo

Avtor: doc. dr. Boštjan Lanišnik, dr. med., prim. doc. dr. Bogdan Čizmarevič, dr. med.

Foto: R. G.

8. julija 2019 smo prejeli odločbo o dolgo pričakovanem nazivu klinika. Do tega priznanja nas je vodila dolga, predvsem pa trnova pot. Prvič smo vlogo na Ministrstvo za zdravje RS naslovili leta 2009 in dobili negativen odgovor. Na to odločitev smo poslali pritožbo z vsemi potrebnimi dokazi, a odgovora več let ni bilo. Vsi smo že pozabili na prejšnjo vlogo in v začetku leta 2019 vložili novo. Čeprav smo ponovno presegali potrebno število točk, smo zaradi preteklih slabih izkušenj bili v upanjih precej zadržani. A zgodil se je skoraj čudež, potrebna je bila samo dopolnitev in podkrepitev vloge z nekaterimi dokazi.

Samostojna pot oddelka za ORL v Mariboru se je začela z odlokom odseka za Slovenijo in Istro v Ljubljani 8. novembra 1919. Takrat je bil ustanovljen oddelek za očne, ušesne, nosne in vratne bolezni s tridesetimi posteljami, ki ga je vodil prim. Drnovšek. Leta 1943 se je oddelek razdelil na dva samostojna oddelka. Hkrati sta se oddelka preselila tudi v tako imenovano »črno stavbo«, v kateri sta ostala

do začetka 21. stoletja, ko je potekala druga selitev v novo stavbo, v kateri delujeta še danes. Postopoma se je oddelek razvijal, širil in napredoval, kar smo v letu 2019 okronali z nazivom klinika.

Danes klinika za otorinolaringologijo v UKC Maribor pokriva celotno patologijo glave in vratu in je popolnoma primerljiva z večjimi ustanovami v tujini. Smo ena od treh ustanov v Sloveniji, ki kirurško obravnava bolnike z rakom glave in vratu. Ta dejavnost ima dolgo zgodovino; njen začetnik je bil doc. dr. Berčič, ki je takrat postavil temelje onkološke obravnave bolnika in stalnega spremljanja bolnikov po končanem zdravljenju. Ob sodelovanju Onkološkega inštituta je uvedel enega izmed prvih multidisciplinarnih konzilijev. To so bili temelji za nadaljnji razvoj onkološke kirurgije glave in vratu, ki je razcvet na oddelku v Mariboru doživela v devetdesetih letih 20. stoletja. Tako smo leta 1996 s pomočjo kolegov iz Zagreba naredili prvi mikrovaskularni prosti reženj v Mariboru pri bolnici z veru-

Zaposleni na Kliniki za otorinolaringologijo, cervikalno in maksiofacialno kirurgijo.

koznim karcinomom ustne votline. Ta dejavnost se je nato postopoma uveljavila na oddelku in obstala predvsem zaradi dobrih uspehov in nizke incidence zapletov. Da je bil pristop formiranja rekonstruktivnega tima znotraj oddelka pravilen, kaže dejstvo, da tako deluje velika večina priznanih klinik po Evropi. Kirurgija glave in vratu je še zdaj paradna disciplina naše kirurgije. Na kliniki izvajamo vse operacije tumorjev in ob odstranitvi tumorja sami naredimo rekonstrukcijo. V zadnjih letih se s tehnološkim napredkom uveljavlja tudi minimalno invazivna kirurgija zgornjega aerodigestivnega trakta. Tako rutinsko izvajamo transoralne laserske posege grla in žrela.

Drugo takšno področje, ki se je razvijalo v zadnjem desetletju 20. stoletja, je bila oskrba poškodb obraznega skeleta in mehkih tkiv obraza. Na začetku devetdesetih let je bilo samo po sebi umevno, da je bil poškodovanec s hudimi poškodbami skeleta in zapletenim zlomom čeljusti premeščen v Ljubljano. Ker so poškodbe ostalega telesa zahtevale svoj čas, so bili taki bolniki pogosto pozno premeščeni in razen povezave ustnih zobnih lokov ni bilo možno storiti ničesar. To je tudi poglaviti vzrok, zakaj smo se začeli ukvarjati s poškodbami obraznega skeleta. Za uveljavitev te dejavnosti je bilo treba preskočiti nekaj ovir. Prva ovira je bila cena instrumentarija in ploščic, druga pa pomanjkanje anestezije. Postopoma in vztrajno smo uspeli z nabavo materiala, ki je bil drag, ZZZS pa ga seveda ni plačal. Z anestezijo je šlo nekoliko težje, vendar smo z vztrajanjem in odreknanji, predvsem na račun lastnega prostega časa, uspeli travmatologijo obraza ukoreniniti v UKC Maribor. Večino poškodb obraznega skeleta smo oskrbeli izven rednega delovnega časa, ponoči ali čez konec tedna. Z izboljšanjem prometne varnosti se je incidenca poškodb v zadnjih letih precej zmanjšala. Vendar je bila prav travmatologija obraznega skeleta mejnik za še en mejnik v sodelovanju znotraj ustanove. Ob oskrbi kompleksnih frontobazalnih poškodb smo začeli gojiti sodelovanje z nevrokirurgi in ob tem razvijati skupne posege na področju kirurgija lobanjskega dna. Raven sodelovanja je bila unikatna v Sloveniji in redka tudi v svetu. Začeli smo z zunanjimi subkranialnimi pristopi po Ravehu, ki smo jih opravili skupaj z nevrokirurgi, nekaj pa tudi samostojno. To je predstavljalo temelj za velik napredek v kirurgiji lobanjskega dna, ki se je pričel v prvih desetih letih 21. stoletja z uvedbo minimalno invazivnih transnazalnih pristopov. Te smo razvijali in prenesli v Slovenijo ob sodelovanju z Univerzitetno kliniko iz Pittsburgha v ZDA. Operacije skupaj izvajata otorinolaringolog in nevrokirurg. Tu smo bili in smo še med prvimi v Sloveniji in svetu. Operacije izvajamo z uporabo moderne tehnologije, ki naredi operacijo bistveno bolj varno, vendar je vsako orodje vredno le toliko, kot roka, ki ga vodi. Dejavnost dopolnjujemo in razvijamo z organizacijo tečajev endoskopske kirurgije z mednarodno udeležbo.

Naslednje področje, na katerem se oddelek za ORL v Mari-

boru nahaja v samem svetovnem vrhu, je otokirurgija. Vsaditev kohlearnega implantata je postala rutinska operacija. Ko je bil vstavljen prvi implantat, je v Ljubljani nastal pravi potres, saj je šlo še eno ekskluzivno področje. Operacije kostno usidranih slušnih pripomočkov (BAHA) smo opravili prvi v Sloveniji, kot tudi operacijo otoskleroze z argonskim laserjem. Kirurgija restavracije sluha je danes pomemben del otokirurgije, ki je tehnološko in kirurško zahteven. Kirurgija lateralnega lobanjskega dna se je prav tako začela razvijati na začetku 21. stoletja in je še ena od dejavnosti, pri kateri sodelujemo z nevrokirurgi. Tako smo prvi v Sloveniji izvedli resekcijo jugularnega paraganglioma. Do takrat se ta operacija v Sloveniji ni izvajala. To je še en rezultat multidisciplinarnega sodelovanja med strokami, ki je ključen za napredek.

V zadnjih 10 letih smo začeli razvijati mariborsko šolo rinologije, kjer je poudarek na kirurškem zdravljenju bolnikov s kroničnim polipoznim rinosinusitisom in edukaciji bolnikov. Med prvimi smo začeli izvajati minimalno invazivne radikalne resekcije pri malignomih obnosnih votlin in v Sloveniji uvedli pansinusne operacije. Prav tako smo prvi v Sloveniji pri tej vrsti posegov uporabili intraoperativno navigacijo. V zadnjih nekaj letih smo s pomočjo tehnologije precej rinokirurških operacij opravili v lokalni anesteziji, ki je enaka kot prej v splošni anesteziji. Njihova prednost se kaže v hitrejši rekonvalescenci bolnikov in skrajšanju operacijskega časa. Tudi na tem področju smo med prvimi v svetu.

Otorinolaringologija je veda, ki enako teži kot kirurgiji, daje tudi ambulantni in diagnostični obravnavi. Tako smo v ambulantni obravnavi med prvimi uvedli ultrazvočno diagnostiko, za kar je zaslužen prim. Drago Kanič, dr. med. V nekaterih primerih metoda uspešno nadomešča in izpodrija CT in MR. Danes UZ smatramo kot podaljšek palpacije vratu. Z uporabo UZ lahko bistveno skrajšamo diagnostiko nekaterih bolezni, izvedemo tankoigelnno biopsijo in hitro razrešimo diagnostični problem, za katerega bi potrebovali CT ali MR in ne nazadnje skrajšamo diagnostični postopek. Kako pomembna je ambulantna dejavnost v otorinolaringologiji, naj govori podatek, da letno pregledamo 34.000 do 35.000 bolnikov. Tem bolnikom nudimo diagnostiko in nato zdravljenje; bodisi kirurško bodisi nekirurško.

Vse te dejavnosti, ki jih izvajamo na Kliniki za ORL v UKC Maribor, so podkrepljene s sodelovanjem s tujimi klinikami in številnimi povabljenimi predavanji na svetovnih konferencah. Otorinolaringologija je veda, ki zahteva visoko tehnološko in drago opremo. V sedanji situaciji financiranja zdravstva prav zato obstaja nevarnost, da ne bomo mogli slediti napredku in tujini. Vendar smo bili v podobnih situacijah že kar nekajkrat in verjamem, da bomo tudi sedaj našli izhod iz te nezavidljive situacije, saj bi bili v nasprotnem primeru dosedanje delo in naporji zaman.

Oskrba dihalne poti 2019

Avtorja: Tjaša Korelič, mag. zdr. nege, Patricija Dragšič, dipl. m. s.

Foto: Tjaša Korelič, mag. zdr. nege, Patricija Dragšič, dipl. m. s.

25. in 26. oktobra 2019 je pod okriljem Oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin UKC Maribor, Katedre za anesteziologijo in reanimatologijo, Centra za medicinsko tehnologijo in Medicinske fakultete Univerze v Mariboru že šestič potekalo strokovno srečanje z naslovom Oskrba dihalne poti.

Oskrba dihalne poti z vstavitvijo dihalne cevke je zlati standard odprtja in vzdrževanja odprte dihalne poti pri bolnikih in poškodovancih v dihalni stiski in je nujen postopek, brez katerega ogroženi ne more preživeti. Večinoma se še vedno izvaja z direktno laringoskopijo, ki izurjenemu izvajalcu ne predstavlja težav. Težave lahko nastopijo, ko ni mogoče prikazati struktur grla, še posebej, če je onemogočeno predihavanje z masko. V teh primerih je treba poznati alternativne metode in pripomočke, da zago-

polnili že obstoječa znanja s področja anatomije dihalnih poti, indikacijo in oceno tveganja za oskrbo dihalne poti ter samo neposredno pripravo pacienta. Predstavljena je bila sprostitev dihalne poti, odstranitev tujkov, predihavanje z masko in dihalnim balonom, uporaba supraglotičnih pripomočkov, orotrahealna intubacija in intubacija z laringealno masko. Hkrati pa so se udeleženci seznanili z novjšimi metodami in pripomočki, ki jih lahko uporabljamo, kadar s standardnimi postopki nismo uspešni. Tako smo podrobneje predstavili protokol ukrepanja v

tovimo predihavanje. Učna delavnica je bila namenjena seznanitvi vseh zbranih zdravnikov in medicinskih sester, ki se soočajo z oskrbo dihalne poti, z vsemi metodami in načini predihavanja ter vzdrževanja proste dihalne poti in jih na modelih v relativno kratkem času tega tudi poskusiti naučiti. Učna delavnica je zdaj že tradicionalna, ob letošnji delavnici pa smo nekoliko posodobili tudi priročnik, ki bo lahko služil kot opomnik pri odločanju o izboru načina oskrbe dihalne poti.

Strokovno srečanje je bilo razdeljeno na dva dela, in sicer v obliki predavanj, ki so se odvijala v petek in učnih delavnic, ki so potekale oba dneva. Na predavanjih so udeleženci obnovili ali do-

mulacijskem centru Medicinske fakultete. Udeleženci so bili razdeljeni v manjše skupine, tako da je lahko vsak posameznik na delavnicah tudi aktivno sodeloval. Prikazana je bila sprostitvev dihalne poti, odstranitev tujkov, predihavanje z masko in dihalnim balonom, vstavev laringealne in intubacijske laringealne maske, ter orotrahealna in nasotrahealna vstavev dihalne cevke. Svoje veščine so lahko urili in dopolnjevali na delavnici intubacije z upogljivim bronhoskopom, ter kasneje z videolaringosko-

pom, ki omogoča indirektno laringoskopijo. S pomočjo digitalne video-tehnologije se omogoča prenos slike s konice laringoskopa do ekrana, ki je del laringoskopa ali pa ločena enota. V simulacijskem centru so udeleženci sodelovali v simulaciji oskrbe dihalne poti pri poškodovancu, kjer je bila potrebna hitro sekvenčna

primeru težke oskrbe dihalne poti, hitrosekvenčni uvod v anestezijo in vstavev dihalne cevke, videolaringoskopske pripomočke, uporabo upogljivega bronhoskopa za vstavev dihalne cevke, konikotomijo in perkutano traheotomijo. Spoznali so se s posebnostmi, kot je ločeno predihavanje enega pljučnega krila, oskrba dihalne poti pri poškodovani vratni hrbtenici, oskrba dihalne poti pri nosečnici ter otroku. Predstavljena je bila tudi vloga medicinske sestre pri oskrbi dihalne poti, bolnik s traheostomo in oskrba le-te, pa tudi oskrba dihalne poti v enoti intenzivne terapije.

Po predavanjih je sledil prvi sklop delavnic, ki smo jih izvajali v si-

vstavev dihalne cevke. Le s pravočasnim ukrepanjem in dobrim timskim delom so uspešno oskrbeli pacienta ter preprečili ireverzibilne zaplete. V nadaljevanju so sodelujoči imeli priložnost pridobiti dodatna znanja s področja konikotomije in perkutane traheotomije. V ta namen so imeli na voljo živalske modele grla s sapnikom. Konikotomija je poseg, pri katerem prerežemo krikotiroidno membrano med tiroidnim in krikoidnim hrustancem grla in v nastalo odprtino vstavimo kanilo, da zagotovimo dihalno pot za predihavanje in oksigenacijo. Ta poseg je le začasen ukrep, ki ga naredimo le v največji nuji, ko je bolnik življenjsko ogrožen in nam ne uspe vstaviti dihalne cevke. Konikotomija se izvaja redko, zato je prav iz tega razloga obnovitev teh specifičnih znanj še tako pomembna. Velika večina anesteziologov postopke vzpostavitve dihalne poti pri odraslih obvlada. Žal otroci niso le pomanjšane odrasle osebe, tako je potrebno vse znanje in izkušnje posebej nadgraditi. V ta namen je bila organizirana delavnica, kjer so sodelujoči lahko svoja znanja dopolnili na tem

področju. Zadnji del delavnic je zajemal vstavev dvolumenske dihalne cevke, simulacijo protokola ukrepanja pri neuspešni vstavitvi dihalne cevke in za na konec še mehanično predihavanje pacienta.

Tema delavnice je zelo aktualna, kar se je pokazalo tudi v polni zasedenosti mest na delavnici. Delavnico bomo zaradi velikega zanimanja in omejenega števila mest ponovili v pomladnem obdobju v naslednjem letu.

Zbornik predavanj je dosegljiv na povezavi: https://www.ukc-mb.si/media/files/uploads/zborniki/ZBORNIK_Dihalna_pot_2019_1.pdf

XV. mariborsko ortopedsko srečanje z naslovom Otroci in mlad športnik v ortopediji

Avtor: Zmago Krajnc

Foto: Drago Wernig - Taka

Tokratno srečanje je, kot že naslov pove, bilo namenjeno obravnavi otroških ortopedskih obolenj in težav, s katerimi se ubadajo mladi športniki. Teme letošnjega srečanja so bile izbrane z namenom in željo izboljšati vaše in naše znanje ter posledično stanje zdravstvenega varstva in oskrbo najboljčutljivejši populacije med našimi bolniki, torej otroci. Tudi letošnje srečanje je z izbranimi temami privabilo veliko število slušateljev, tako da je bila največja predavalnica Medicinske fakultete v Mariboru, ki sprejme 230 ljudi, skoraj pretesna. Tudi delavnici – obravnava skolioze in UZ kolkov pri dojenčkih – sta bili kljub natrpanemu urniku predavanj in utrujenosti udeležencev ob koncu dneva dobro obiskani.

Udeleženci srečanja smo med predavanji in pripravljenimi delavnicami obnovili svoje znanje in pridobili nove koristne informacije, kar nam bo olajšalo naše delo ob zdravljenju otrok z obolenji lokomotorne aparata ali s športnimi poškodbami, ki so jim žal vse pogostejše izpostavljeni. Cilj srečanja – obnoviti znanje, ga dopolniti, izmenjati izkušnje in pomagati našim najmlajšim bolnikom, da bodo zdravljeni pravilno, usmerjeno in čim bolj uspešno – je bil po besedah udeležencev srečanja izpolnjen.

Iz leve proti desni: Samo K. Fokter, Zmago Krajnc, Matjaž Vogrin. V ozadju Andrej Moličnik.

Strokovno srečanje je bilo smiselno razdeljeno na štiri sklope predavanj in dve delavnici, v katerih so predavatelji predstavili najpogostejša obolenja in športne poškodbe lokomotorne aparata otrok in mladostnikov ter sodobne diagnostične metode, ki so na voljo ob zdravljenju naše najranljivejši populacije:

Udeleženci med predavanji.

Delavnica 1.

nava in vodenje poškodb naših mladih športnikov;
• sledili sta delavnici UZ otroškega kolka in skolioze, na katerih so udeleženci obnovili pridobljeno znanje in ga preizkusili v praksi ob bolniku – otroku z izbrano patologijo.

Delavnica 2.

- v prvem sklopu so predavatelji predstavili poglede pediatra in ortopeda na najpogostejša obolenja mišično-skeletnega sistema, s katerimi se srečujemo pri obravnavi otrok, in uporabnost slikovne diagnostike ob obolenjih in poškodbah kolenskega sklepa v otroškem obdobju. Predstavljena predavanja so bila namenjena obnovi našega znanja in so predstavljala uvod naslednjim sklopom, v katerih so bila natančno predstavljena najpogostejša obolenja in športne poškodbe otrok;
- v drugem sklopu so bila predstavljena pogostejša obolenja spodnjega uda pri otroku: motnje v razvoju spodnjega uda, problematika otroškega stopala in problematika otroškega kolka;
- tretji sklop predavanj je bil namenjen diagnostiki in zdravljenju hrbtencične patologije in vnetnih obolenj;
- v četrtem sklopu je bila predstavljena problematika mladega športnika, preobremenitveni sindromi in poškodbe, ki so jim izpostavljeni mladi športniki, ter pravilna obrav-

Predstavljene so bile pasti diagnostike in pravilnega zdravljenja obolenj in poškodb otrok, ki lahko ob nepravilni delovni diagnozi pomembno vpliva na celostni razvoj in zdravje v kasnejšem življenjskem obdobju, zato je ob obravnavi najranljivejše populacije potrebna še dodatna previdnost. Predavatelji so v zadnjem sklopu ob tem poudarili, da je ob obravnavi mladega športnika treba staršem in trenerjem zelo jasno objasniti pomen dobre in pravilne rehabilitacije poškodb ter predvsem pomen preventivne vadbe, s pomočjo katere bi lahko številne vsakodnevne poškodbe, tudi preprečili. Poudarili so pomen zavedanja, da so posledice poškodb, pridobljenih v mladosti, pogosto spremljevalke mladih športnikov vse do njihove starosti, zato bi bilo treba razširiti znanje in zavest trenerjev, ki jim je zaupano zdravje naših otrok med športnimi dejavnostmi.

Predavatelji.

XIV. dermatološki dnevi v Mariboru

Avtor: prim. mag. Bogomir Pij Marko, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za kožne in spolne bolezni

V organizaciji Oddelka za kožne in spolne bolezni UKC Maribor smo izvedli tradicionalne že XIV. DERMATOLOŠKE DNEVE V MARIBORU. Dvodnevno strokovno srečanje je bilo namenjeno specialistom in specializantom družinske in urgentne medicine, dermatovenerologom in drugim zdravnikom,

ki napotujejo bolnike v dermatovenerološke ambulante, in je potekalo od petka, 15. novembra, do sobote, 16. novembra 2019, v kongresnem centru Hotela City v Mariboru.

Organizatorji smo vsebino srečanja razdelili na pet strokovno različnih področij dermatovenerologije:

- alergijske in reaktivne bolezni kože
- maligni tumorji kože
- okužbe kože
- spolno prenosljive okužbe
- bolezni venskega in limfnega sistema

Osrednja tema srečanja je bila predstavitev stopenj nujnosti obravnav in kriterijev za pravilne in pravočasne napotitve v dermatovenerologiji.

Celotno vsebino predavanj smo organizatorji zbrali in izdali v zborniku predavanj, ki ga je izdal Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor.

Zaradi odlične organizacije, strokovne kvalitete, dobre obiskanosti in pozitivnega odziva udeležencev ostajajo Dermatološki dnevi v Mariboru tudi po štirinajsti ponovitvi najbolj odmevno strokovno srečanje z dermatološko tematiko v Sloveniji.

Slovesnosti ob sedemdeseti obletnici Centra za transfuzijsko medicino UKC Maribor

Avtor: Bojana Bizjak, dr. med.

Foto: R. G.

Center za transfuzijsko medicino že sedemdeset let zagotavlja zadostno, varno in kakovostno preskrbo s krvjo v bolnišnici oziroma v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor. V zadnjem desetletju se je povezal z Enoto za transfuzijsko dejavnost Ptuj in Mursko Soboto in tako skupaj skrbi za bolnike v celotni severovzhodni Sloveniji. V teh letih je transfuzijska medicina naredila velik strokovni razvoj. Z izobraževanjem krvodajalcev o pomenu zdravega življenja za zdravo kri, z izbiro krvodajalcev, laboratorijskimi preiskavami odvzete krvi, filtracijo in inaktiviranjem povzročiteljev bolezni lahko menimo, da transfuzija krvi še ni bila tako varna kot danes. Kar ne pomeni, da si lahko nehamo prizadevati za izboljšave in napredek v stroki v dobro prejemnikov naših krvnih pripravkov. Novembra leta 1949 je bila ustanovljena Postaja za transfuzijo krvi in 28. decembra 1949 so odvzeli prve enote krvi. Leta 1953 je sprva plačano krvodajalstvo prešlo v

brezplačno, prostovoljno, anonimno krvodajalstvo, katerega glavni organizator je postal Rdeči križ vse do danes. Poleti 1955 so začeli s terenskimi akcijami takrat v okolici Maribor, danes pa po vsej severovzhodni Sloveniji. K pridobivanju novih krvodajalcev so na začetku močno pripomogli rentgenski in klinični pregledi, vseskozi pa nenehna promocija in edukacija, ki jo izvajajo predstavniki RK, zaposleni v transfuzijski stroki, in od leta 2010 tudi študentje Medicinske fakultete Maribor v okviru projekta Epruvetka. Z namenom, da se čim bolj približamo krvodajalcem, smo leta 2015 pridobili mobilno enoto za odvzem krvi. Pri svojem delu nismo sami. Brez aktivistov RK in prostovoljcev ter njihove velike zagnanosti in pozitivne energije ne bi zmogli. Ne bi zmogli brez krvodajalcev, ki darujejo kri prostovoljno, brezplačno in anonimno rešujejo življenja popolnim neznancem. Med njimi so najbolj svetel zgled krvodajalci, ki so darovali kri stokrat in jih zato imenujemo

Prejemniki priznanj in zahval Centra za transfuzijsko medicino.

vitezinje in viteze krvodajalstva, ki tako, kot so nekoč to počeli vitezi, pomagajo vsem pomoči potrebnim.

Za sedemdeset let uspešnega zagotavljanja varne preskrbe s krvjo v Mariboru so tako zaslužni ne samo stroka, temveč tudi krvodajalci, predstavniki Rdečega križa in nekdanji zaposleni, ki so uspešno utirali pot razvoja centra.

Zato smo organizirali dve slovesnosti, in sicer je bila prva namenjena krvodajalstvu, druga pa strokovni javnosti.

21. januarja 2020 smo se s svečanostjo želeli zahvaliti predstavnikom RK, vitezom krvodajalstva in nekdanjim sodelavcem, ter vsem, ki so nam omogočili varno zdravljenje s krvjo.

Na srečanju je zbrane pozdravil direktor UKC Maribor in se jim zahvalil za njihovo požrtvovalnost ter nesebičnost. Zahvalo in čestitke ob visokem jubileju centra nam je v imenu župana Maribora predala Lilijana Zorko, vodja sektorja zdravstva in socialnega skrbstva. V imenu glavnega odbora RK Slovenije je zbrane pozdravil dolgoletni organizator in vitez krvodajalstva ter sedaj član glavnega odbora RK Slovenija Stanislav Žebela.

Po kratkem sprehodu skozi zgodovino preskrbe s krvjo v Mariboru, skupnem obujanju spominov in kulturnem programu smo podelili priznanja in zahvale.

Krvodajalstvo je družbeno pomembna vrednota in dejavnost, ki temelji na ozaveščenosti ljudi in osnovnih načelih prostovoljnosti, anonimnosti in brezplačnosti. Za ozaveščenost ljudi in izgradnjo stabilnega sistema krvodajalstva RK skrbi kot glavni organizator krvodajalstva v Sloveniji. Ob našem visokem jubileju smo zato podelili priznanje in zahvalo vsem aktivistom, prostovoljcem in krvodajalcem za dolgoletno zavzetost in neprecenljivo pomoč pri zagotavljanju varne in zadostne preskrbe s krvjo v naslednjih območnih združenjih Rdečega križa: OZ RK Maribor, Slovenska Bistrica, Lenart, Radlje ob Dravi, Velenje, Gornja Radgona, Ptuj, Murska Sobota, Lendava, Ljutomer, Ormož, Slovenske Konjice in Šentjur.

Pomembno je, da smo pri svojem prizadevanju po samozadostnosti na področju preskrbe s krvjo povezani na področju celotne Slovenije. Pri tem ima povezovalno vlogo RK Slovenije. Rdeči križ Slovenije je prejel priznanje in zahvalo za dolgoletno zavzetost in neprecenljivo pomoč pri zagotavljanju varne in zadostne preskrbe s krvjo.

CTM je imel dolga leta neuresničeno željo po mobilni enoti za odvzem krvi. Brez pobudnika akcije za zbiranje sredstev, ki je z izjemno odločenostjo, energijo in neomajnostjo za doseg cilja začel z dobrodelnim zbiranjem sredstev, naša želja najverjetneje ne bi bila uresničena. Zato je priznanje in zahvalo za dolgoletno zavzetost in neprecenljivo pomoč pri zagotavljanju varne in zadostne preskrbe s krvjo v severovzhodni Sloveniji prejel pobudnik akcije nabave mobilne enote za odvzem krvi in dolgoletni organizator krvodajalskih akcij ter vitez krvodajalstva Stanislav Žebela.

Na mladih svet stoji, pa tudi krvodajalstvo. Leta 2010 so študentje medicine v okviru projekta Epruvetka začeli z izobraževanjem in promocijo krvodajalstva, darovanja krvotvornih matičnih celic in organov med dijaki, študenti in drugimi. Ob deseti obletnici so zato prejeli priznanje in zahvalo Centra za transfuzijsko medicino.

Izjemno pomembno je usklajevanje med številom krvodajalcev in zalog oziroma porabo krvi na oddelkih. Skupaj z roko v roki z Rdečim križem za to skrbi specialistka transfuziologije Erika Kavaš. Z veliko zavzetostjo je k promociji krvodajalstva pritegnila tudi mlade študente, ki so temelj za nadaljevanje uspešne tradicije. Za svoje delo je prejela priznanje in zahvalo.

Center za transfuzijsko medicino so skozi razvoj vodili izjemni ljudje. Vsak izmed njih je pustil neizbrisne sledi in velik napredek v stroki. Zadnjih dvanajst let – med 2006 in 2018 – je Center za transfuzijsko medicino skozi reorganizacijo transfuzijske službe, z uvedbo izboljšav na vseh področjih delovanja in novih informacijskih programov pa vse do mobilne enote za odvzem krvi (avtobusa) vodila specialistka transfuzijske medicine Lidija Lokar. Za dolgoletno zavzetost, predano delo in prispevek k razvoju transfuzijske medicine v Mariboru smo ji podelili priznanje in zahvalo.

Po druženju in pogostitvi smo goste povabili v prostore CTM, kjer smo imeli slovesno otvoritev časovnice razvoja in stalne razstave zgodovinskih predmetov in zapisov, ki smo jih nekoč uporabljali. Ob obujanju spominov smo podelili priznanja in zahvale za dolgoletno predano delo nekdanjim sodelavcem.

24. januarja 2020 smo organizirali Strokovni simpozij z mednarodno udeležbo ob 70-letnici transfuzijske medicine v UKC Maribor. S kolegi iz Slovenije in tujine smo se v pestrem strokovnem programu posvetili izzivom transfuzijske medicine v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Hkrati smo organizirali tudi učno delavnico o varni uporabi krvnih pripravkov, kjer smo poudarili pomen pretransfuzijskih preiskav in obpostelnega testa, pravilnega naročanja krvnih komponent in postopke pred, med in po transfuziji krvi.

Zahvaljujem se vsem sodelavcem, s katerimi smo načrtovali in izvedli opisana srečanja in sponzorjem, ki so nam to tudi omogočili.

Transfuzijsko medicino čaka veliko izzivov. Tudi v prihodnje moramo ohraniti visok etični ugled, ki ga ima krvodajalstvo v naši družbi in njegovo organizacijo prilagoditi zahtevam sodobnega časa, da bomo lahko uspešni v zagotavljanju samozadostnosti preskrbe s krvnimi komponentami in zdravili. Samo s poudarkom na prostovoljnosti, nesebičnosti, neprofitnosti in transparentnosti našega sistema krvodajalstva kot nepogrešljivega stebra delovanja našega zdravstvenega sistema se bomo lahko uprli čedalje večjemu pritisku, ki ga zlasti na našem koncu Slovenije

izvajajo profita željni farmacevtski giganti.

Skupaj s kliniki moramo skrbeti za racionalno uporabo dragocenih krvnih pripravkov in optimizacijo transfuzij z uresničevanjem vseh treh stebrov kliničnega vodenja transfuzij.

Uvesti moramo genotipizacijo krvnih skupin tako bolnikov kot krvodajalcev, s ciljem povečati kompatibilnost med krvodajalcem in prejemnikom ter povečati varnost. Personalizirano zdravljenje se je v bistvu začelo prav z zagotavljanjem kompatibilnih transfuzij krvnih komponent, zato je prav, da smo tudi v bodoče del tega načrtovanega

zdravljenja po meri bolnika.

Virusna in bakterijska inaktivacija ter avtologne transplatacije krvotvornih matičnih celic so tista področja, katerih uvedba je nujna, če želi UKC Maribor za svoje bolnike zagotavljati primerljivo oskrbo bolnikov kot v preostali Sloveniji.

Takšen razvoj pa zahteva vlaganje v izobraževanje, razvoj in znanstvenoraziskovalno dejavnost, za kar upam, da bomo imeli kadre, materialne možnosti in podporo vodstva naše ustanove.

Obujanje spominov z upokojenci ob odprtju razstave na CTM UKC Maribor.

Cepljenje nosečnic, otrok, mladostnikov in zdravstvenega osebja

Avtor: Jasna Čuk Rupnik

Foto: R. G.

Učna delavnica je bila odlično pripravljena in brezhibno izvedena. Nosila je jasno sporočilo, da smo strokovnjaki različnih medicinskih vej vsak na svojem področju in v ustvarjalnem sodelovanju za uspehe cepljenja že ogromno naredili. Skupaj 168 poslušalcev, od tega 10 razstavljavcev, je bilo navdušenih nad predstavitvami kar 39 predavateljev, ki so vsi predstavili veliko novega in v svoje predstavitve vložili veliko raziskovalne in ustvarjalne energije.

Red. prof. dr. Iztok Takač kot predsednik organizacijskega odbora in Špela Žnidaršič Reljič kot predsednica strokovnega odbora sta se vsebinsko in organizacijsko odlično povezovala in mojstrsko dopolnjevala. Prisotne je med kratkimi uvodnimi nagovori najbolj razgibal strokovni direktor UKC Maribor izr. prof. dr. Matjaž Vogrin s sporočilom, da je osebje UKC Maribor predlani doseglo 24-odstotno precepljenost proti gripi, lani pa že 30 %. Na predavanjih, ki so sledila, smo slišali, da je to odlično, pa še vedno daleč od precepljenosti v tistih bolnišnicah na svetu, posebej v ZDA, ki od svojih zaposlenih zaščito s cepljenjem zahtevajo kot delovno obvezo.

Red. prof. dr. Alojz Ihan je pojasnil, da imajo ženske drugačen imunski sistem. Prisiljen je v večjo »elastičnost«, saj se mora z oploditvijo prilagajati zahtevam za sprejemanje »tujka« in za izdelavo protiteles, ki ščitijo plod. Nosečnica je »inkubator«, ki izdeluje protitelesa za zaščito ploda. Cepljenje nosečnic proti gripi, davici, tetanusu in oslovskemu kašlju je neškodljivo. V sodobnem raziskovalnem svetu je obetavno tudi že cepljenje proti RSV. Nosečnice je treba spodbujati za cepljenje proti gripi v katerem koli mesecu nosečnosti že takoj, ko se začne sezona cepljenja. Proti Bordetelli Pertussis pa jih je priporočljivo cepiti po 24. tednu nosečnosti. Tako bo njihov novorojenček v prvih tednih po porodu zavarovan pred oslovskim kašljem, takšno cepljenje pa je potrebno tudi ob vseh naslednjih nosečnostih. Celo pri tistih, ki so pertussis v otroštvu prebolele. Njihov imunski sistem je treba spodbuditi, da naredi veliko protiteles v najbolj primeren času za zaščito novorojenčka. Cepljenje nosečnic proti virusu gripe je v Sloveniji priporočeno od leta 2012, proti Bordetelli Pertussis pa od leta 2018.

Za zdaj so edina s cepljenjem iztrebljena infektivna bolezen črne

Polna velika predavalnica prim. dr. Zmaga Slokana ob uvodnem nagovoru strokovnega direktorja UKC Maribor izr. prof. dr. Matjaža Vogrina.

koze. Takšna usoda – zaradi težavnih razmer v svetu že malo predolgo – čaka tudi virus otroške ohromelosti, ki pa se še vedno nahaja v treh državah sveta. (Dr. Marta Grgič Vitek)

Zanimivo je bilo poslušati, kako ginekolog razmišlja o »napovedalcih uspešnosti«. O dobrobitih cepljenja je potrebno veliko govoriti. Žalostno je, da se pri nas v nosečnosti proti gripi cepi manj kot 1 % nosečnic. Izr. prof. dr. Faris Mujezinović je uporabil izraz, da danes v t. i. razvitih družbah cepljenje »ni cool«. Za promocijo cepljenja je najpomembnejše, ali vanj verjame zdravnik. Najpomembnejšo informacijo pacientom posreduje z govorico telesa, ne s številkami in argumenti.

Doc. dr. Vojko Berce je bil v predstavitvi oslovskega kašlja zelo temeljit. Zaščita pada na 3–5 let in več kot pol obolelih so otroci. Klinični status ne pokaže »nič«, RTG le včasih atelektazo pljuč, kašelj pa je zelo hud. Med napadom je ob težkemu poteku potreben kisik, po napadu pa blaga aspiracija dihal. Obolenje je nevarno tudi za nosečnice, saj je zanje lahko prebolevanje pljučnice zelo zapleteno. Prim. mag. Breda Zakotnik je predstavila dramatičen potek bolezni novorojenčka, ki je zbolel 22. dan po rojstvu in mu je oslovski kašelj prenesla mama, ki je v času poroda kašljala. Na porast obolevanja med šolskimi otroki, zaradi katerih se je pojavljala okužba še med dojenčki, med katerimi so mnogi umrli, so se prvi odzvali Angleži. Nosečnice so začeli cepiti s cepivom DiTePer in ugotavljali 90-% učinkovitost. Izkazalo se je, da je najugodnejši čas za cepljenje ob koncu drugega trimesečja.

V izmenjavi mnenj je bilo spodbudno slišati ginekologinjo iz Lenarta prim. Tatjano Kodrič. S kolegico mag. Mojco Čebulj dosegata zelo dobro precepljenost nosečnic. Poudarila je pomen dajanja pravih informacij in nujnost cepljenja v ginekološki ambulanti brez usmerjanja žensk na cepljenje k izbranemu zdravniku ali kamorkoli drugam. Prim. dr. Alenka Trop Skaza je opozorila na nujnost ureditve cepilnih mest in nujnost cepljenja ljudi tam, kjer se nahajajo. Odlično in natančno je predstavila tudi cepivo in cepljenje proti gripi z navedbo, da v Veliki Britaniji za razliko od Slovenije dosegajo zelo visoko precepljenost nosečnic in dojenčkov.

Kako zelo resno obolenje je lahko gripa pri otrocih, pa tudi, kako slabo je prepoznavna kljub resnosti poteka, nas je prepričal doc. dr. Marko Pokorn. Še posebej pri otrocih, ki imajo astmo in so zato mnogo bolj ogroženi.

Lea Knez nas je opozorila, da je potrebno ošpice ali sum nanje prijaviti že v roku 4–6 ur, prostor zračiti vsaj dve uri, skoraj vse okužbe so simptomatske, encefalitis se pojavlja pri 1:1000 obolelih, subakutni sklerozirajoči panencefalitis pa pri 1:100.000. Izjemen pomen ima tudi posledica zboljenja v obliki zmanjšanja ali celo izbrisa imunskega odgovora, kar lahko traja skoraj dve leti. Zelo široko in poglobljeno pa je asist. Tatjana Mrvič predstavila cepljenje proti ošpicam, rdečkam in mumpsu in dodala tudi izsledke raziskave, ki je ovrgla povezavo z avtizmom.

Vodene koze prebolijo otroci večinoma do 9. leta. Če se okužba pojavi v prvi polovici nosečnosti, lahko deluje teratogeno, kužnost virusa pa je zelo velika. Ena oseba lahko okuži 10 do 12 ljudi, pri ošpicah celo 11 do 18 ljudi (dr. Veronika Učakar). Ko nam je

o tem predavala Sibila Unuk, je nevarnosti za nosečnico in plod predstavila zelo podrobno. V prvih dveh trimesečjih je nevarnost velika predvsem za plod, v zadnjem pa bolj ogroža nosečnico, in to s pojavom pnevmonitisa oziroma varičelne pljučnice (10–20 %), ki ima celo 14-% smrtnost.

Odlično je bila predstavljena tudi patologija okužb s HPV tako v anogenitalni regiji (as. Monika Sobočan, doc. dr. Boštjan Mlakar) kot tudi v predelu vratu in grla (doc. dr. Boštjan Lanišnik), pri čemer je v ZDA rak materničnega vratu že v upadanju, narašča pa incidenca raka v žrelu. V svetu ima kar 4,5 % vseh rakov izvor v okužbi s HPV. Zato je FDA leta 2018 razširila indikacije za cepljenje vse do starosti 45 let. Potrebno je cepljenje tudi tistih žensk, ki so okužbo in obolenje s HPV že doživele (prim. Darija Strah). Dobrobiti cepljenja je namesto red. prof. dr. Maria Poljaka predstavila asist. dr. Anja Šterbenc in sporočila, da na področju cepljenja in posledičnega zmanjšanja števila obolenj prednjači Avstralija, kjer ni več primerov raka, povzročenih s tipoma 16 in 18.

Z novostmi smo bili seznanjeni tudi na področju fetomaterialne neskladnosti, ob kateri se od lani dosega, da nosečnice ne dobijo imunoglobulinov več po nepotrebnem in na kontrolo prihajajo le tiste mame, ki so rodile Rh D pozitivne plodove (prim. Irena Bricl).

Odličen zgodovinski oris fenomena zavračanja cepljenja je podala red. prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec, ki je navedla že prizadevanja Janeza Bleiweisa, ko je z besedami »To je blagodat narodu« prosil župnike, naj spodbujajo ljudi k cepljenju. Z obstojem sodobnih medijev se nahajamo v svetu, v katerem se laž hitreje širi kot resnica in prvič se dogaja, da ljudje resno ne zaupajo v znanost. Po njenem mnenju smo vsi, ki imamo diplome medicinske ali zdravstvene fakultete, zapriseženi znanosti in ne bi smeli imeti pravice govoriti drugače oz. neznanstveno.

Ob komunikaciji s starši, ki so popolni nasprotniki cepljenja, je Mojca Ivankovič Kacjan v Sekciji za primarno pediatrijo vodja Skupine za preventivo predlagala, naj pediatri o cepljenju čim več govorijo. Morda ne bo mogoče spremeniti stališča staršev, bo pa otrok slišal pomembna dejstva in bo morda o cepljenju sebe po 15. letu odločal drugače, posebno v obdobju upornišтва. Bolj obetavno se na informacije pediatrov odzivajo starši, ki so le v dvomih, neodločeni, kritični in previdni. SZO je nasprotnike cepljenja uvrstila med 10 največjih nevarnosti za zdravje svetovnega prebivalstva za leto 2019. Starše je treba predvsem spraševati in s tem voditi pogovor, ob tem pa tudi podaljševati in krepiti njihove pozitivne misli. Vsekakor mora biti za cepljenje zavzet ves tim. Zavedati se je treba, da je zaščita s cepljenjem pravica in privilegij otroka in mladostnika.

Prisotne je z naborom izjemno velike množice aktivnosti, ki so jih v zadnjih dveh letih izvedli člani Sekcije za primarno pediatrijo institucij, dobesedno osupnila Špela Žnidaršič Reljič, podpredsednica te sekcije in vodja Skupine za cepljenje. Podporo je sekcija uspela dobiti od vseh ključnih institucij in pri aktivnostih ni posegala le v zdravstvo, ampak tudi v ozaveščanje strokovne in laične javnosti, šolstvo ter vzgojo otrok in v politiko ter našla

Skupinska fotografija udeležencev.

podporo tudi pri predsedniku države. V te aktivnosti so pediatri vlagali ogromno energije prav zaradi raziskav, ki so pokazale, da bi v Sloveniji le 56 % mater dalo cepiti svoje otroke, če cepljenje ne bi bilo obvezno.

Svoje zanimive in odmevne aktivnosti so prikazali tudi študenti medicine iz projektov Imuno (Univerza v Ljubljani) in Vakcinet (Univerza v Mariboru), kot primer dobre prakse pa je bilo predstavljeno delo ambulate za cepljenje v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca v Mariboru – mag. Metka Cerovič. Iz prakse za

prakso sta cepljenje proti HPV predstavili specialistki šolske medicine Janja Schweiger Nemanič iz ZD Ljubljana in Majda Troha iz ZD Idrija. Ob koncu pa je predstavnica ZZZS pojasnila tudi plačevanje storitev cepljenja in z navzočimi razjasnila marsikatero nejasnost.

Glede na zanimanje, ki je presegalo kapaciteto predavalnice, in glede na odličnost vsebin je bila odločitev organizatorjev o ponovitvi tega izobraževanja čez dobrega pol leta zagotovo na mestu.

Med predavatelji in moderatorji sta v prvi vrsti v sredini predsednica strokovnega odbora Špela Žnidaršič Reljič, na njeni desni pa predsednik organizacijskega odbora red. prof. dr. Iztok Takač.

Glavna pisarna deluje v obnovljenih prostorih

Avtor: Jelka Rojko, vodja Skupnih dejavnosti KO

Foto: Damijan Janžekovič

Z velikim navdušenjem smo vstopili v preurejene in novo opremljene prostore Glavne pisarne, zato se vsem, ki ste k temu kakor koli pripomogli, najlepše zahvaljujem.

Glavna pisarna (nekdanji Ekspedit) je stičišče vseh služb in oddelkov, ki so prejemniki in ustvarjalci vhodne in izhodne pošte v fizični in elektronski obliki. Organizacijsko je Glavna pisarna umeščena v Skupne dejavnosti Kadrovskega oddelka.

Uvedba digitalizacije vhodne in izhodne pošte prinaša po-

Sodelavke v Glavni pisarni: Damjana Damjan, Patricija Pirš in Darja Novak (manjka Sonja Toš).

sodobitev postopkov obvladovanja pošte ter v prihodnosti narekuje potrebo po e-arhivu, kajti vedno več pošte prispe na uradni elektronski naslov zavoda: gpisarna@ukc-mb.si. Prispela vhodna pošta v fizični in elektronski obliki se v Glavni pisarni prevzema, evidentira, skenira, opremi z metapodatki, klasificira, signira in posreduje uporabnikom v dokumentnem sistemu.

Več o postopku obvladovanja vhodne in izhodne pošte lahko preberete v ON Obvladovanje vhodne in izhodne pošte (P07.0118_izd1_21.8.2019).

S pomočjo podjetja Lek d. d. do novega respiratorja na Kliniki za pediatrijo

Avtor: S. T.

Foto: R. G.

Na Kliniki za pediatrijo Univerzitetnega kliničnega centra Maribor vsako leto zdravimo okoli 90 otrok z boleznimi pljuč, ki potrebujejo intenzivno zdravljenje z respiratorjem. Klinika si je že dalj časa prizadevala za nakup otroškega ventilatorja z vgrajeno najnovejšo tehnologijo za nadzor stanja pljuč, ki bi življenjsko ogroženim mladim bolnikom zagotovil vrhunsko zdravljenje. Z donacijo družbe Lek, ki je del Novartisa, smo zdaj to željo tudi uresničili.

Nov respirator bo omogočil nepretrgano spremljanje stanja pljuč hudo bolnih otrok in takojšnje ukrepanje brez dodatnega škodljivega vpliva na njihovo zdravje, kar do zdaj v Sloveniji še ni bilo možno in bo velik doprinos k zdravljenju najmlajših bolnikov. V UKC Maribor pričakujemo, da bo dal respirator nov zagon tudi znanstveno-raziskovalnemu delu v Enoti za pediatrično intenzivno nego in terapijo, kjer bo v uporabi.

Ob slavnostni predaji donacije smo pripravili posebno presenečenje za otroke, ki se v tem času zdravijo v bolnišnici. Na Lekovo pobudo jih je že v četrtek obiskal priljubljeni televizijski junak Ribič Pepe in jih likovno upodobil kot njihove najljubše superjunake. Uokvirjene ilustracije so mali bolniki nato prejeli v dar. Ribič Pepe je otroke ponovno razveselil v petek, ko jih je ob 10.15 zabaval s svojim nastopom – skupaj so peli, plesali in se družili z zvrhano mero dobre volje. Ob 11.00 je sledila predaja simbolnega čeka v vrednosti 50.000 EUR, ki ga je vodstvu UKC Maribor predal Robert Ljoljo, predsednik uprave Lek d.d. in predsednik Novartisa v Sloveniji.

Robert Ljoljo, predsednik uprave Leka in predsednik Novartisa v Sloveniji: »V Leku in Novartis sta zagotavljanje dostopa do zdravljenja in odgovorno poslovanje zapisana v temelje našega delovanja. Z raziskovalnimi dosežki in inovacijami ustvarjamo nove in dostopnejše možnosti zdravljenja, svojo miselnost pa v obliki različnih programov in aktivnosti zasledujemo tudi v odnosu do širšega družbenega okolja. Donacija mariborski Kliniki za pediatrijo in njeni strokovni ekipi, ki s svojo predanostjo, zavzetostjo in srčnostjo vsakodnevno rešuje življenja najmlajših, je korak v tej smeri.«

Izr. prof. dr. Matjaž Vogrin, dr. med., strokovni direktor UKC Maribor: »Številka 50.000 je zgolj številka, v resnici pa je ta donacija za nas neprecenljive vrednosti. Pomeni izboljšanje možnosti pri borbi za življenje in zdravje najbolj ranljivih pacientov v naši ustanovi, torej otrok takoj po rojstvu oz. nekaj mesecev po rojstvu. Izboljšala se bo tako strokovna obravnava kakor dodatne možnosti na znanstveno-raziskovalnem področju. V prihodnost zremo optimistično iz obeh zornih kotov in smo zelo veseli ter hvaležni podjetju Lek za to donacijo.«

Doc. dr. Jernej Dolinšek, dr. med., v. d. predstojnika Klinike za pediatrijo: »Vsaka donacija je dobrodošla, predvsem takrat, kadar lahko s pridobljenim denarjem nabavimo opremo, ki je moderna in primerljiva z najmodernejšimi centri v svetu. Seveda smo z donacijo podjetja Lek zelo zadovoljni, saj nam le-ta navedeno omogoča. Klinika za pediatrijo UKC Maribor gravitira na celotno SV Slovenijo in širše in s pomočjo novo nabavljenega respiratorja bo zdravljenje teh otrok na še višjem strokovnem nivoju.«

Otvoritev poslikave »Čarobni gozd«

Avtor: S. T.

Foto: R. G.

V petek, 20. decembra 2019, je potekala otvoritev poslikave podzemnega hodnika pod Kliniko za pediatrijo UKC Maribor. Gre za 32 metrov dolgo poslikavo Čarobni gozd. Avtorica poslikave je Mariborčanka Iza Ambrožič Simončič, študentka vizualnih komunikacij, smer ilustracije na Akademiji za umetnost in oblikovanje v Ljubljani. V izvedbo te poslikave je bilo vloženih več kot 700 ur neprofitnega dela avtorice Ize. Ambrožič Simončič, Jasmine Granduč, ki vodi likovno šolo ArtDidakta, Liljane Jarh (Inštitut za fizikalno in rehabilitacijsko medicino, UKC Maribor) in občasno tudi

nekaterih prijateljev – vsi navedeni so delali in ustvarjali predvsem v popoldanskih urah in ob vikendih. Otvoritev je potekala v podzemnem hodniku, ki je dve etaži pod avlo Klinike za pediatrijo. Dogodek so popestrili prvošolci OŠ Bojana Iliča s plesnim in pevskim nastopom. Zbrane so nagovorili direktor UKC Maribor prof. dr. Vojko Flis, župan Mestne občine Maribor Saša Arsenovič, v. d. predstojnika Klinike za pediatrijo doc. dr. Jernej Dolinšek, pobudnica projekta Liljana Jarh ter avtorica poslikave in idejne zasnove Iza Ambrožič Simončič.

183. krvodajalec, ki je kri daroval stotič

Avtor: S. T.

Foto: S. T.

V Centru za transfuzijsko medicino UKC Maribor smo v torek, 11. februarja 2020, gostili krvodajalca, ki je svojo kri daroval stotič. 183. krvodajalec stokratnik je tako postal Milan Žel iz Limbuša. Svojo kri je v mariborski bolnišnici prvič daroval 19. aprila 1977, ko so – kakor sam pravi – bili še drugi časi, saj so po donaciji namreč prejeli šilce žganja. Sam pravi, da darovanje nikoli ni bilo predmet vprašanja, saj se je počutil zdrav in nekako dolžan na ta način pomagati pomoči potrebnim. S krvodajalstvom bo nadaljeval dokler bo le lahko, vsem mladim pa priporoča, da se pridružijo krvodajalstvu, saj so s tem humanim dejanjem lahko v neizmerno pomoč drugim.

Za plemenito gesto se mu je z darilom in torto zahvalila predstojnica Centru za transfuzijsko medicino Lidija Lokar s sodelavci.

V UKC Maribor lahko kri darujete vsak ponedeljek in četrtek med 7.00 in 11.00 ter vsak torek med 7.00 in 17.30. Za več informacij lahko pokličete na telefonsko številko 02 321 22 71.

Sprejem upokojenih delavcev UKC Maribor v letu 2019

Avtor: S. T.

Foto: Bojan Mihalič

Odhod v pokoj je prelomnica v življenju, ko se poslovimo od ustaljenega delovnega vsakdana in se podamo v nov način življenja. Vsi, ki so kadar koli bili del UKC Maribor in so v tej hiši pustili del svojega življenja, bodo tako za vedno ostali pomemben del te ustanove. V UKC Maribor že nekaj let zapored v začetku leta pripravimo slavnostni sprejem za vse, ki so se upokojili v minulem letu. Tako smo 5. februarja na slavnostni sprejem povabili 63 zaposlenih, ki so se upokojili v letu 2019.

Nobena stvar ne naredi človeka srečnejšega

kot njegovo lastno prepričanje,

da je naredil najboljše, kar je mogel.

(Mihailo Pupin)

Dogodka se je udeležilo 37 upokojenih delavcev, ki se jim je direktor UKC Maribor prof. dr. Vojko Flis osebno zahvalil za dolgoletno požrtvovalno delo in doprinos k razvoju bolnišnične dejavnosti, ter jim podaril zahvalno plaketo s cvetjem. Za prijetno glasbeno vzdušje so poskrbeli člani zasedbe Medicinskega orkestra z vokalistko Pino Grabar. Po skupinskem fotografiranju je sledil še družabni del ob sladkih dobrotah in kavici iz naše kuhinje.

»Stekleničke upanja« in koncert za bolnike Oddelka za onkologijo

Avtor: S. T.

Foto: R. G. in S. T.

V petek, 20. decembra 2019, smo na Oddelku za onkologijo v sodelovanju z učenci Osnovne šole Vojnik delili »stekleničke upanja«. Leta 1999 je Diane Gregoire, onkološka bolnica v ZDA, dobila idejo, da bi izdelovala stekleničke upanja oz. Bottles od Hope. Rabljene stekleničke zdravil je »preoblekla« v polimerno glino v poljubnih barvah, vzorcih in oblikah ter jih nato razdelila bolnikom, obolelim z rakom. Stekleničke upanja so tako postale simbol za upanje in vero v življenje, saj so bolniki vanje vstavili listek, na katerega so napisali svojo največjo željo. Stekleničke upanja z dobrimi mislimi so otroci med paciente delili med 9. in 12. uro. Dogodek je z glasbo popestril tudi godalni orkester udeležencev Poletne glasbene šole Danice Neuvirt Koren. Nastopili so Jure Koren, Matic Trčko, Nina Oder, Klara Zemljič, Katarina Kulovec, Nuša Hlade, Stela Halilović, Ema Nikolič, Mark Lev Krajnc in Naja Messner pod vodstvom prof. Danice Koren. Kasneje so

zaigrali tudi pred občinstvom Oddelka za perinatologijo in Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk UKC Maribor.

Praznično vzdušje na Kliniki za pediatrijo

Avtor: S. T.

Foto: R. G. in S. T.

V torek, 17. decembra 2019, smo na Kliniki za pediatrijo UKC Maribor organizirali dva dogodka za otroke. Ob 10.00 so zaposleni Klinike za pediatrijo odigrali igrano pravljico »Na božično noč«. Predstava je bila namenjena hospitaliziranim otrokom in njihovim staršem ali skrbnikom. Avtorica in vsi nastopajoči so del kolektiva klinike za pediatrijo in so se sami odločili polepšati vsakdan našim otrokom tudi na tako sproščen način. Vadili so dvakrat tedensko v svojem prostem času, sami uredili vse potrebno za glasbo, kostume, sceno in drugo. Predstava je bila otrokom, ki se trenutno zdravijo v UKC Maribor, zelo všeč in so tako vsaj za nekaj časa utegnili pozabiti na svoje zdravstvene tegobe. Ob 12.00 je sledil še spust Božičkov s strehe klinike – tokrat že šesto leto zapored. S strehe so se spustili člani Jamarske reševalne službe Slovenije, ki so oblečeni v Božičke trkali na okna bolnišničnih sobic in pozdravljali otroke. Božički so se nato odpravili po bolnišničnih sobah, kjer so obdarovali otroke. Pri tem so se jim pridružili tudi voditelji Hitradia Center Tanja Kocman, Tim Kores - Kori, Ana Praznik in Blaž Babič v družbi z znanih estradnikov Eve Boto, Žana Serčiča in članov skupine Bepop.

V bolnišnični šoli smo dejavni

Avtorja: Alenka Prah, Dragica Brilej

Foto: arhiv bolnišnične šole

Čeprav se piše že leto 2020, pedagoški delavci v bolnišnični šoli še vedno prejemamo vprašanja v smislu, ali le-ta res obstaja in predvsem, zakaj »mučite bolne otroke in mladostnike«. Prvi odgovor je pritrdilen. Da, bolnišnična šola res obstaja in prav je, da obstaja, saj je pravica vsakega šolarja, da se šola tudi takrat, ko mu njegovo zdravstveno stanje ne dopušča, da bi se redno udeleževal pouka v matični šoli. Ne boste verjeli, večina bolnih otrok in mladostnikov je za tovrstno šolanje celo hvaležna. Pouk v bolnišnični šoli poleg kontinuiranega šolskega dela pomeni tudi privilegij imeti individualno dodatno razlago, krajšanje dolgih uric čakanja na obiske, konstruktivno preusmerjanje pozornosti čakanja na neprijetne preglede, določanje diagnoz, pogovorov s terapeviti itd. Da pa naše vzgojno-izobraževalno (VIZ) delo ni samo suhoparno osredotočeno na individualni pouk oz. pouk v manjši skupini, šolske dni popestrimo tudi s številnimi terapevtskimi delavnicami, projekti in dnevi dejavnosti. Slednje bova na kratko povzeli in opisali v tem prispevku. Verjameva, da boste vsaj za hipec ljubosumno pomislili, da bi se tudi vi udeležili tako zabavnih šolskih dni, kot se jih udeležujejo naši mali in malo večji bolniki. V šolskem letu 2019/20 smo doslej izvedli naslednje zanimive dejavnosti:

SEPTEMBER

- V prvem tednu septembra je potekal 3-dnevni projekt Počitniški spominki, v sklopu katerega je z učiteljico Ingrid in spec. pedagoginjo Alenko pogovor tekkel o počitnicah, dogajale pa so se tudi »pustolovščine v Prlekiji« z učiteljem Igorjem. Zvrstile so se razne zabavne terapevtske igre ter

Šola nekoč in danes.

predstavil se je šport invalidov. V sklopu projekta je naš učitelj Igor ozaveščal mlade o mačehovskem odnosu do našega življenjskega prostora (Naš planet v stiski); učenci so iz odpadnega materiala izdelovali nove uporabne predmete.

- V septembru smo poslušali tudi zelo zanimiv potopis po Tajski, ki jo je obiskala znana vaditeljica pilatesa Petra Kmetec.

- Konec meseca sta nam učiteljici Vlasta in Suzana predstavili šolo nekoč in jo primerjali s šolo danes. Verjemite, bil je zares slikovit prikaz šole nekoč. Še sreča, da živimo in se učimo v današnjem času, ko je šola učencem prijazna, čeprav si tega vedno ne želimo priznati.

OKTOBER

- V začetku oktobra smo bili aktivni na Festivalu znanosti, ki je potekal v Mariboxu, kjer smo pod vodstvom učiteljice Dragice predstavljali našo šolo. To nam je odlično uspelo.

- Za male in velike otroke ter tiste, ki so otroci samo še po duši, smo izvedli kulturni dan Lutke. Učiteljica Suzana je v goste povabila Biserko Bobnar iz Lutkovnega gledališča Maribor. Kako zabavno si je izdelati lastno lutko in ji vlti dušo ter dodati zgodbo!

- Učiteljica Suzana je bila v mesecu oktobru zares aktivna – skupaj z gostjo Miro Klemenc (naravna kozmetika MEZE), so učenci in učitelji na tehniškem dnevu Naravna kozmetika izdelovali suhe šampone, mila, kopalne soli itd., ki so jih na koncu tudi lično zavili, saj smo jih prodajali na našem velikem bazarju na matični šoli – OŠ Bojana Illica Maribor.

Veseli december.

NOVEMBER

Če se toliko dogaja, čas res beži. Ali sta dva meseca šole res že za nami? Učitelji, polni idej, so s polno paro nadaljevali z načrtovanjem in izvedbo dejavnosti tudi v novembru.

- Učiteljica Ingrid je na obisk povabila strokovnjake iz Umetnostne galerije Maribor. Skupaj z gostjama – kustosinjama Brigito Strnad in Uršo Rotman – so učenci izdelovali kamišibaj*. Joj, kaj vse se skriva v dušah naših otrok in mladostnikov. Malo sličic in malo besed, a za tem so nastale velike izpovedne zgodbe.

- Naši učenci zelo radi prisluhnejo potopisu. Tokrat nam je gostja Nina Voljčank predstavila, kako je potovala in raziskovala Maroko.

- Le kdo bi vedel, da tudi pri nas v sklopu tehniškega dne poteka kviz Kdo bi vedel? Učiteljici Dragica in Suzana trditve nado- budnih mladih raziskovalcev potrjujeta oz. ovržeta s pomočjo dokazov – eksperimentov. Učenci se nato še sami preizkusijo v eksperimentalnem delu. Bravo za uspele poskuse!

DECEMBER

Naj se veseli december začne: čas, ko zadiši po praznikih, prižgejo se lučke na večjih trgih, doma se pečejo piškoti, postavlja se smrečica ... Nekaterim bolezen žal ne prizanaša in zakaj ne bi prazničnega vzdušja doživeli oz. ga vsaj malo okusili s pomočjo naše šole?

- Učiteljica Suzana in njena gostja Metka Kristan sta nam ponovno predstavili kamišibaj. Le-tega so si otroci in mladostniki tudi sami izdelali. Kako čudovito je prisluhniti zgodbicam naših otrok. Zelo izvirne, srčne, izpovedne ...

- Le kje bomo kupili darila za naše najbližje? Na našem bazarju seveda, ki ga pripravljamo skupaj z Enoto za otroško in mla-

dostniško psihiatrijo. Učiteljica Ingrid skupaj z otroki in mladostniki izdeluje praktične, kakovostne, unikatne izdelke. Bazar je trajal kar dva dni, povpraševanje po izdelkih pa je bilo veliko.

- Brrrr, zima, zima bela ... Le kaj bi se nam v decembru bolj pri- leglo kot potovanje z učiteljem Igorjem v tople kraje? Skupaj z afriškimi živalmi, Masaji itd. smo se sprehodili skozi Afriko.

- Tudi naši učenci si zaslužijo pravo zabavo – čajanko z doma- čim pecivom in čajem. Kako zanimivo je skupaj z učitelji pripravljati pecivo in čaj ter se nato posladkati z njima, zraven pa še prisluhniti kakšni božični zgodbi.

JANUAR

Žal ali k sreči pa z decembrom ni konec šolskega leta, temveč le koledarskega leta. Naše dejavnosti tako ne bodo počivale niti po napornem decembru.

- Že na začetku nas čaka potopis Portugalska z gostjo Andrejo Senčar, z učiteljicama Jano in Simono bomo v sklopu tehniškega dne ustvarjali iz odpadnih materialov oz. ustvarjalno bomo reciklirali. Učiteljica Dragica in Vesna nam bosta v sklopu nara- voslovnega dne predstavili fizikalne in kemijske eksperimente. To bo pravi poskusni dvoboj, boste videli!

Ne, ne, naših aktivnosti še kar ni konec. Poleg naštetega so nas mesečno obiskali še pravljčarka Andreja Babšek iz Mariborske knjižnice, sodelavci Centra eksperimentov Maribor z zanimivi- mi eksperimentalnimi delavnicami, učiteljica Vlasta pa nam je pripravila nekaj zabavnih iger, ki so popestrile pouk.

*Kamišibaj (jap. kami: papir, šibaj: gledališče) je edinstvena oblika pripovedovanja zgodb ob slikah. Slike (ilustracije) so vložene v lesen oder, imenovan butaj.

Festival znanosti.

Prva slovenska zdravnica z nazivom specialistka otroške kirurgije, nacionalna koordinatorica za specializacijo otroške kirurgije

Avtor: Silvo Franci Lipovšek, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za otroško kirurgijo

Asist. Milena Senica Verbič, dr. med., spec. otroške kirurgije, namestnica predstojnika otroške kirurgije v UKC Maribor in prva slovenska zdravnica z nazivom specialistka otroške kirurgije je bila imenovana za nacionalno koordinatorico za specializacijo otroške kirurgije.

Otroško kirurgijo, eno od najmlajših specializacij v Sloveniji, sta priznala skupščina Zdravniške zbornice 15. junija 2015 in Ministrstvo za zdravje 1. februarja 2017.

Kolegica Senica Verbič je leta 1994 maturirala na Srednji zdravstveni šoli v Celju in diplomirala na MF Univerze v Ljubljani leta 2001.

Je predavateljica strokovnih predmetov (patologija, fiziopatologija in osnove interne medicine) na Srednji zdravstveni šoli Celje in predavateljica Prve pomoči na Rdečem križu Slovenije.

Leta 2002 je začela s specializacijo splošne kirurgije na Otroškem oddelku kirurških strok v Splošni učni bolnišnici Celje in leta 2008 s pohvalo opravila specialistični izpit

splošne kirurgije.

Leta 2004 je bila izvoljena kot podpredsednica Območnega združenja Rdečega križa Šentjur in od 2005 do 2016 kot Vodja Centra za preventivo, prvo pomoč in pomoč ljudem v stiski.

Od leta 2008 do 2014 je delala kot zdravnica specialistka na Otroškem oddelku kirurških strok Splošne učne bolnišnice Celje.

Od 2014 do 2016 je bila imenovana kot v. d. predstojnice na Otroškem oddelku kirurških strok Splošne učne bolnišnice Celje.

2008 je postala članica Sekcije kirurgov otroške kirurgije (SKOK-SZD) in isto leto je bila izvoljena kot članica Upravnega odbora.

Leta 2009 je opravila tečaj Napredne pediatrične življenjske pomoči (Advanced Paediatric Life Support).

Leta 2009 se je v ZDA izobraževala na tečaju Zdravljenje anorektalnih malformacij pod vodstvom prof. Alberta Peña Rodrigueza v Cincinnatiju (CCHMC).

Aktivno se je udeležila več kot 30 kongresov, simpozijev in strokovnih srečanj na področju kirurgije in otroške kirurgije v Sloveniji in tujini (Hrvaška, Srbija, Madžarska, Italija,

ZDA, Avstrija, Kuba, Španija, ter Bosna in Hercegovina).

Je avtorica in so-avtorica več kot 25 prispevkov in predavanj na področju otroške kirurgije v Sloveniji in tujini.

Leto 2012 je od WOFAPS-a (World Federation of Associations of Pediatric Surgery) dobila stipendijo za trimesečno izobraževanje na področju pediatrične minimalne invazivne kirurgije v ZDA v otroški bolnišnici v Cincinnatiju pod vodstvom prof. Richarda Azizkhana.

Leta 2012 se je ponovno izobrazila na področju anorektalnih malformacij pri prof. Albertu Peña Rodriguezu v Cincinnatiju (CCHMC).

Leta 2014 je bila izvoljena kot slovenska predstavnica na odboru UEMS Section & Board of Pediatric Surgery in kot predstavnica WOFAPS-a za Slovenijo.

2015 je bila izvoljena kot podpredsednica Sekcije kirurgov otroške kirurgije (SKOK-SZD) za štiriletni mandat.

2015 je postala podpredsednica 16. Evropskega kongresa

otroške kirurgije SLOVENIJA 2015, ki ga organizira EUPSA (European Pediatric Surgeons Association).

Leta 2016 sta ji predstojnik otroške kirurgije in vodstvo UKC Maribor ponudila nadaljevanje svojega strokovnega dela in razvijanja otroške kirurgije v naši ustanovi, zaradi česar se je preselila iz Celja v Maribor.

Odslej je namestnica predstojnika na otroški kirurgiji in predvidena za predstojnico otroške kirurgije, ko bo sedanjemu predstojniku potekel mandat.

Leta 2017 je predsedovala 1. Slovenskemu kongresu otroške kirurgije v Thermana Laško ob 10. obletnici ustanovitve SKOK-a.

Pod svojim mandatom je kot nacionalna koordinatorica zadolžena, da se otroška kirurgija razvija tako, kot vsepovsod drugje po svetu. V Sloveniji že imamo pet specializantov v Ljubljani, eno specializantko v Celju in dva v Mariboru.

Čestitke naši kolegici za tako uspešno kariero.

Odličje – zahvala Zdravniške zbornice Slovenije UKC Maribor

Avtor: Milena Senica Verbič, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za otroško kirurgijo

4. decembra 2019 je Zdravniška zbornica Slovenije v prostorih Medicinske fakultete Univerze v Mariboru podelila odličja za leto 2019.

Silvo Lipovšek, dr. med., specialist otroške kirurgije, predstojnik otroške kirurgije v UKC Maribor je prejel Zahvalo Zdravniške zbornice Slovenije za izjemen prispevek na področju razvoja specializacije otroške kirurgije v Sloveniji.

Prejemnik odličja je sin slovenskih izseljencev v Argentino in je več kot polovico svojega življenja pre-

živel v Argentini, kjer se je šolal in postal uspešen otroški kirurg ter profesor otroške kirurgije.

Svoje izobraževanje na področju otroške kirurgije je dopolnil v ZDA (Anorektalne malformacije v bolnišnici Schneider Children's Hospital v Long Island, NY pri prof. Albertu Peñi Rodriguez in kirurgija novorojenčkov v bolnišnici Children's Hospital v Denver, Kolorado, ZDA).

Poleg tega je doslej edini Slovenec, ki ima evropski naziv specialista otroške kirurgije (FEBPS), ki ga podeljuje UEMS. Ko je leta 1998 prvič prišel v Slovenijo, je spoznal, da je Slovenija njegov dom. Kmalu za tem je pustil življenje v Argentini in se leta 2003 preselil v Slovenijo. Po končani nostrifikaciji je naletel na ovire, saj je bil specialist otroške kirurgije, to pa je specializacija, ki ni bila priznana v Sloveniji. Zato se je zaposlil v Splošni bolnišnici Celje na otroškem oddelku kirurških strok.

Kot sam pravi, je leta 2004 imel velike sanje!

Želel in sanjal je, da se ustanovi Društvo otroške kirurgije. To mu je uspelo 14. decembra 2007, ko je bil v SB Celje ustanovljen SKOK (Sekcija kirurgov otroške kirurgije) in je postal sekretar društva. Čeprav je bil glavni pobudnik, osebno ni

hotel postati niti predsednik niti podpredsednik, ker je menil, da taka položaja pripadata osebam, ki so vedno živeli v Sloveniji.

Želel je, da bi bila Slovenija sprejeta kot članica svetovnega združenja World Federation of Associations of Pediatric Surgery – WOFAPS (Svetovno združenje združenj otroške kirurgije), kar mu je uspelo doseči leta 2007. Ker Slovenija takrat ni imela priznane otroške kirurgije, je članstvo Slovenije jamčil s svojim ugledom in vplivom. Danes ima WOFAPS svoja predstavnika v Sloveniji.

Sanjal je, da bi Slovenija sodelovala v združenju European Paediatric Surgeon's Association – EUPSA (Evropsko združenje otroških kirurgov). To mu je leta 2008 tudi uspelo. Od takrat se vsako leto več slovenskih kirurgov, ki želijo razviti otroško kirurgijo, vključi v EUPSO. Redno sodelujejo tudi na vseh kongresih in izobraževalnih tečajih.

Leta 2011 se je zaposlil v UKC Maribor.

Uresničil je tudi sanje, da bi Slovenija organizirala evropski tečaj otroške kirurgije za srednjo in vzhodno Evropo. To mu je uspelo leta 2011, ko je organiziral IV. Evropski tečaj minimalne invazivne kirurgije 2011 v Mariboru, ki je bil s strani udeležencev in predavateljev ocenjen s 4,82 točkami. Do danes je bilo 12 tovrstnih tečajev in nobeden od njih ni dosegel tako visoke ocene.

Leta 2015 je postal predstojnik Oddelka za otroško kirurgijo v naši ustanovi.

Sanjal je, da bo Slovenija imela svoje predstavnike na UEMS Section & Board of Paediatric Surgery. Tudi to mu je uspelo: danes ima Slovenija dva uradna predstavnika na področju otroške kirurgije pri UEMS-u.

Sanjal in uresničil je, da se pripravi in izobrazi prva generacija otroških kirurgov v Sloveniji (Milena Senica Verbič, Jože Maučec, Julija Pavčnik, Samo Kocuvan, Polona Studen Pauletič, Agneš Bokroš). Ves čas je vsem članom SKOK-a pomagal pri izobraževanju na področju otroške kirurgije v tujini, kjer je priznan, zelo vpliven in spoštovan.

V Slovenijo je pripeljal mnogo priznanih svetovnih strokovnjakov otroške kirurgije, ki so pomagali, svetovali in izobraževali prihodnjo prvo generacijo otroških kirurgov.

Od leta 2004 si je začel prizadevati za priznanje otroške kirurgije kot samostojne specializacije tudi v Sloveniji. Bil je pobudnik za priznanje otroške kirurgije kot samostojne

specializacije in s svojimi izkušnjami sodeloval pri pripravi programa za specializacijo otroške kirurgije na Zdravniški zbornici in SZD. Uspelo mu je 15. junija 2015, ko je skupščina Zdravniške zbornice Slovenije otroško kirurgijo priznala kot samostojno specializacijo.

Sanjal je, da se v Sloveniji organizira Evropski kongres otroške kirurgije, kar mu je na podlagi svojih prizadevanj in ugleda ter vpliva v Evropi tudi uspelo.

EUPSA se je odločila, da bo leta 2015 organizirala Evropski kongres otroške kirurgije v Slovenji, (EUPSA – 16th European Congress of Paediatric Surgery »Slovenia 2015«), čeprav takrat otroška kirurgija še ni bila priznana kot samostojna specializacija.

ZZS je priznala otroško kirurgijo kot specializacijo dva dneva pred otvoritvijo kongresa. Kongres je bil izredno uspešen. Udeležilo se ga je 700 otroških kirurgov iz 60 držav Evrope in sveta.

Leta 2016 je dosegel, da je iz Celja, kot njegova namestnica, prišla Milena Senica Verbič (prva zdravnica v Sloveniji, ki ima naziv specialistka otroške kirurgije in nacionalna koordinatorica za specializacijo otroške kirurgije), ki ga bo nasledila kot predstojnica, ko bo zaključil svoj mandat. Dr. Lipovšek meni, da morajo predstojniki biti mladi in izobraženi strokovnjaki in da ne smejo biti več kot dva mandata na mestu predstojnika, kar bo tudi uresničil.

Leta 2017, ko se je praznovala 10. obletnica ustanovitve

SKOK-a, se je to proslavilo z organizacijo 1. Slovenskega kongresa otroške kirurgije v Thermani Laško.

Prvič je uspelo združiti vse, ki se v Sloveniji kakor koli ukvarjajo z otrokom kot kirurškim bolnikom. Na tem kongresu so študenti medicine prvič dobili priložnost za predstavitev prispevkov (dva posterja in dve ustni predstavitvi). Poleg tega je bila izrecna želja dr. Lipovška, da Organizacijski odbor in Predsedstvo kongresa sestavljajo izključno z mladi kirurgi, ki so tako dobili priložnost, da se izkažejo in kalijo v organizacijskih ter vodstvenih vodah.

Udeležencev je bilo 151, od tega 25 iz tujine in 15 evropskih strokovnjakov, ki jih je pripeljal dr. Lipovšek, da so predavali na kongresu.

Od leta 2004 naprej si je aktivno prizadeval za priznanje otroške kirurgije kot samostojne specializacije v Sloveniji. Skupaj s podporo vseh tujih uglednih otroških kirurgov in članov SKOK-a mu je uspelo, da je bila otroška kirurgija priznana kot samostojna specializacija.

Kot sam pravi: »Sanje so se uresničile, vendar to še ni konec, ker imam nove sanje o prihodnjem razvoju otroške kirurgije v Sloveniji na svetovni ravni.«

Po svoji zaslugi, vztrajanju in trudu ima Slovenija zdaj samostojno specializacijo iz otroške kirurgije. Prvi specializanti so že začeli z opravljanjem specializacije (štiri v Kliničnem centru Ljubljana, ena v Splošni bolnišnici Celje in dva v UKC Maribor).

Tradicionalni prednovoletni sprejem za zaposlene v UKC Maribor

Avtor: S. T.

Foto: R. G.

Zaposlene je nagovoril strokovni direktor.

Člani zasedbe študentskega orkestra Maribor z vokalistko Pino Gabor.

Ob koncu leta je v jedilnici potekal že tradicionalni prednovoletni sprejem za vse zaposlene v UKC Maribor. V uvodnem delu so člani zasedbe Medicinskega orkestra pripravili glasbeno spremljavo v prazničnem vzdušju. Strokovni direktor UKC Maribor izr. prof. dr. Matjaž Vogrin je vse prisotne poz-

dravil in se jim zahvalil za trud ter delovno vnemo, ki so jo izkazovali čez leto. Za pogostitev je tudi tokrat poskrbelo osebje naše kuhinje, ki je pripravilo odlične dobrote za vsak okus.

Zaposleni.

Upokojila se je Gordana Stojov, srednja medicinska sestra z Oddelka za hematologijo in hematološko onkologijo.

V novembru se poslavlja jesen, letni pridelek je pospravljen, delo se upočasni; je čas, ko rečemo hvala vsem, ki so prispevali k tej blaginji.

V tem mesecu pred 60 leti v kraju Arlije v bližini mesta Užice v naši nekdanji skupni domovini Jugoslaviji se je rodila Gordana. Otroška in mladostna leta je preživela pri stricu in teti, ki sta ji omočila tudi šolanje.

Pred 40 leti se je zaposlila v Splošni bolnišnici Maribor (zdaj UKC Maribor) kot srednja medicinska sestra na oddelku za hematologijo. Minilo je 40 delovnih let. Večino od teh je oddelala na Oddelku za hematologijo in hematološko onkologijo.

Z bogatim znanjem zdravstvene nege, znanjem internistične zdravstvene nege in znanjem zdravstvene nege hemato-onkološkega bolnika ter dolgoletnimi izkušnjami je bila zaklad bolnikom in mlajši generaciji medicinskih sester in zdravstvenim tehnikom.

Zaznala je pomembnost sprememb v zdravstveni negi. Sprejela jih je, vnašala v prakso in posredovala v negovalni tim, da zaposleni izvajajo zdravstveno nego strokovno, varno, zavzeto in uspešno.

Biti medicinska sestra ni zgolj poklic, je poslanstvo, da lahko nekomu pomagaš.

Opravljala ga je pošteno, z znanjem, ponosom, odločnostjo in veseljem.

Prihaja obdobje, ko boš imela več časa zase, družino in prijatelje.

Želimo ti vse dobro v zasluženem pokoju!

Sodelavci

zapisala: Meta Ražman

Mojih prvih 100 ur prostovoljstva v UKC Maribor

Ime mi je Zlatko, star sem 69 let in sem upokojenec. Prostovoljstvu se posvečam kar precej let, in sicer vse od začetka darovanja krvi, pa do naziva viteza krvodajalstva. Dolga leta sem bil prostovoljec na centru za pomoč na domu. Družil sem se s starejšimi ljudmi, vsak torek pa že polnih osem let po dve uri igram šah z osebo, ki je na invalidskem vozičku.

V UKC Maribor je marca 2019 potekalo dvodnevno usposabljanje za prostovoljce skupaj s slovensko filantropijo. Na samem začetku nas je bilo 15, zdaj nas je manj kot polovica. Novembra je potekalo novo usposabljanje.

Rad se družim, pomagam pri raznih opravilih, igramo družabne igre, barvamo, ali pa se pogovarjamo in poslušamo. Vse to počenjam od lanskega maja vsak četrtek od 13. do 16. ure na Oddelku za psihiatrijo. Prostovoljec je tisti, ki se svobodno odloči nekaj narediti v dobro nekoga drugega in v zameno ne prejme nobenega plačila.

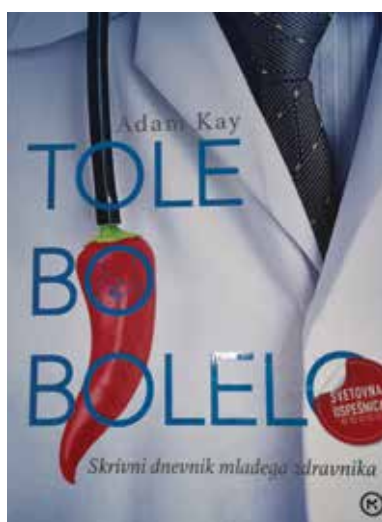
Vsem zaposlenim v UKC Maribor in bolnikom želim še veliko delovnih uspehov in zdravja, vsakemu posebej pa veliko osebne sreče.

S spoštovanjem Zlatko Lipič
Koordinatorica Mojca Dobnik
Mentorica Biserka Pipuš

V Mariboru, 31. 1. 2020

Razmišljanje o »Skrivnem dnevniku mladega zdravnika«

Avtor: Prof. dr. Pavel Skok, dr. med.

Založba Mladinska knjiga je 2018 izdala prevod knjige z naslovom »Tole bo bolelo« s podnaslovom »Skrivni dnevnik mladega zdravnika«.

V knjigi z originalnim naslovom »This is going to hurt: secret diaries of a junior doctor«, ki jo je spisal Adam Kay leta 2016, skuša britanski pisatelj, komik in scenarist, pa tudi nekdanji zdravnik porodničar odgovoriti na vprašanje: »Le kaj piči človeka, da izbere poklic, v katerem bo delal tudi po 90 ur na teden, se kopal v telesnih izločkih drugih, reševal življenja in za to na uro zaslužil manj kot parkirna ura pred stavbo, v kateri dela?«

V uvodu avtor pojasni, kako je po šestih letih

specializacije in dodatnih šestih letih kot zdravnik specialist ginekolog in porodničar v javnem nacionalnem zdravstvenem sistemu leta 2010 v Združenem kraljestvu dal odpoved in se podal na novo življenjsko ter poklicno pot. Pri tem se spomni neusmiljenega urnika in vpliva, ki ga je imelo opravljanje zdravniškega poklica na njegovo življenje, dokler ni nekega dne spoznal, da mu predstavlja preveliko breme. Že na začetku pojasni izbirni postopek za študente medicine v Združenem kraljestvu, pri tem ošvrkne ta postopek z navedbo: »osem let igranja klavirja in saksofona ter nekaj diletantskih gledaliških kritik, objavljenih v šolskem časopisu, me je izvrstno usposobilo za delo na bolniških oddelkih«. Za študij medicine se sicer srednješolec odloči že pri šestnajstih letih, ko si izbere predmete za zaključni izpit v srednji šoli. Pri tem pisec ne pozabi slikovito opisati, kako je obiskoval eno tistih šol, »iz katere kot klobasice iz mesoreznice lezejo bodoči zdravniki, pravniki in člani vladnega kabineta«, ne pozabi pa omeniti tudi dejstva, da je bil za ta poklic »prednastavljen«, saj je bil tudi njegov oče zdravnik. Po zaključenem študiju medicine je lepega dne leta 2004 postal mladi zdravnik, kar v Združenem kraljestvu označuje vse tiste, ki niso konzultanti – status, h kateremu stremijo vsi mladi. V angleški hierarhiji zdravništva so pripravniki, sekundariji, specializanti, speciali-

sti in specialisti konzultanti. Na zadnjo stopnjo v tej hierarhiji, ki prinaša poleg ugleda tudi pomemben preskok v osebnem dohodku ob zmanjšanju delovnih obremenitev, lahko mladi zdravniki čakajo tudi po 15 let.

V dnevniku avtor opisuje dogodke, ki so se odvijali med njegovim službovanjem v obdobju med 3. avgustom 2004 in 2. decembrom 2010, ko je žalosten dogodek pomembno zaznamoval njegovo življenjsko pot. Pri tem opiše svojo strokovno pot, »delo v prvih bojnih vrstah«, ki ga je opravil kot pripravnik v prvi bolnišnici, kot sekundarij v naslednjih dveh, kot specializant v naslednjih treh (?) in nato še kot mladi zdravnik specialist. Vrstijo se datumi, dogodki, bolniki, svojci, ki ga oblikujejo kot mladega zdravnika in osebo z vsemi dvomi in razmišljanji, s katerimi se srečujej(m)o zdravnice in zdravniki med opravljanjem svojega poklica ter poslanstva. Pri tem opiše tudi dogodke, za katere bi rekli »saj ni res«, a so se dejansko zgodili in nam narišejo nasmeš na obraz, pa seveda tudi tiste bridke izkušnje, ki si jih vsi, ki opravljamo zdravniški poklic, zapomnimo desetletja in nas opominjajo na naši poti nabiranja strokovnega znanja in življenjskih izkušenj. Mednje sodi tudi nasvet stare bolnice, ki je piscu knjige svetovala, naj človek ne skriva svojih korenin in poljskega priimka Strikowsky. V knjigi opiše tudi hierarhičnost odnosov z nadrejenimi, njihova pričakovanja in zahteve. Omeni tudi odnose, ki jih je z mladimi zdravniki vzpostavljala minister za zdravje Jeremy Hunt leta 2015, ko jim je skušal vsiliti novo kolektivno pogodbo, ki bi pomembno vplivala na njihove delovne pogoje in varnost bolnikov. Zaradi nestrinjanja so stavkali, a so mediji prikazali njihovo stavko le kot boj za višje zaslužke. Minister je nato z odredbo zdravnikom vsilil novo pogodbo in zatrl njihova prizadevanja za boljše delovne pogoje in primernejšo, varnejšo obravnavo bolnikov. Dogodek, ki pisca zaznamuje in usmeri na drugo poklicno pot, se zgodi v četrtek, 2. decembra 2010, ob carskem rezu, pri katerem asistira, pride do abrupcije (odluščenja od stene maternice) posteljice in masivne krvavitve porodnice, pri kateri novorojenček umre, porodnico pa uspejo rešiti s histerektomijo. Pisec dnevnika je bil prvič v položaju, ko je bil najbolj izkušen zdravnik na oddelku, izid je bil odvisen od njega, sam pa je imel občutek, da je odpovedal. Kljub dejstvu, da se je naslednji dan vrnil v službo, ni bil več isti zdravnik. Po nekaj mesecih premišljevanja, se odloči zapustiti zdravniški poklic in stetoskop ter medicino obesiti na klin. V tem zaključnem razmišljanju v dnevniku ne pozabi ponovno omeniti dejstva, kako mladi se bodoči zdravniki odločijo za

svoj poklic. Adam Kay dnevnik zaključuje z odprtim pismom ministru za zdravje, v katerem opozori na temeljno resnico, da nacionalnega zdravstvenega sistema ne sestavljajo bolnišnice, lekarne in ambulate splošnih zdravnikov, temveč ljudje, ki v tem sistemu delajo. Temu sklepu ni kaj dodati. Po izidu knjige v Veliki Britaniji je avtor dva meseca potoval po deželi in pojasnjeval, kakšnim pritiskom so izpostavljeni zdravstveni delavci in kako visoko ceno zahteva opravljanje zdravniškega poklica v njihovem zdravstvenem sistemu. Vsebina knjige bo predstavljena tudi v nadaljevalki »Tole bo bolelo«, ki jo snema BBC.

Knjigo, ki ima 270 strani, je prevedla Barbara Krevel, doktorica medicine in specialistka interne medicine, kardiologije in vaskularne medicine, ki je še vedno zaposlena v slovenskem zdravstvenem sistemu. Iskrija je njena misel, da podobnosti

med britanskim in slovenskim sistemom javnega zdravstva »ni malo in niso naključna«.

Veseli me, da je knjiga že več mesecev med najbolj prodajanimi (in upam, da tudi najbolj brani) v Sloveniji. Priporočam jo za branje prav vsem, ki delujejo v domačem zdravstvenem sistemu, v razmislek o poslanstvu zdravništva, pogojih in stiskah, v katerih delujejo mladi zdravniki v Združenem kraljestvu, in premislek o obetih za prihodnost v slovenskem okolju. Tudi za odločevalce v našem zdravstvenem sistemu je primerna, da ne bodo ponavljali napak in tudi v prihodnosti izgubljali mladih zdravnic in zdravnikov, v katere smo kot starši, sorodniki in družba toliko vložili, pri tem pa še zdaleč nimam v mislih finančnih vložkov. Vsebina dnevnika bo bralce seveda nasmejala, a tudi prizadela z opisi razmer, odnosov in dogodkov.

Kako (pre)živeti z nočnim delom

Avtorja: Jernej Mori, mag. zdr. nege., Nina Lilija Šarman, dipl. fiziot.

V zdravstveni dejavnosti je nočno delo nujno, saj s tem zdravstveni delavci zagotavljajo 24-urno dostopnost zdravstvenih storitev, kjer večino svojega časa namenijo skrbi za zdravje drugih, ob tem pa največkrat zanemarjajo svoje potrebe. Vsi, ki opravljajo nočno delo, vedo, da le-ta vpliva na družinsko in družabno življenje, kar najbolj občutijo partnerji in otroci. Posledica nočnega dela predvsem vpliva na telesno in duševno zdravje zdravstvenih delavcev. Posameznik, ki opravlja nočno delo, se pogosto bori z zaspanostjo, nespečnostjo, depresijo ter je čustveno bolj občutljiv. Nočni delavci imajo večje tveganje za razvoj bolezni srca in ožilja, sladkorne bolezni, bolj so podvrženi debelosti ter imajo pogostejše težave s prebavo. Veliko je znanega tudi o vplivu nočnega dela na povečanje tveganja za nastanek raka, še posebej ogrožena skupina so ženske. Nočno delo poveča možnost nastanka raka na prsih pri ženskah za 30 % (International Journal of Cancer – raziskava). Ugotovili so, da ženske, ki nočno delo opravljajo 4 leta ali več, imajo večje tveganje za raka na prsih, ker je dnevni ritem večkrat spremenjen, kar pa ni dobro za organizem. Negativni učinki nočnega dela pa naraščajo s staranjem in nezdravim načinom življenja.

Kaj lahko storimo zase in za svoje zdravje, da bodo negativni učinki nočnega dela čim manjši?

PRIPRAVA NA NOČNO DELO

Bistveno pri pripravi na nočno delo je, da imate dobre spal-

ne navade oz. higieno spanja. Ne glede na to, ali opravljate nočno delo ali ne, poskrbite, da je vaša spalnica primeren kraj za spanje. Spalnica naj bo prostor, v katerem spite, v njej ne glejte televizije in ne uporabljajte računalnika. Normalen spanec doma je pogoj, s katerim preprečite utrujenost in tako pripravljeni začnete z nočnim delom. Pred prvo nočno izmeno je dobro, da se poskusite čez dan naspiti, tako ne boste budni celotnih 24 ur. Najbolje je, da si pred nočno izmeno med 14. in 17. uro privoščite dremež, ki naj traja vsaj 2 uri. Pomaga tudi, če dan pred prvo nočno izmeno ostanete budni nekoliko dlje, zjutraj pa kasneje vstanete.

NOČNO DELO IN BUDNOST

Najtežje je ponoči ostati buden in zbran ter opravljati delo. Naše telo nadzira »notranja biološka ura«, ki spontano ohranja 24-urni cirkadiani ritem, ki uravnava mnoge fiziološke in vedenjske procese v naših telesih, kot so nadzor temperature, proizvodnja hormonov, budnost in spanje. V prilagajanju na nočno delo načrtujte čim večjo izpostavljenost ustrezno močni svetlobi, ki ima od vsega največji vpliv na naš cirkadiani ritmovnik. Svetloba zavre izločanje melatonina (spalnega hormona), s tem pa povečamo nočno budnost in zmogljivost, izboljša se učinkovitost spanja čez dan ter splošnega počutja. Najtežji del noči je med 3. in 6. uro, ko je naša stopnja budnosti najnižja in ko je naše telo najmanj aktivno. V tem času nas lahko zebe, pojavi se

tresenje, slabost in zaspanost. To je normalna reakcija, saj je telo v tem času programirano, da je najmanj aktivno. Zaspanost lahko občutno zmanjšamo tudi z dremežem, ki izboljša naše počutje, poveča se naša storilnost in dvigne budnost. Dremanje naj bo dobro načrtovano, optimalni čas za izvedbo dremeža je med 3. in 6. uro. Dremež naj ne traja dlje kot 30 minut, kasneje lahko pride do pojava spalne inercije, ko imamo občutek, da smo še bolj zaspani. Dremež, ki traja manj kot 30 minut, je okrepljen, načrtovani dremež pa je bolj koristen kot priložnostni. Če se odločite, da si boste budnost lajšali s pitjem kave (kofeinom), bodite pri tem zmerni, saj je kava poživilo. Preveč kofeina lahko povzroči tudi prebavne motnje, tresenje mišic in pospešeno izločanje tekočin iz telesa, saj kofein deluje diuretično.

PREHRANA V NOČNI IZMENI

Posamezniki, ki opravljajo delo v nočni izmeni, so bolj podvrženi debelosti in težavam s prehranjevanjem. Uživanje hrane v nočnem času, ko sta prebava in presnova upočasnjeni, lahko povzroči napenjanje, drisko ali zaprtost. Zelo pomembno je upoštevati čas in kakovost vaših obrokov. Nočne izmene ne začnite lačni in dehidrirani:

- pred prihodom v nočno izmeno pojejte polni obrok;
- poskusiti ohraniti podoben prehranjevalni vzorec, kot ga imate čez dan (3 do 5 obrokov);
- obstajajo priporočila, da je obrok z veliko beljakovinami in z nizko vsebnostjo ogljikovih hidratov najboljši za vzdrževanje budnosti v nočni izmeni;
- izogibajte se sladki hrani in pijačam;
- uživajte prigrizke iz sadja in zelenjave, saj so ti pomemben vir vitaminov, mineralov in vlaknin;
- med nočnim delom pijte dovolj tekočine (vode), vendar ne obremenjevati telesa s tekočino pred koncem izmene, saj bo to vplivalo na spanje doma;
- pitje kave v zmernih količinah nam pomaga ohranjati budnost v nočni izmeni, vendar pitje kave prekinemo približno 6 ur pred spanjem, da stimulans (kofein) ne vpliva na naš spanec.

VARNA POT DOMOV

Vožnja domov po nočni izmeni predstavlja večje tveganje za nezgodo. Če je možno, uporabljajte javni prevoz, če nimate te možnosti, poskrbite za svojo varnost in varnost drugih v prometu. Preden začnete voziti, se nekoliko pretegnite, malo potelovadite, nekajkrat globoko vdihnite, tako boste na vožnjo bolj pripravljeni. Za vožnjo si vzemite čas in ne hitite, če pa postanete med vožnjo utrujeni, varno ustavite in si privoščite kratek spanec. Odzivnost oziroma reakcijski čas osebe, ki vozi po nočni izmeni, je podoben

reakcijskemu času 75-letnega voznika. Preveč ogreta potniška kabina v avtu je lahko prav tako vzrok za nesrečo, saj lahko zaspate za volanom. V nočni izmeni lahko doživite tudi hujše stresne trenutke in s tem se lahko vaše duševno in telesno stanje še poslabša. V takšnih primerih ne vozite domov sami, ampak povejte svojim nadrejenim, da vam uredijo prevoz domov.

KONČNO DOMA V POSTELJI

Spalnica naj bo temna in hladna, saj se bolje spi. Če si ne morete zagotoviti temnega prostora, uporabite masko za oči, proti hrupu pa uporabite ušesne čepke. Kasneje greste spat po nočni izmeni, tem bolj budni boste in težje boste zaspali. Pred spanjem pojejte nekaj lahkega ali popijte kozarec mleka, da vas lakota in žeja ne prebudita ali vam ne pustita zaspati. Vzemite si čas zase, oprahajte se, sprostite se ob branju knjige, poslušajte glasbo – vse to pomaga, da telo pripravite na spanec. Če po 30 minutah v postelji ne morete zaspati, vstanite in naredite kaj zase. V spalnici ne glejte na uro in izklopite pametne telefone.

Predvsem se pogovorite z družinskimi člani, da je to vaš počitek in NE čas, ki ga namenite pospravljanju, prevažanju otrok v šolo, nakupovanju ... Ni pomembno, kateri del dneva spite, važno je, da spite vsaj 8 ur v miru!

Pa lahko noč vsem, ki zaradi nočne izmene spite podnevi, ko sosed kosi trato in poštar zvoni pred vrati. Aja, še to: otroci odpirajo vrata vaše spalnice, ker si želijo vaše bližine.

26. zimske športne igre zdravstvenih in socialnih zavodov Mariborske regije

FOTO UTRINKI

PUSTNO VZDUŠJE V UKC MARIBOR

Foto: UKC Maribor

Vsaka vrstica šteje!

Diabetični makularni edem je resen zaplet sladkorne bolezni.¹

Kontaktirajte svojega diabetologa ali osebnega zdravnika,
da vas napoti na očesni pregled. Ukrepite pravočasno!

DME-AD-02-2/17-SI

Novartis Pharma Services Inc., Podružnica v Sloveniji
Verovškova 57, 1000 Ljubljana, telefon: 01/300-75-50

Za dodatne informacije o bolezni se obrnite na vašega zdravnika.

Viri: 1. Sladkorna, Marec 2013; Sodobna obravnava bolnika z diabetičnim makularnim edemom.
Dostopno na http://www.diabetes-zveza.si/uploads/revija/pdf/SB98_1-48_screen.pdf; februar 2019.
Datum priprave materiala: december 2019.

Univerza v Mariboru

Medicinska fakulteta

Na dan svečane akademije ob 15. obletnici Medicinske fakultete Univerze v Mariboru je ob njenem vhodu plapolajoči elektronski pastirski ogenj izražal toplino vsem udeležencem svečanosti in vsem mimoidočim.

Medicinska fakulteta za pot iz pragmatizma

Avtor: zasl. prof. dr. Alojz Križman, častni senator Univerze v Mariboru in častni občan mesta Maribor
Foto: Saša Kos

Rektor Univerze v Mariboru, redni profesor dr. Zdravko Kačič, zasl. prof. dr. Alojz Križman, častni senator Univerze v Mariboru in dekan Medicinske fakultete UM prof. dr. Ivan Krajnc, dr.med.

Odzval sem se prijaznemu vabilu Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, ki je s svečano akademijo proslavila svojo 15-letnico. Že ob prihodu si mi je pogled ustavil pri plapolajočem elektronskem pastirskem ognju, ki je izražal toplino vsem, tudi mimoidočim, ki so se radovedno ustavljali. Prav ob takem prvem prijetnem vtisu sem se ponovno zazrl na že večkrat viden znani latinski rek, zapisan nad vhodom "Quod serimus, metimus, quod damus, accipimus" ali slovensko Kar sejemo, to žanjemo, kar dajemo, to prejemamo.

Zelo vljuden in prijazen pozdrav in usmeritev ob vhodu sta me takoj navdala s posebno pozornostjo, saj tako prijetnega sprejema že dolgo nisem bil deležen. Prav zaradi tega sem bil še bolj pozoren do vsebine svečanosti ter načina predstavitev govornikov in celotnega programa svečane akademije. Vem, da ima Medicinska fakulteta tudi uradno v svojih aktih zapisano svoje temeljno poslanstvo, temeljne vrednote in naloge ter svojo vizijo. Vendar to ima zapisano veliko javnih zavodov, dejansko pa se mnogo tega odvija v popolnoma drugačnem smislu in z drugačnimi vrednotami. Zapisano temeljno poslanstvo je v svojem bistvu zelo usklajeno z magno charto evropskih univerz, ki smo jo rektorji podpisali ob slovesnosti ob 900-letnici najstarejše univerze v Bologni, davnega leta 1988, torej pred 32 leti. Te magne charte evropskih univerz ne smemo istovetiti

s sprejetim konceptom bolonjskih študijskih programov, kar marsikdo na univerzah danes počne in je temeljna napaka razumevanja univerze.

V vednost širši javnosti bom ponovno zapisal osnovna sprejeta načela, ki smo jih s podpisom magne charte sprejeli:

1. Univerza je, v osrčju geografsko in zgodovinsko sicer različnih družb, avtonomna institucija, ki na kritičen način, s pomočjo raziskovanja in poučevanja ustvarja in prenaša kulturo. Da bi se lahko odprla potrebam sodobnega sveta, mora biti v svoji raziskovalni in poučevalni dejavnosti moralno in znanstveno samostojna v odnosu do vsakršne politične in ekonomske oblasti.
2. Na univerzah mora biti didaktična dejavnost neločljiva od raziskovalne dejavnosti, če želimo, da bo študij sledil razvoju potreb skladno z zahtevami družbe kot tudi znanstvenim dogajanjem v najširšem smislu.
3. Svoboda raziskovanja, poučevanja in vzgoje je osnovno načelo v življenju univerz; javna oblast in univerza, vsaka v okviru svojih pristojnosti, pa morata zagotoviti spoštovanje do te osnovne zahteve. Ob zavračanju netolerance in v stalnem dialogu je univerza privilegirano mesto, kjer se srečajo profesorji, ki so sposobni prenašati znanje in ga s pomočjo raziskovanja in inovacij razvijati, ter študenti,

Dekan prof. dr. Ivan Krajnc med kratkim pregledom pomembnih dogodkov na razvojni poti Medicinske fakultete

ki imajo pravico, voljo in sposobnost, da se ob tem znanju obogatijo.

4. Zato, da bi univerza, ki varuje tradicijo evropskega humanizma, obenem pa neprestano teži k univerzalnemu znanju, lahko izpolnila svoje poslanstvo, ne priznava nikakršnih geografskih ali političnih meja, temveč jasno izraža absolutno potrebo po recipročnem znanju in povezovanju kultur.

Veliko presenečenje zame na tej prireditvi sta bila zelo ugajana in razvoju Medicinske fakultete s programoma dentalne medicine (stomatologije) in farmacije naklonjena govora predsednika državnega zbora Dejana Židana ter ministra za zdravje Aleša Šabedra, brez kakršnihkoli političnih priveskov. Dolgoletno prizadevanje za razvoj študija medicine sta v svojih nastopih pregledno in lepo podala rektor Univerze v Mariboru, redni profesor dr. Zdravko Kačič ter dekan Medicinske fakultete, redni profesor dr. Ivan Krajnc. Podelitev dekanovih priznanj študentom in zaposlenim ter sodelavcem je bilo izjemno lepo zaključeno s podelitvijo priznanj za raziskovalne dosežke študentov, imenovanih po izjemni raziskovalki in zdravnici, profesorici in častni meščanki Maribora profesorici dr. Zori Janžekovič, ter še lepše obrazložena podelitev stipendije študentki medicine iz fundacije, imenovane po nam starejšim vsem poznanem izjemnem zdravniku in prvem predstojniku oddelka za torakalno kirurgijo, Janku Držičniku, dr. med. Izjemen večer je bil le za dušo in duha vseh prisotnih izbran kulturni program glasbenikov in pevcev, študentov Medicinske fakultete. Zelo prijazno druženje po svečanosti je bil le zaključek izjemnega večera, ki so ga pripravili študenti in zaposleni Medicinske fakultete. Ko sem se peš vračal s svečanosti in ob pogledu na staro trafiko stopil na stari Glavni most, sem se ozrl nazaj na še razsvetljeno fakulteto na desni strani naše Drave in z rosnimi očmi srečen odšel na levo stran in sam dejal: Iskrena hvala medicincem za nekaj, česar ni mogoče pozabiti.

Nikoli pa prav gotovo ne bom pozabil februarja 1947. Kot šest let in osem mesecev star fantič, učenec prvega razreda, sem zvečer začutil hude bolečine v desnem delu pod trebuhom. Kako do zdravnika, saj v tistih časih ni bilo niti telefonov, kaj šele česa drugega. Starejši brat me je v hladni in snega polni zimi s sanmi s Studencev peš zapeljal do takrat napol razrušene mariborske bolnišnice. Takoj so

me dali v bolniško sobo, vendar zvečer ni bilo zdravnikov. Ponoči je prišlo do razlitja slepega črevesa in drugi dan zjutraj sem bil na srečo takoj operiran. Če ne bi bil že v bolnišnici, me pač ne bi več bilo. Sledilo je tritedensko okrevanje. Iz bolniške sobe sem lahko ves čas le opazoval počasne premike tovornih vlakov po komaj usposobljenem železniškem mostu. V bolniških sobah smo imeli temperature 10 do 12 stopinj Celzija in bili srečni, da smo živeli. Danes pa smo velikokrat nezadovoljni, da ima naše mesto Univerzitetni klinični center in Medicinsko fakulteto.

Naslednji dan mi ni dalo miru, pobrskal sem po svojem računalniku, od kod vse to, in zasledim tekst o temeljnih vrednotah in nalogah, ki si jih je zadala Medicinska fakulteta:

1. Biti kakovostna in odprta učna ustanova,
2. Spoštovati najvišje etične in moralne vrednote,
3. Enakopravnost in partnerstvo vseh sodelujočih,
4. Negovanje akademske svobode.

Ob tem je navedena temeljna naloga: izobraževanje bodočih zdravnikov ne le v strokovnem smislu, temveč tudi v smislu moralnih in etičnih norm, skladno z modro knjigo o izobraževanju zdravnikov in s standardi partnerskih evropskih medicinskih fakultet. Verjamem, da bodo sadovi takega dela preko mladih zdravnikov preneseni tudi na Univerzitetni klinični center.

Ob takem delu in takšnih prizadevanjih je medicina lahko vzor za celotno univerzo. Če bi danes zelo pragmatična univerza prevzela dušo in duha doživetega na svečanosti ob 15-letnici Medicinske fakultete, potem bi kot do zdaj najmlajši izvoljeni rektor in danes kot najstarejši še živeči rektor naše univerze bil srečen in ponosen. Hvala vam in bodite zgled za vse nas. Sam vem le to, da univerza potrebuje svojo lastno kulturno fizionomijo.

Op.ured.: Članek, ki je bil objavljen v dnevniku Večer v rubriki Pogledi, smo uvrstili v Našo bolnišnico s soglasjem avtorja.

Srečanje pred začetkom svečanosti: predsednik državnega zbora Dejan Židan, direktor UKC Maribor prof. dr. Vojo Flis in minister za zdravje Aleš Šabeder.

Pohvale, priznanja in nagrade

Foto: Saša Kos in Janko Rath

Za preteklo študijsko leto so prejeli pohvalo Marcusa Gerbeziusa študentje medicinske fakultete: Maruša Esih, Kornelija Fras, Sanja Karakatič, Mija Lajhar, Doroteja Meško, Žiga Mrak in Klara Šibila.

Marko Gerbec ali latinsko Marcus Gerbezius se je rodil leta 1658 v Šentvidu pri Stični. Po študiju filozofije v Ljubljani je študiral medicino na Dunaju, v Padovi in Bologni, kjer je leta 1684 promoviral ter bil nato zdravnik v Ljubljani in hišni zdravnik samostana v Stični in Bistri. Napisal je vrsto znanstvenih del, ki so močno vplivala na razvoj medicine v srednji Evropi. V svojih spisih je opozarjal tudi o indikacijah za zdravljenje v Rogaški Slatini in Dolenjskih Toplicah.

Gerbec je bil leta 1688 na Dunaju sprejet med redne člane Academiae Naturae Curiosorum in leta 1693 s priimkom Intentus eden od ustanoviteljev Academie operosorum Labacensis v Ljubljani, ter v letih 1712-1713 njen predsednik.

Gerbec je utemeljitelj slovenske znanstvene medicine.

Priznanje prof. dr. Zore Janžekovič sta prejela red. prof. dr. Marko Marhl - visokošolski učitelj, in asist. Lea Gril Jevšek - visokošolska sodelavka.

Priznanje prof. dr. Zore Janžekovič se podeli vsako leto enemu visokoškolskemu učitelju in enemu visokoškolskemu sodelavcu za njegovo izredno kakovostno delo na področju sodelovanja s študenti in pedagoškega procesa.

Mariborska kirurginja Zora Janžekovič je zaslovela po lastni metodi zdravljenja najtežjih opeklin. Njeno delo ne predstavlja le pomemb-

nega napredka pri zdravljenju opeklin, ampak tudi potrditev ugleda slovenske medicinske znanosti v svetu, kar pomeni, da je doktorica Zora Janžekovič napisala eno najzlahtnejših poglavij slovenske in s tem tudi svetovne medicine.

Priznanje za posebne zasluge so prejele: asist. mag. Mojca Tancer Verboten, univ. dipl. prav., glavna tajnica Univerze v Mariboru, Petra Ujčič, univ. dipl. ekon. spec., tajnica na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru, mag. Andrejka Golob, mag. kem. tehnol., pomočnica

Priznanje za posebne zasluge je prejela tudi asist. mag. Mojca Tancer Verboten, univ. dipl. prav., glavna tajnica UM. Priznanje sta ji podelila dekan prof. dr. Ivan Krajnc in rektor prof. dr. Zdravko Kačič.

Krkinina nagrada naši doktorandki

Med prejemniki Krkinih nagrad za dodiplomske in podiplomske raziskovalne naloge je tudi dr. Hristina Kocič, Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru, ki je lani doktorirala na naši fakulteti, nagrado pa je prejela za raziskovalno nalogo Vpliv mleka, mlečnih bioaktivnih peptidov in L – arginina na celično signalizacijo v kožnih fibroblastih. Mentor izr. prof. Tomaž Langerholc, somentor doc. dr. Aleksandar Godic.

V Krki so že leta 1971 ustanovili Sklad Krkinih nagrad, prek katerega mladim raziskovalcem podeljujejo Krkine nagrade. Z njimi mlade spodbujajo k ustvarjalnemu in raziskovalnemu delu, predvsem pa k odličnosti na poti k novim spoznanjem. Do zdaj je to nagrado prejelo že 2825 mladih raziskovalcev. Mnogi so danes priznani strokovnjaki – profesorji na univerzah, raziskovalci v raziskovalnih ustanovah in v industriji.

Iskreno čestitamo!

glavnega tajnika Univerze v Mariboru, in Leonida Lemut, upokojena sodelavka vodstva Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. Priznanje za posebne zasluge prejme posameznik, ki je pomembno prispeval k nastanku in razvoju MF UM in/ali širi ugled MF UM v mednarodnem prostoru.

Dve posebni zahvali za pomoč pri izdelavi kurikulumov Dentalna medicina Medicinske fakultete Univerze v Mariboru sta prejeli prof. dr. sc. Sonja Pezelj - Ribarič, dr. med. dent., dekanica za študij Dentalna medicina Medicinske fakultete Sveučilišta u Rijeci, za pomoč pri izdelavi kurikulumov Dentalna medicina Medicinske fakultete Univerze v Mariboru, in prof. dr. Dušanka Mičetić - Turk, dr. med., v. d. prodekanje za študij Dentalne medicine Medicinske fakultete Univerze v Mariboru.

Pohvalo za dobro in prizadevno strokovno delo sta prejeli samostojni strokovni delavki Marijana Knez, prof. kem. in biol. ter Albina Šamperl, dipl. ekon.

Pohvale Marcusa Gerbeziusa, je prejelo sedem študentov MF. Med njimi je tudi študent prvega letnika Žiga Mrak, ki je na naši sliki v družbi dekana prof. dr. Ivana Krajncja in prodekana za izobraževalno dejavnost MF prof. dr. Radovana Hojsa.

Pohvalo za dobro in prizadevno strokovno delo prejme posameznik, ki izkaže pomemben prispevek k nemotenemu delu fakultete in s svojim delom prispeva k dvigu ugleda fakultete.

Že dvanajstič so bile podeljene zlate, srebrne in bronaste Dekanove nagrade ter Dekanova priznanja študentom medicine za raziskovalne naloge v študijskem letu 2018/2019.

Zlato Dekanovo nagrado za raziskovalno nalogo Opredelevitev ultrazvočnih značilnosti doma pridobljene pljučnice pri otrocih je prejela Barbara Lovrenčič.

Srebrno Dekanovo nagrado za raziskovalno nalogo Količina in PH vrednost malignega plevralnega izliva kot potencialna napovedna dejavnika preživetja bolnic s karcinomom dojke sta prejeli Anja Grm in Gaja Hladnik.

Bronasto Dekanovo nagrado za raziskovalno nalogo Primerjava klinično patoloških značilnosti bolnic s trojno negativnim rakom dojke z in brez zasevkov v bezgavkah je prejela Maja Turk.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Dejavniki možganske okvare bolnikov po uspešnem predhodnem oživljanju sta prejeli Maruša Martinčič in Kamila Marta Novak. Mentor: red. prof. dr. Andreja Sinkovič, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Znanje in veščine prve pomoči študentov MF UM so prejeli: Kaja Čeh, Ludvik Drobne in Ana Špehonja.

Mentor: izr. prof. dr. Zalika Klemenc Ketiš, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Primerjava senzitivnosti lahkih verig z oligoklonalnimi trakovi pri bolnikih z multiplo sklerozo je prejela Sanja Karakatič. Mentor: red. prof. dr. Tanja Hojs Fabjan, dr. med., somentor Jožef Magdič, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Molekularna in feno-

tipska karakterizacija stafilokokov izoliranih iz kroničnih ran je prejel Matija Primec.

Mentor: red. prof. dr. Maja Rupnik, univ. dipl. biol., somentor asist. Vesna Breznik, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Učenje operacije katarakte na vrmagic eyesi ophthalmic simulatorju pri študentih medicine je prejela Klara Masnik. Mentor: izr. prof. dr. Tomaž Gračner, dr. med., somentor asist. dr. Tomislav Šarenac, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Spremljanje napredka znanja študentov medicine na dodiplomskem študiju je prejela Janina Ulbl.

Mentor: red. prof. dr. Radovan Hojs, dr. med., somentor izr. prof. dr. Sebastjan Bevc, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Preliminarne študije v smeri razvoja novega pristopa k zdravljenju pleničnega izpuščaja - podnaslov uporaba probiotikov za zdravljenje in preventivo atopijskega dermatitisa pri otrocih - sistematski pregledni članek in meta-analiza sta prejeli Nina Kokalj in Metka Kovač. Mentor: red. prof. dr. Dušanka Mičetić Turk, dr. med., somentor izr. prof. dr. Nataša Marčun Varda, dr. med., somentor izr. prof. dr. Uroš Maver, mag. farm.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Kognitivni upad pri bolnikih s parkinsonovo boleznijo je prejela Nina Žakelj.

Mentor: doc. dr. Martin Rakuša, dr. med., somentor doc. dr. Marija Menih, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Meritve podajnosti arterij pri slovenskih otrocih in mladostnikih so prejele Irena Cossutta, Katarina Čas in Maruša Esih. Mentor: izr. prof. dr. Nataša Marčun Varda, dr. med.

Dekanovo priznanje za raziskovalno nalogo Antibiotična zaščita v kirurgiji - kako jo predpisujemo je prejel Matej Žnidarič.

Mentor: doc. dr. Nina Gorišek Miksić, dr. med., somentor izred. prof. dr. Matjaž Vogrin, dr. med.

Na slovesnosti sta direktor Fundacije prim. Janka Držečnika prof. dr. Erih Tetičkovič in predsednik Društva za zdravje srca in ožilja za Maribor in Podravje prim. Mirko Bombek podelila Janini Ulbl, študentki naše medicinske fakultete, štipendijo te fundacije.

Po končani slavnostni akademiji je čakalo udeležence glasbeno presenečenje – nastop zbora Medicinske fakultete in 23 instrumentalistov. Zboru in orkestru je dirigiral Črt Lasbajer.

Med druženjem po nastopu zbora in instrumentalistov pa seveda ni manjkal tudi nastop ansambla Zdravniki in njihovi prijatelji, v katerem ima v rokah harmoniko dekan Ivan Krajnc.

Redni študij stomatologije šele prihodnje leto

Avtor: M.G.

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je 9. januarja letos podelil akreditacijo enovitemu magistrskemu študijskemu programu Dentalna medicina Medicinske fakultete Univerze v Mariboru za nedoločen čas. Na medicinski fakulteti so dočakali odločbo Nakvisa zelo dobro pripravljeni, da bi lahko prvih 20 študentov programa Dentalna medicina začelo študij že v študiskem letu 2020/21.

Dekan prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med. pove: "O tem, da smo pripravljeni za začetek študija Dentalna medicina že v tem letu, so bili seznanjeni predsednik vlade, minister za visoko šolstvo, parlamentarni odbor za visoko šolstvo, kjer so začetek študija dentalne medicine že v tem letu absolutno podprli. S to našo namero sta bila seznanjena tako minister Pikalo kot minister Šabeder, o tem smo seznanili seveda tudi mariborske poslance v državnem zboru.

Vsi so nam zagotovili, da nas bodo podprli pri zagotovitvi financiranja naše Dentale medicine kot šestletnega študija. To je bila zahteva tako vodstva univerze kot vodstva medicinske fakultete. Sporočilo

s teh dveh naslovom je bilo jasno - Univerza v Mariboru tega programa ne bo razpisala, če ne bo zagotovila, da so zagotovljena tudi sredstva za izvajanje šestletnega študija.

Ker tega zagotovila nismo prejeli, lahko bi rekli, da je temu po svoje botrovala tudi okoliščina, da je bila naša zahteva aktualna prav v času, ko je odstopila vlada, na žalost letos tega vpisa ne bo. Očitno bomo še leto dni čakali, čeprav imamo že zagotovljene vse druge pogoje za začetega študija.

Z rektorjem univerze prof. dr. Zdravkom Kačičem sva pred kratkim naslovila na ministrstvo za zdravje dopis, v katerem predlagava, da naj nam, medtem ko čakamo na zagotovila sredstev za redni študij, odobrijo začeti študij Dentalna medicina kot plačljiv izredni študij. Po statutu Univerze je samo izredna oblika študija lahko plačljiva. V kolikor bomo to soglasje prejeli pravočasno, bomo lahko že to jesen vpisali 20 kandidatov v izredni študijski program, medtem pa upam, da bomo dočakali upravičeno pričakovani vir financiranja rednega programa."

Mreža mednarodnih stikov se širi

Avtor: M.G.

Foto: Gorazd Sajko

Že ob nastanku Medicinske fakultete Univerze v Mariboru je njeno vodstvo znalo poiskati pomembne mednarodni stike, ki odpirajo vrata za nabiranje znanja in izkušenj v uglednih medicinskih centrih tako v Evropi kot tudi v ostalem delu razvitega sveta. Kako lepo se širi krog mednarodnih stikov naše medicinske fakultete, ki odpirajo vrata menjavi študentov in visokošolskih učiteljev, smo imeli že nekajkrat priložnost poročati tudi na straneh Naše bolnišnice.

Doslej je medicinska fakulteta podpisala že lepo število sporazumov z medicinskimi fakultetami v Evropski uniji v okviru njenega programa Erasmus, ki finančno podpira izmenjavo študentov med partnerskimi fakultetami.

Zdaj lahko k že znanim mednarodnim stikom za še več znanja in izkušenj dodamo še naš obisk v začetku februarja na kalifornijski Stanford University School of Medicine, ki je ena najstarejših ameriških medicinskih fakultet in se uvršča med najboljše medicinske fakultete na svetovni ravni. Na Times World University Rankings lestvici je uvrščena na peto mesto. Med člani njenega akademskega zbora je kar sedem Nobelovih nagajencev.

Dekan prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med.: "Stanford School of Medicine ponuja več študijskih programov. Osnovni MD program študija traja štiri leta z možnostjo razširitve na pet leto, ki je predvsem posvečeno raziskovalnemu delu. Magistrski program traja pet let,

doktorski pa sedem do osem let. V MD program letno vpišejo 90 do 100 študentov.

Na našem srečanju s prodekanom za kurikulum in štipendije dr. Danielom Bernsteinom smo ocenili možnosti za sodelovanje v okviru projekta Erasmus plus."

Prim. doc. dr. Jernej Završnik, dr.med., prof. dr. Dušica Pahor, dr.med. in prof. dr. Ivan Krajnc, dr.med. pred Stanford University School of Medicine.

Medicinci s srcem darujejo in rešujejo

Avtor: Iva Jajčević (vodja projekta Epruvetka, študentka 4. letnika MF UM), Luka Oblak (organizacijska ekipa projekta Epruvetka, študent 5. letnika MF UM)

Foto: Osebni arhiv projekta

Projekt Epruvetka je neprofiten in prostovoljen projekt, ki deluje pod okriljem Društva študentov medicine Maribor vse od leta 2010. Epruvetka je bila zasnovana na predlog študentov medicine, katerih želja je bila širjenje ideje darovanja in altruizma. Prvotna ekipa projekta je imela vizijo ozaveščati ljudi o darovanju krvotvornih matičnih celic (KMC). V času ustanovitve projekta so vpisovali ljudi v register Slovenija Donor z odvzemom vzorca krvi v epruveto, iz česar smo izpeljali naše ime - Epruvetka.

Po ustanovitvi so študentje hitro naleteli na težave, saj je bilo težko priti med ljudi brez vodenega strokovnega mentorstva, hkrati pa je bila tematika darovanja KMC tabu tema, o kateri mnogi niso želeli govoriti. Rešitev se je ponudila, ko je konec leta 2011 iz Centra za transfuzijsko medicino (CTM) prišla pobuda o sodelovanju s študenti. Za projekt je to pomenilo razširitev področja dela na krvodajalstvo in dodelitev uradne mentorice Erike Kavaš, dr. med., spec. transf. med., ki nas usmerja in vodi še danes, za kar smo ji iz srca hvaležni. Kmalu smo se povezali še z Rdečim križem Slovenije (RK), področno enoto Maribor, kot glavnim organizatorjem krvodajalskih akcij. Nekoliko kasneje pa smo vzpostavili trdno sodelovanje tudi s Slovenija Donor (register nesorodnih darovalcev KMC) in Slovenija Transplantom (Zavod RS za presaditve organov in tkiv).

V letu 2013 smo prvič ponudili predavanja o krvodajalstvu po fakultetah v Mariboru, pod vodstvom CTM in RK. Ta so bila terminsko usklajena s študentskimi krvodajalskimi akcijami. Obiskanost samih akcij je opazno naraščala, zato je motiviranost pri projektu naraščala. Naslednje leto smo tako svoja predavanja ponudili tudi srednjim šolam, saj smo želeli predati znanje in poudariti pomembnost darovanja tudi mlajšim dijakom in jih na tak način vzgajati že pred vstopom v polnoletnost, preden se soočijo z odgovornostjo sprejemanja odločitev. Predavanja še danes izvajamo po številnih srednjih šolah. Njihov cilj je poslušalcem pri vsaki temi o darovanju (krvodajalstvo, darovanje KMC in organov) prenesti ključne informacije o samem postopku odvzema, kriterijih darovalca, povemo, komu lahko pomagajo, kakšni so možni zapleti in razbijamo tabuje ter odgovarjamo na vprašanja in dvome. Danes pokrivamo srednje šole po skoraj vseh slovenskih regijah; predavamo v Mariboru, Ljubljani, Celju, Novem mestu, Brežicah, Škofji Loki, Ravnah na Koroškem, Lendavi, Murski Soboti, Ljutomeru, Velenju, Ptuj, Jesenicah ...

Že vrsto let aktivno sodelujemo tudi na študentskih krvodajalskih akcijah Poženi srce, daruj kri! v organizaciji Študentskega sveta Univerze v Mariboru in Častim ½ litra v organizaciji Študentske organizacije Univerze v Mariboru. Na akcijah pomagamo in usmerjamo krvodajalce, jim odgovarjamo na morebitna vprašanja in jih pred-

vsem vabimo k vpisu v register Slovenija Donor in Slovenija Transplant. Skupaj s predstavniki RK omogočamo tudi dejanski vpis v oba registra. Zraven promocije na krvodajalskih akcijah izvajamo tudi druge javne promocije na stojnicah v Europarku in Qlandiji, kjer nagovarjamo mimoidoče.

Projekt se je leta 2017 priključil nacionalni kampanji Daj se na seznam in se tako povezal še s Slovenskim združenjem bolnikov z limfomom in levkemijo. Z njimi smo tudi lani skupaj organizirali informativni dan za bolnike in svojce bolnikov z levkemijami in limfomi na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru. Predstavili smo jim na novo odprt rehabilitacijski program v Mariboru, svojcem pa možnost vpisa v register Slovenija Donor.

V sklopu projekta smo organizirali tudi izobraževanja v obliki kongresov, simpozijev in okroglih miz na naši fakulteti, ki so bila namenjena predvsem našim študentom, saj smo prepričani, da je treba o teh pomembnih tematikah poučiti tudi naše kolege, bodoče zdravnike. Prvi kongres smo organizirali leta 2015 o darovanju organov ob začetku sodelovanja s Slovenija Transplant, nato smo pripravili še kongres z naslovom Življenje z levkemijo, kjer smo želeli predstaviti tematiko levkemij in limfomov ter prikazati pomembnost darovanja KMC. Organizirali smo tudi simpozij in okroglo mizo z naslovom Hvala donor za novo življenje, kjer smo gostili bolnike s presajenimi organi, ki so našim študentom prikazali bolnikovo plat zgodbe ter s pomočjo strokovnjakov s tega področja spoznali delovanje transplantacijske mreže v Sloveniji in Evropi.

Posebej ponosni smo na sodelovanje na kongresu transfuziologov Srbije, kjer smo se predstavili s plakatom Cooperation with youth in the field of blood donations in Slovenia. Našo največjo pohvalo smo dobili v letu 2016, ko smo prejeli priznanje za Naj prostovoljni mladinski projekt 2016 s strani Mladinskega sveta Slovenije pod častnim pokroviteljstvom predsednika države Boruta Pahorja.

Projekt Epruvetka letos praznuje svojih uspešnih in čudovitih 10 let. Minulo desetletje nam je pritrnilo, da se vse zmore, če se le hoče in da se s kančkom upanja, slikovitimi sanjami in trdnim delom zmore več od predstavljenega. Veselimo se vseh izzivov in dosežkov, ki nas čakajo na poti.

Kako smo študentje stopili skupaj in združili moči v času epidemije covida-19

Avtor: Katja Sever, v. d. podpredsednika za zunanje zadeve Društva študentov medicine Maribor

Dela smo se lotili tako, kot se to od bodočih zdravnikov pričakuje - resno, z odgovornostjo in sočutjem.

Začetek novega desetletja je obetal veliko. Marsikdo je fantaziral o pomladanskem nakupovanju v Avstriji, prvomajskem oddihu nekje ob morju ali pa obisku babice, ki živi na drugem koncu države. Zgolj nekaj mesecev nazaj si niti v sanjah nismo predstavljali, da bi se lahko naše življenje spremenilo, kar tako čez noč, a zgodilo se je točno to. Svet, kot smo ga poznali, se je nenadoma ustavil in začel se je boj proti očem nevidnemu, a zelo resničnemu sovražniku, virusu SARS-CoV-2. Ob tem nam je tudi študentom medicine zastal dih. Naši možgani so s polno močjo premišljevali, kako lahko pomagamo.

Kot člani Društva študentov medicine Maribor, z nekaj pomoči izr. prof. dr. Andraža Stožerja, dr. med., smo takoj stopili v akcijo.

Odločili smo se, da bomo za zaposlene v zdravstvenih ustanovah organizirali varstvo otrok. Polni elana smo se lotili dela. Hitro se je izkazalo, da težav z varstvom nimajo le zaposleni v Mariboru in okolici, temveč so se te pojavljale po vsej Sloveniji, zato smo se povezali z Zvezo študentov medicine Slovenije, preko katere sodelujemo z ljubljanskimi kolegi, Društvom študentov medicine Slovenije. Ekipa študentov medicine iz cele države se je tako lotila enega naših največjih projektov do zdaj – varstva otrok zaposlenih v zdravstvu v času epidemije covida-19.

Dela smo se lotili tako, kot se to od bodočih zdravnikov pričakuje - resno, z odgovornostjo in sočutjem. Prvi teden smo od jutra do večera delali vse, kar je bilo treba urediti za tako obsežen projekt. Še zdaj težko verjamemo, da smo tako obširen in uspešen projekt vzpostavili v zgolj treh dneh, še bolj neverjetno pa je dejstvo, da smo v slabih desetih dneh v svojo bazo prostovoljcev vpisali več kot 300 študentov vseh smeri iz cele Slovenije.

Od svojih skromnih začetkov se je projekt izkazal za veliko več kot samo projekt. Neizmerno smo ponosni, da je akcija Medicinci s srcem povezala vse slovenske študente na poseben način. Do zdaj so naši prostovoljci opravili že več kot 600 prostovoljnih ur varstva. Varstvo otrok pa ni naša edina dejavnost v teh kriznih časih. Uspešnost projekta nas je navdihnila, da poprimemo tudi za druge vrste dela. V

"Zelo, zelo ste pomagali. V trenutku, ko otrok rabi družbo, mene pa služba, ste se pojavili vi kot mostiček med obalami."

- zaposlen v UKCL

Društvo študentov
medicine Maribor

ZVEZA ŠTUDENTOV
MEDICINE SLOVENIJE

dšm
društvo študentov
medicine slovenije

V boju proti COVID-19

www.zsms.si/covid-19

ZVEZA ŠTUDENTOV
MEDICINE SLOVENIJE

dsm
društvo študentov
medicine slovenije

Društvo študentov
medicine Maribor

najbolj kritičnih socialnovarstvenih zavodih je kar 55 naših prostovoljcev, študentov zdravstvene nege, medicine in fizioterapije, ki delajo v polni bojni opremljeni. Poleg tega smo v sodelovanju s člani Sekcije študentov zdravstvene nege in babištva izvedli še akcijo Pošlji nasmeh. Povabili smo otroke iz vrtcev in osnovnih šol celotne Slovenije, da nam na naš naslov posredujejo risbico, pismo, pesem ali samo lepo misel in s tem polepšajo dan starostnikom v socialnovarstvenih zavodih. Odziv je bil neverjeten in ponosni smo, da smo s tako preprosto gesto polepšali dneve tako otrokom kot starostnikom.

Verjamemo, da lahko majhna dejanja prispevajo k velikim spremembam, ki so večje, če stopimo skupaj in si pomagamo, kar dokazuje tudi naš projekt Medicinci s srcem. Vizijo, da skupaj zmoremo več, živimo tudi skozi naše običajno delo s številnimi javnozdravstvenimi in kulturnimi dogodki.

Vabimo vas, da si o teh več preberete na naši spletni strani (Medicinci.si) in facebook strani (Društvo študentov medicine Maribor), našim aktivnostim pa lahko sledite tudi na instagram profilu medicinci.

maribor. Če želite z nami sodelovati ali podpreti naše delovanje, pa nam lahko pišete na elektronski naslov zadeve@medicinec.si.

Ostanite zdravi.

NISEM LIPA PIŠEČANITI ROŽA CVETEČA NE
DREVO KI VAM SENCO DAJE NITI
SONCE KI TELO VAM GREJE SEM LE
FANT KI VAS Z LEPO MISLIJO V NOVO
DAN POPELJE

ŠTUDIJ NA ENI NAJBOLJ ZAŽELENIH FAKULTET UNIVERZE V MARIBORU - FAKULTETI ZA ZDRAVSTVENE VEDE: informativni dnevi na FZV

Avtorji: Andreja Kaučič, Klavdija Čuček Trifkovič, Sonja Šostar Turk, Majda Pajnikihar
Foto: Univerza v Mariboru

UM, Fakulteta za zdravstvene vede sodi med najbolj prepoznavne in zaželene visokošolske institucije znotraj na Univerzi v Mariboru, prav tako pa je to ena najbolj zaželenih fakultet med slovenskimi zdravstvenimi fakultetami in šolami. Fakulteta za zdravstvene vede je z odličnostjo izobraževanja, raziskovanja in mednarodnega sodelovanja s številnimi uglednimi univerzami in institucijami pridobila ugled in prepoznavnost v domačem in mednarodnem prostoru.

Vsako leto se za študij na UM FZV odloča veliko število dijakov. To kažejo tudi številke ob informativnih dnevih, ki so letos potekali v treh terminih. 21. januarja je UM FZV organizirala predinformativni dan, ki je bil namenjen dijakom Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor. Kandidate je ob tem nagovorila v. d. predstojnika Katedre za zdravstveno nego viš. predav. mag. Vida Gönc, ki jim je predstavila študijski program 1. stopnje Zdravstvena nega, vodja Referata za študentske zadeve Alenka Marsel pa je dijakom na kratko predstavila informacije v zvezi z prijavnopisnim postopkom. Po zaključku predstavitve je bil za dijake organiziran ogled kabinetov za zdravstveno nego odraslega bolnika in otroka ter simulacijski center.

Informativni dnevi za vpis na študijski program 1. stopnje Zdravstvena nega so na UM FZV potekali v petek, 14. februarja, ob 10. in ob 15. uri ter v soboto, 15. februarja, ob 10. uri. Vodili sta jih prodekanica za dodiplomski študij viš. predav. dr. Klavdija Čuček Trifkovič in vodja Referata za študentske zadeve Alenka Marsel. Kandidate je nagovoril in skupaj s študenti Študentskega sveta FZV in tutorji študij predstavil tudi prodekan za študentska vprašanja Jure Deželak.

Po uvodni predstavitvi so si kandidati lahko ogledali fakulteto, v učilnicah za zdravstveno nego pa so potekale predstavitve nekaterih aktivnosti zdravstvene nege. Pri tem so sodelovali številni visokošolski učitelji, strokovni sodelavci in študenti.

Na informativnih dnevih kar 250 kandidatov

Bodoči študentje so lahko na informativnih dnevih izvedeli vse o izobraževanju na študijskem programu 1. stopnje Zdravstvena nega, posebnostih tega izobraževanja (trajanje programa, predmetnik, izbirnost), ciljih študijskega programa, zaposlitvenih možnosti, strokovnem naslovu, ki ga pridobi diplomant, opravljanju propedevtičnega programa, učnih bazah in s tem povezanih možnostih za opravljanje klinične prakse, možnostih raziskovalnega dela, mednarodnih izmenjav in štipendiranja s strani neprireditnih organizacij. Najpogosteje zastavljena vprašanja kandidatov so bila na temo opravljanja propedevtičnega programa, zanimal pa jih je tudi potek izrednega študija in plačilo šolnine, vpis tujih študentov, navajanje želja na prijavo za vpis, izračun točk za sprejem ter prepis z drugega visokošolskega zavoda.

»Z udeležbo na informativnih dnevih smo zelo zadovoljni, saj nas je skupaj obiskalo 250 kandidatov. Veliko zanimanje za študijski program 1. stopnje Zdravstvena nega so pokazali tudi kandidati, ki bodo morali zaradi neustrezne predizobrazbe opravljati propedevtični program. Največ interesentov za vpis je bilo za redni študij, manj za izrednega,« je izpostavila prodekanica za izobraževalno dejavnost viš. predav. dr. Klavdija Čuček Trifkovič.

Poudarek na študijskem programu 1. stopnje Zdravstvena nega je na pridobivanju znanja s področja zdravstvene nege ter z njim interdisciplinarno povezanih disciplin, na povezovanju teorije in prakse ter razumevanju uporabe pridobljenega znanja pri negi pacienta. UM FZV namreč posebno pozornost posveča pridobivanju znanja in izkušenj za individualno in celostno obravnavo pacientov, ki temelji na etiki in morali, na medsebojnih partnerskih odnosih, ohranjanju dostojanstva in medsebojnem spoštovanju.

Dobre zaposlitvene možnosti

Odlični pogoji za študij, dobri rezultati diplomantov, sodobne didaktične metode in pristopi, velika izbirnost študijskih vsebin, gostovanja uglednih domačih in tujih učiteljev, pester štu-

dentski utrip in obštudijska dejavnost, visok odstotek zaposljivosti diplomantov UM FZV doma in v tujini ter mednarodne izmenjave študentov, izobraževanje, podprto z najsodobnejšo informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in najsodobnejše opremljeni simulacijski center ter učilnice, so le nekateri izmed številnih razlogov, ki prepričajo dijake, da za svojo študijsko pot in poklicno usmeritev izberejo UM FZV. Številne domače in tuje študije namreč kažejo, da se zaradi hitro starajočega prebivalstva povečuje potreba po zdravstvenih delavcih, poklic diplomirane medicinske sestre pa je že sedaj eden najbolj deficitarnih v našem prostoru.

Izhajajoč iz zgoraj navedenega in iz kompetenc, ki jih diplomanti pridobijo v okviru vseh učnih enot na študijskem programu, so zaposlitvene možnosti diplomantov zelo velike in v največji meri vezane na zdravstvene zavode (bolnišnice, zdravstveni domovi in zdravstveni zavodi), socialno-varstvene zavode, socialne službe, šolske ustanove, negovalne bolnišnice, zasebni sektor, zdravilišča, reševalne službe, sanitetne enote slovenske vojske in obrambne strukture bodočih mednarodnih povezav, civilno zaščito, humanitarne organizacije ter različne evropske in svetovne organizacije, ki so povezane z zdravstvom in zdravstveno nego.

Nadgradnja študija na 2. in 3. stopnji

Karierno pot lahko diplomanti nadaljujejo v sodobnih in mednarodno primerljivih študijskih programih 2. in 3. stopnje. Razvoj zdravstvene nege in zdravstvenih ved, globalizacija evropskega in svetovnega prostora zahtevajo nenehen razvoj izobraževanja v interakciji z raziskovanjem in potrebami prakse. Od medicinskih sester pacienti, zdra-

vstveni sistem in družba pričakuje sodobno znanje, izkušnje, prevzemanje odgovornosti, humano skrb za pacienta ter učinkovito delovanje v praksi.

Na študijskem programu 2. stopnje Zdravstvena nega bodo v prihajajočem študijskem letu na voljo naslednje smeri: Zdra-

vstvena nega, Urgentna stanja v zdravstvu, Gerontološka zdravstvena nega, Preventivna in klinična prehrana.

Razpisali bomo tudi novo študijsko smer za pridobivanje naprednih znanj, to je »Integrirana obravnava kroničnih bolnikov«. Prvi v slovenskem prostoru ponujamo študijsko smer za pridobivanje naprednih znanj, ki bo omogočala pridobivanje razširjenih kompetenc medicinskih sester za učinkovito in humano obravnavo pacientov. Na študijskih programih 2. stopnje bo UM FZV razpisala tudi študijski program Management v zdravstvu in socialnem varstvu, ki ga UM FZV izvaja v sodelovanju z UM Fakulteto za organizacijske vede. UM FZV ob tem izvaja še študijski program 3. stopnje Zdravstvena nega, ki predstavlja jedro pri nadaljnjem razvoju znanstveno-raziskovalnega dela na visokošolskih in raziskovalnih institucijah ter omogoča zmanjševanje vrzeli med teorijo in prakso ter razvoj znanosti za podporo razvoja zdravstvene nege kot znanstvene discipline v slovenskem prostoru. Doktorski študijski program je mednarodno primerljiv, vanj pa se vključujejo ugledni domači in tuji profesorje ter raziskovalci.

Na vseh študijskih programih skrbimo za visoko kakovost izobraževanja in raziskovanja ter mednarodne mobilnosti na priznanih tujih univerzah in inštitucijah.

Informativne dneve za študijske programe 2. in 3. stopnje bomo izvedli 22. maja ob 15. uri in 2. septembra ob 15. uri.

Novosti na podiplomskem študijskem programu 2. stopnje Zdravstvena nega na UM FZV

Avtorici: Majda Pajnkihar, Dominika Vrbnjak

Na Univerzi v Mariboru Fakulteti za zdravstvene vede (UM FZV) smo v skrbi za izboljšanje izobraževanja zdravstvenih delavcev v Sloveniji ter širše pristopili k prenovi in posodobitvi študijskega programa 2. stopnje Zdravstvena nega ter posodobitvi vsebin in učnih načrtov na vseh smereh. Novosti so bile vpeljane že v študijskem letu 2019/2020, še posebej pa smo ponosni na novo študijsko smer, ki bo razpisana v novem študijskem letu 2020/2021.

Integrirana obravnava kroničnih bolnikov je nova študijska smer, s katero smo se odzvali na potrebe družbe in okolja, saj je zaradi posledic demografskega staranja prebivalstva prisoten vse večji porast bolnikov z eno ali več kroničnih boleznimi, zahteve in standardi obravnave pa so ob razvoju novih diagnostičnih in terapevtskih možnosti vedno višji.

Nova študijska smer na fakulteti in v slovenskem prostoru omogoča pridobivanje naprednih znanj z ožjega strokovnega področja integrirane preventivne in celostne obravnave bolnikov s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi in sledi usmeritvam tujih študijskih programov za pridobivanje naprednih znanj v zdravstveni negi, kot to opredeljujejo OECD in Royal College of Nursing, v okviru katerih medicinske sestre napredna znanja pridobijo na podiplomski ravni izobraževanja.

Izobraževanje medicinskih sester z naprednimi znanji se je v Združenih državah Amerike vzpostavilo v 70. letih, v Veliki Britaniji pa v zgodnjih 90. letih prejšnjega stoletja. Danes je izobraževanje medicinskih sester z naprednimi znanji vzpostavljeno tudi v številnih drugih državah, kot so Avstralija, Irska, Finska, Kanada, Nizozemska in Nova Zelandija. V teh državah je delo medicinskih sester z naprednimi znanji vzpostavljeno in prepoznano tudi v praksi. Izobraževalni programi po vzgledu ameriških in angleških smernic se vzpostavljajo tudi v sosednjih državah, kot sta na primer Avstrija in Madžarska. S prvo študijsko smerjo za pridobivanje naprednih znanj v zdravstveni negi je, čeprav več desetletij za tujimi fakultetami, tako omogočeno tovrstno izobraževanje medicinskih sester tudi na naši fakulteti.

Potreba po medicinskih sestrah z naprednimi znanji se je v razvitih državah pojavila predvsem zaradi pomanjkanja zdravnikov, potrebe po izboljšanjem dostopu do storitev v zdravstvenem sistemu, dviga kontinuirane zdravstvene oskrbe pacientov in spreminjajočih se potreb družbe (staranje populacije in kronične bolezni), nenehnega zviševanja stroškov v zdravstvu ter potrebe po jasnem razvoju kariere medicinske sestre (OECD, 2017).

Rezultati številnih raziskav namreč kažejo, da medicinske sestre z naprednimi znanji z dopolnitvijo ali razširitvijo vlog lahko nudijo strokovno in kakovostno zdravstveno obravnavo bolnikov, prispevajo k boljši učinkovitosti, zmanjševanju stroškov, zadovoljstvu pacientov, zmanjšanju (re)hospitalizacij ter zmanjšanju smrtnosti.

Vsebine nove študijske smeri bodo omogočile usmerjeno izobraževanje študentov za preventivno dejavnost, promocijo zdravja, zdravstveno vzgojo in celostno obravnavo ter spremljanje bolnikov s kroničnimi obolenji, kot so astma, kronična obstruktivna pljučna bolezen, sladkorna bolezen in povišani krvni pritisk. Študent bo nadgradil, poglobil in razširil znanja in veščine s področja napredne prakse, in sicer iz znanosti zdravstvene nege s teoretičnimi osnovami, raziskovanja in na dokazih utemeljene prakse, anatomije, fiziologije in patofiziologije, uporabne farmakologije, celostne ocene zdravstvenega stanja in kliničnega odločanja, medosebnih odnosov in terapevtske komunikacije, vodenja in managementa za kakovostno in varno obravnavo pacientov ter preventive in promocije zdravja. Študijska smer prinaša na 2. stopnjo tudi zelo velik obseg kliničnega usposabljanja, saj bodo študenti opravili 400 ur kliničnega usposabljanja. Diplomanti bodo po zaključku študija pridobili strokovni naslov **magister oz. magistrica integrirane obravnave kroničnega bolnika** ter širok nabor kompetenc za opravljanje dela, ne samo na primarnem nivoju temveč tudi na ostalih področjih primarne, sekundarne in terciarne ravni, na katerih poteka preventiva in celostna obravnava kroničnih boleznimi.

Kot odgovor na naraščanje števila boleznimi, ki so posledica neustreznega načina prehranjevanja in tudi povečani potrebi po ustreznem prehranjevanju v različnih življenjskih

obdobjih in bolezenskih stanjih, je UM FZV z študijskim letom 2019/2020 začela z izvajanjem prenovljene študijske smeri **Preventivna in klinična prehrana**. Namen študijske smeri, ki prav tako traja dve leti, je izboljšanje prehranjevalnih navad in prehranjevanja ter s tem ohranjanje in krepitev zdravja prebivalcev Slovenije z izobraževanjem in s ciljno promocijo o zdravem načinu prehranjevanja v vseh življenjskih obdobjih.

Diplomanti prenovljene študijske smeri bodo z dodatnim poglobljenim znanjem pridobili sposobnost samostojne ocene prehranskega stanja, ki ga bodo skupaj z bolnikovo diagnozo ob upoštevanju vseh socialnih, ekonomskih in kulturnih dejavnikov okolja, v katerih se bolnik nahaja, in znali sestaviti pravilno dieto oz. način prehrane, ki je sestavni del celotne obravnave bolnika. Diplomanti bodo po

zaključku študijskega programa pridobili strokovni naslov **magister oz. magistrica preventivne in klinične prehrane**, zaposljivi pa bodo v zdravstvenih domovih, preventivnih centrih, zavodih za zdravstveno varstvo, bolnišnicah, domovih za ostarele, obratih javne prehrane, hotelih in zdraviliščih, vzgojno-izobraževalnih zavodih (vrtci, šole, dijaški domovi), farmacevtski industriji, turizmu, športno-rekreativnih centrih, nevladnih organizacijah ter v živilsko-pridelovalni in/ali predelovalni industriji.

Na interdisciplinarni študijski smeri **Urgentna stanja v zdravstvu** smo za novo študijsko leto prav tako pripravili posodobitve učnih načrtov učnih enot, še posebej pa smo ponosni, da izobraževanje in usposabljanje potekata v tesni povezavi z novoustanovljenimi urgentnimi centri v Sloveniji.

Podeljene nagrade, priznanja in svečana listina ob rektorjevem dnevu Univerze v Mariboru zaposlenim na UM FZV

Avtorici: Andreja Kaučič, Majda Pajnikar

Foto: Univerza v Mariboru

Na Univerzi v Mariboru so **ob Rektorjevem dnevu** 27. 1. 2020 podelili nagrade, priznanja in svečano listino Univerze v Mariboru tistim, ki so s svojim delom, izrednimi uspehi, dosežki, ugledom in zaslugami pomembno prispevali k uveljavitvi, ugledu in razvoju Univerze v Mariboru.

Fakulteta se je s predlogom za nagrade, priznanje in svečano listino želela zahvaliti zaposlenim na fakulteti, in sicer za izjemne dosežke, doprinos, pripadnost fakulteti in skrb za razvoj in ugled fakultete, še posebej pa se je s posebno listino fakulteta zahvalila Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, in sicer za odlično sodelovanje, podporo in pomoč na raziskovalnem in pedagoškem področju.

Univerza v Mariboru Fakulteta za zdravstvene vede je na področju izobraževanja, znanstvenoraziskovalne in mednarodne dejavnosti ena od vodilnih in uglednih visokošolskih institucij v slovenskem in mednarodnem prostoru. Njeni študenti, visokošolski učitelji in sodelavci ter raziskovalci so prejemniki številnih priznanj in nagrad, ki pomembno prispevajo k celovitemu razvoju in ugledu fakultete in univerze.

Rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Zdravko Kačič je na predlog Fakultete za zdravstvene vede **ob Rektorjevem dnevu**

podelil nagrade in priznanja za leto 2019, in sicer:

- Nagrado Univerze v Mariboru za znanstvenoraziskovalno, umetniško in izobraževalno delo doc. dr. Dominiki VRBNJAK.
- Priznanje Univerze v Mariboru za znanstvenoraziskovalno, umetniško in izobraževalno delo doc. dr. Alešu FAJMUTU, ki sodeluje pri več učnih enotah na študijskih programih 1. in 2. stopnje. Je tudi predstojnik Katedre za bioinformatiko ter koordinator poddiplomskega študijskega programa 2. stopnja Bioinformatika. Obenem sodeluje pri več projektih, njegova bibliografija v COBISS-u pa izkazuje skoraj 200 bibliografskih enot.
- Priznanje Univerze v Mariboru za izjemno strokovno, učinkovito ter kreativno delo Aleksandri LOVRENČIČ, dipl. var., ki je na UM FZV zaposlena kot strokovna sodelavka v Referatu za splošne in administrativne zadeve. Izvaja dela in naloge s področja javnega naročanja, sodeluje pri promociji fakultete ter pri pripravi in organizaciji konferenc ter drugih dogodkov na fakulteti.
- Svečano listino Univerze v Mariboru je prejel Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki s fakulteto sodeluje na področju pedagoškega, raziskovalnega in strokovnega dela ter pomembno prispeva k razvoju in napredku fakultete. Njegovi strokovnjaki na FZV sodelujejo kot nosilci učnih enot ter kot mentorji in so-

mentorji pri zaključnih delih in doktorskih disertacijah študentov fakultete.

• Rektorjevo nagrado Univerze v Mariboru je prejela Sandra TIJANIČ, magistrica zdravstvene nege, zaposlena kot diplomirana medicinska sestra v anesteziji v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor.

Med nagrajenci velja posebej izpostaviti doc. dr. Dominiko Vrbnjak, prejemnico nagrade za znanstvenoraziskovalno, umetniško in izobraževalno delo. Doc. dr. Dominika Vrbnjak je pričela karierno pot na fakulteti kot uspešna mlada raziskovalka. V tem obdobju je pripravljala doktorsko delo in se uspešno vključila v celotno znanstvenoraziskovalno in mednarodno delo ter pričela s pedagoškim delom na fakulteti. Sedaj je na UM FZV je zaposlena na delovnem mestu docenta. Je članica Komisije za znanstvenoraziskovalne zadeve, Akademskega zbora UM FZV, Katedre za zdravstveno nego in članica Inštituta za zdravstveno nego. Odlikuje jo mednarodna povezanost in sodelovanje, prepoznavnost in odličnost. V svoji karieri je bila doslej že večkrat nagrajena. Med nagradami velja izpostaviti priznanje mladim visokošolskim učiteljem in visokošolskim

sodelavcem za izjemne pedagoške in znanstvenoraziskovalne dosežke UM FZV iz leta 2015 in Zlato plaketo UM FZV za zasluge na pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem področju iz leta 2018. Leto pred tem je uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom »Skrb za pacienta in varnost pri dajanju zdravil v zdravstveni negi« ter bila leta 2018 promovirana v doktorico znanosti s področja biomedicinske tehnologije.

Njena bibliografija je že sedaj izjemno bogata, saj ima v COBIS-SU-u navedenih več kot 100 bibliografskih enot. Med drugim je avtorica ali soavtorica sedmih izvirih znanstvenih člankov, treh preglednih znanstvenih člankov, 13 objavljenih znanstvenih prispevkov na konferencah. Prav tako je soavtorica dveh znanstvenih poglavij v publikaciji z naslovom Teaching and learning in nursing (2017), somentorica pri treh diplomskih delih in recenzentka pri sedmih mednarodnih znanstvenih revijah. Vodi in sodeluje številne nacionalne in mednarodne raziskovalne projekte in je soavtorica pri šestih končnih poročilih o rezultatih raziskav. Je članica UDINE-C (Understanding Development Issues for Nurse Educators Careers), ki vzpodbuja prijateljstvo, spoštovanje, izobraževanje in praktično izurjenost ter intelektualno izmenjavo

zdravstvenih delavcev, ki jih zanima razvoj raziskovanja v zdravstveni negi v vseh državah članicah. Je tudi članica EANS, European Academy of Nursing Science in članica STTI (Sigma Theta Tau International).

Doc. dr. Dominika Vrbnjak svoje delo opravlja profesionalno, vestno, učinkovito in odgovorno. Pri delu jo odlikuje mednarodna prepoznavnost in odličnost, natančnost, izjemna predanost raziskovanju in pedagoškemu delu ter skrbi za študente. Doc. dr. Dominiko Vrbnjak odlikuje visoka motiviranost za razvoj znanosti in discipline zdravstvene nege. Na osnovi tega je prejela tudi visoko nagrado - Nagrado Univerze v Mariboru za znanstvenoraziskovalno, umetniško in izobraževalno delo.

NE IZGUBITE VIDA ZARADI SLADKORNE BOLEZNI! IZKORISTITE MOŽNOST PREVENTIVNEGA PREGLEDA OČESNEGA OZADJA!

AMBULANTA ZA PRESEJANJE DIABETIČNE RETINOPATIJE

Oddelek za očne bolezni

NAROČANJE BOLNIKOV

po telefonu: 02 321 17 17 ali osebno

Center za naročanje Oddelka za očne bolezni, III. nadstropje,
od ponedeljka do petka med 8.00 in 12.00

Kaj potrebujete?

Napotnico diabetologa, osebnega zdravnika, oftalmologa ali drugega zdravnika s šifro ZZSZ: 2325.

Komu je namenjena?

Novo odkritim sladkornim bolnikom, sladkornim bolnikom brez ali z blagimi spremembami na očesnem ozadju.

Kaj je diabetična retinopatija (DR)?

DR je resna komplikacija sladkorne bolezni, ki v napredovali obliki ogroža vid in prispeva k invalidnosti prebivalstva.

DR je glavni vzrok izgube vida med aktivno populacijo v starosti med 20. in 64. letom.

Pomen presejalnih programov

Zgodnje odkrivanje DR in pravočasno zdravljenje sta izrednega pomena pri zmanjšanju izgube vida.

Cilj: hitrejši in lažji dostop za odkrivanje sprememb na očesnem ozadju na novo odkritim sladkornim bolnikom.

Dosedanje analize presejalnih programov so pokazale, da pri 20 do 24 % sladkornih bolnikov odkrijemo znake DR.

Normalno očesno ozadje

Proliferativna diabetična retinopatija

Obravnava bolnika

Po predhodni naročitvi popoldan na Oddelku za očne bolezni UKC Maribor, III. nadstropje.

Dipl. med. sestra s posebnimi znanji:

slikanje očesnega ozadja pri široki zenici.

Zdravnik specialist oftalmolog: analiza slik v naslednjih dneh, postavitve diagnoze, napotitev bolnika v nadaljnjo obravnavo glede na smernice za spremljanje in zdravljenje DR, izvid po pošti.

Ponovni kontrolni pregledi v Ambulanti za presejanje DR

Za bolnike brez DR čez 1 leto, z znaki začetne DR čez 8–10 mesecev, zmerne DR čez 6–8 mesecev.

Pripravila: **prof. dr. Dušica Pahor, dr. med., specialist oftalmolog,**
predstojnica Oddelka za očne bolezni UKC Maribor

Nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni
Ministrstva za zdravje Republike Slovenije 2010–2020

PP-EYL-SI-0090-1_02 2020

27. januar 1919 – krvavi ponedeljek v Mariboru

Avtor: prim. prof. dr. Elko Borko, dr. med.

Burni prevratni dogodki koncem leta 1918 in v začetku leta 1919, med katerimi so bili najbolj odmevni Maistrov vojaški prevzem oblasti v Mariboru in Spodnji Štajerski, razorožitev nemške vojaške zelene garde in odstavitev nemškega mestnega sveta so močno vznemirili mariborsko prebivalstvo, ki je bilo razdeljeno v nemško-avstrijsko stran ali pa v novo državno jugoslovansko skupnost. Razmere v Mariboru so bile napete, saj se je vedelo, da o usodi mesta in Spodnje Štajerske odločajo na povojni mirovni konferenci v Parizu.

V samostanu šolskih sester na današnji Gosposvetski cesti so še odpravljali škodo, ki je nastala na njihovih stavbah od 26. julija 1914 pa vse do 8. marca 1918, ko je njihov samostan zasedala avstro-ogrska vojska, v začetku z vojaškimi novinci, večji del pa že od začetka leta 1914 kot največji del rezervne vojaške bolnišnice s 500 posteljami. Iz njihove šolske kronike vemo, da so dobile poziv, naj 20. januarja 1919 pridejo na Glavni trg, da pokažejo mirovni delegaciji in ameriškim predstavnikom slovensko lice mesta. V njihovi kroniki je zapisano: »Pred 4. uro smo od generala Maistra sprejele nalog, naj vsi otroci in sestre takoj pridejo na Glavni trg. Neka ameriška komisija se je zaradi določanja meje peljala iz Gradca v Cmurek in od tam nazaj v Maribor. Že ob 3.30 se je pripeljala mimo rotovža, ko je general Maister dal hitro sporočilo, naj vse učenske skupaj z učiteljicami takoj pridejo ven, da pozdravijo tujce. Naša šola je bila takrat edina slovenska šola v vsem mestu in okolici, vendar smo prišle prepozno. Naš prepozni prihod na Glavni trg v pozdrav tujih gospodov nam je od mariborskih prebivalcev prinesel le posmeh in roganje, saj nihče ni vedel pravega

razloga, zakaj je prišlo ven toliko otrok in redovnic. Naše so pričakovale tisto, kar naj bi prišlo, dokler jim ni nekdo naznanil, da so se tuji gospodje že zdavnaj odpeljali. Zatorej se je moral zelo dolgi sprevod zopet pomakniti proti hiši, vendar po drugi strani, da bi tako hitreje in manj opazno izginil izpred Mariborčanov«¹ in v drugem delu: Beležiti nam je prav neprijeten dogodek današnjega dne. Nenadoma nam je prišel poziv od generala Maistra, da naj se sestre z učenkami takoj odpravijo na Glavni trg, da se poklonijo ameriški komisiji, ki se ima ob 4. uri pripeljati iz Gradca. Me pa smo to sporočilo šele malo pred 4. uro dobile, a dotična komisija se je pripeljala že ob pol 4; to so se nam škodoželjno rogali mariborski Nemci. Naj pa imajo to veselje, da le hujšega ni bilo.«²

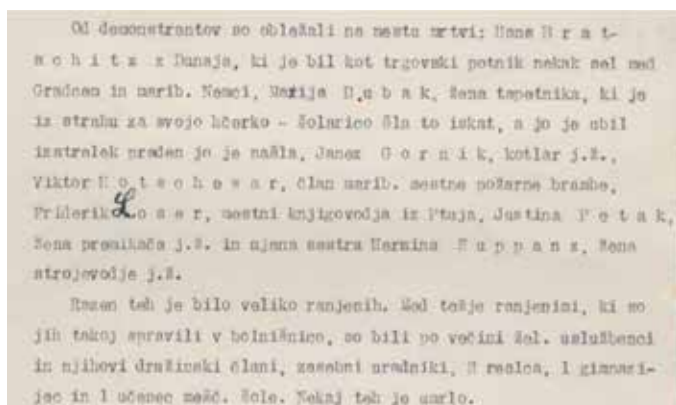
O tem dogodku ni zapisa v nobenem od takratnih slovenskih ali nemških časopisih. Bilo pa je po tem kratkem obisku ameriške komisije v Mariboru več opozoril in celo zapisov v dnevnem tisku, da se meščani, naklonjeni nemško-avstrijski strani, pripravljajo na ponovni obisk ameriške delegacije in zbirajo podpise za Avstrijo,³

Kljub temu je oblast tej aktivnosti mariborskih Nemcev namenila premalo ali skoraj nobene pozornosti, prav tako pa ni bilo nobenih opaznih tovrstnih priprav pri slovenskem delu prebivalstva, kar preseneča na že omenjeni Maistrov poziv šolskim sestram 20. januarja ob prvem obisku ameriške delegacije.

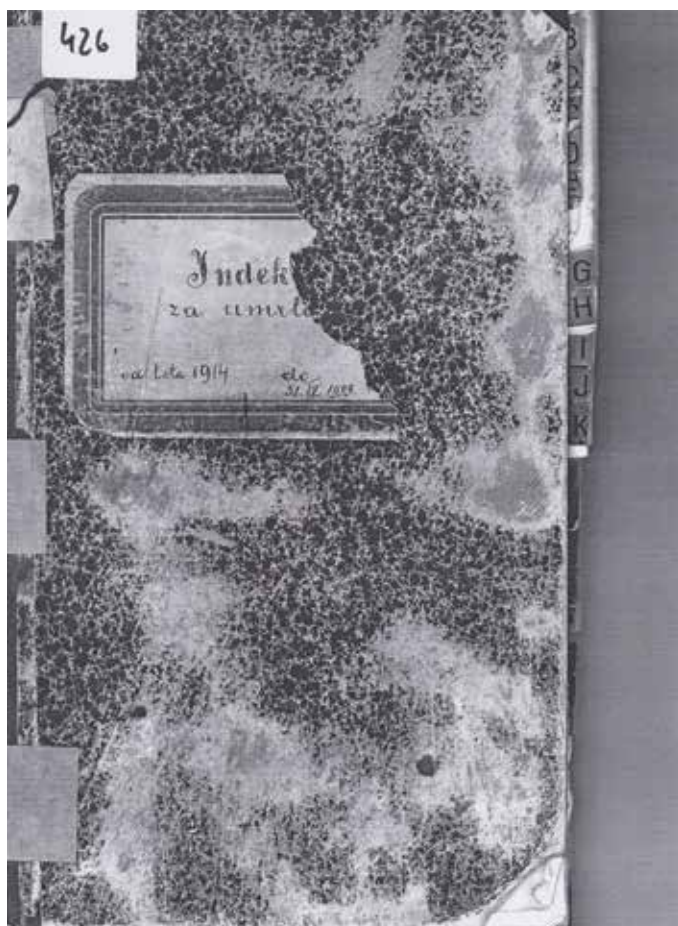
Tako so v ponedeljek, 27. 1. 1919, že dopoldne predstavniki nemških prebivalcev in železničarjev pričakali v mariborskem predmestju ameriško delegacijo in Sherman Miles je ugodil njihovi prošnji za nekakšno pozdravno demonstracijo⁴.

Med zapisi o dogodkih 27. januarja 1919 je tudi zapis očitvidca, znanega slovenskega zdravnika dr. Maksa Poharja, ki je o dogodkih podal izjavo že leta 1927 kot priča na procesu proti novinarju in odgovornemu uredniku mariborskega nemškega časopisa Volksstimme Viktorju Erženu. Časopis je takrat ponovno poročal o tem, da so na demonstrante streljali tudi iz semenišča, ki je bilo na južni strani Glavnega trga. Dr. Maks Pohar je o tem dogodku napisal daljše poročilo, v katerem je opisal dogodke ob streljanju vojakov na nasilne demonstrante in svoje poročilo zaključil: »Streljanje vojaške patrulje na Glavnem trgu ni bilo na ukaz, ampak v samoobrambi«⁵

Dogodki 27. januarja 1919 so bili po Hartmanu »tretji mejnik v merjenju sil med slovenskim in nemškim življenjem v

Tipkopis poročila generala Rudolfa Maistra.

Knjiga umrlih mariborske bolnišnice od 1914 do 1933.

Prvo pomoč ranjenim na Glavnem trgu nudila reševalna služba, ki je imela svoj sedež v neposredni bližini na Koroški cesti in jo je vodil dr. Albert Leonhard. Ranjence je prevzel kirurški oddelek mestne bolnišnice in na oddelek so 27. januarja 1919 sprejeli skupno 22 ranjenih bolnikov. Takrat je oddelek pod vodstvom prim. Karla Thalmanna in zdravniško ekipo, v kateri sta bila sekundarija dr. Ivan Assman in dr. Josip Majcen, ter skromno negovalno ekipo zgledno poskrbel za medicinsko pomoč ranjenim demonstrantom. To dokazujeta objavljeno poročilo o pregledu žrtev na kirurškem oddelku bolnišnice že omenjenega nemškega zdravnika¹⁶ in posebna zahvala, ki je bila kasneje objavljena v časopisu Marburg Zeitung¹⁷.

Tako so takoj, po mojem pregledu, v strelnem posegu obležali na Glavnem trgu sledeči:

1. Bračič Hans (Bratschisch)
2. Hočevor Viktor (Hotschewar),
3. Petak Justina (Petak) in
4. Zupanc Hermina (Suppanz). Ti so bili s pomočjo vojaštva prepeljeni v bolniško mrtvašnico in niso vpisani v sprejemno knjigo kirurškega oddelka.

Huje ranjene mariborske Nemce pa je rešilni oddelek prepeljal na kirurški oddelek bolnišnice. Po sprejemni knjigi so na kirurškem oddelku 27. januarja sprejeli 22 poškodovanih bolnikov. Še istega dne (27. 1. 1919) pa sta v bolnišnici podlegla strelnim ranam:

5. Loser Friderik, roj. 1888 s Ptuja in
6. Janez (Johann), roj. 1873
7. Bubak Marija, roj. 1872 je umrla 28. januarja 1919
8. Hnilitzka Franc, roj. 1851 je umrl 2. 2. 1919 in
9. Terbuc Hans, roj. 1899 je umrl 14. 2. 1919 (MZ)
10. Broničer Avgust (Braunitzer) je podlegel poškodbam že 1. 2. 1919. Za njim niso objavili nobene osmrtnice, kot je to bilo narejeno za vse preostale. V naslednjih dnevih sta umrla še:

11. Haubl Konrad, roj. 1850 je umrl 19. 2. 1919^{18,19}, o njegovi smrti sta poročala slovenski in nemški časopis.

12. Zadnji je umrl Walcher Franc²⁰ 26. 2. 1919
- Dogodki 27. januarja 1919 so povzročili veliko pozornosti v takratnem slovenskem časopisju, prav tako v sosednji Nemški Avstriji, ki je pričakovala, da bo Maribor in z njim večina Spodnje Štajerske po pariški mirovni konferenci del njihove nove države. Prav zaradi tega so se po ponesrečeni manifestaciji, z namenom, da osramotijo slovensko oblast, razširile govorice, da so na demonstrante streljali tudi duhovniki iz slovenskega semenišča na južni strani Glavnega trga ali pa da je po streljanju ostala pri Marijinem spomeniku neka deklica, ki je zmrznila in so jo našli šele drugi dan. Mariborski nemški časopis je že 1. 2. 1919 pričel »iz čiste človečnosti zbirati prostovoljne prispevke za pomoč družinam, ki so izgubile svoje skrbnike« O tem zbiranju prispevkov za žrtve 27. januarja 1919 je časopis redno poročal in tako zapisal po enem mesecu, da zbranih 15.066 kron ne

žena premikača j. ž., njena sestra Hermina Suppanz, žena strojevodje j. ž., Loser Friderik, mestni knjigovodja iz Ptuja, in Gornik Johan, kotlar iz delavnice j. ž. na koroškem kolodvoru, ki so podlegli poškodbam že istega dne. Naslednjega dne je v bolnici umrla Bubak Marija, žena tapetnika, in 2. febr. Hnilitzka Franc, disponent Goetzove pivovarne. Tragična je bila usoda Bubakove. šla je na Glavni trg, da poišče svojo hčer, šolarico, ki je ni bilo pravočasno domov, ker jo je učiteljica z ostalo deco odvedla k ulični demonstraciji. Sestri Justino Petakovo in Hermino Zupančevo je usmrtil eden in isti projektil; stali ste ena za drugo. Po rodbinskih imenih sodeč to niso bili potomci Nemcev, marveč ponemčeni Slovenci, odnosno Čehi. Bilo je seveda tudi več težko ranjenih, ki so bili nemudoma odpeljani v bolnišnico, med njimi večina železniških uslužbencev in njihovih družinskih članov, par privatnih nameščencev, dva dijaka državne realke, eden gimnazijec in eden učenec meščanske šole. Nekaj lažje ranjenih pa se je skrilo in se zdravilo tajno. Da ni bila večina strellov oddana v zrak, bi bilo število žrtev v tej ogromni množici lahko 10-krat večje¹⁵

Ker so torej poročila o žrtvah tega dne tako nasprotujoča, sem natančno pregledal vsa takratna časopisna poročila in dokumentacijo zdravstvene službe, ki jo hrani Pokrajinski arhiv Maribor.

zadošča 22. družinam, ki potrebujejo pomoč.²¹

Manifestacije mariborskih meščanov za Nemško Avstrijo so se udeležili tudi drugi prebivalci takratne dežele Štajerske, torej tudi iz avstrijskega dela. Zaradi tega je bilo demonstrantov po slovenskih in avstrijskih virih okoli 10.000; tako veliko število ljudi na Glavnem trgu pa je bilo presenečenje za takratno slovensko vojaško upravo. Od takrat dalje je oblast bolj skrbno nadzirala dogajanje v mestu. Tako so bili pogrebi žrtev pod skrbnim policijskim nadzorom in vojaško prisotnostjo. Prav tako so na podoben način preprečili demonstracije, ki bi po nekaterih govoricah naj bile 27. februarja in nato še 27. marca.^{22,23}

Skratka, vse do podpisa mirovne pogodbe v Saint Germainu 10. septembra 1919 je slovenska oblast imela ustrezni nadzor nad podobnimi dogodki in zato lahko z vso pravico zaključimo, da so krvavi dogodki januarja 1919 bili tretje in zadnje dejanje v procesu osamosvajanja in priključitve Maribora k slovenski matici, ki je pomembno za zgodovino

našega mesta in Slovenije.

V pregledu zgodovinskega gradiva bolnišnice v Pokrajinskem arhivu Maribor (knjiga sprejemov, operacijski protokol in knjiga umrlih) smo našli imena in podatke vseh smrtnih žrtev, ki jih je bilo 12 in ne 13, kot o tem govorijo različna poročila. Poleg tega smo seznam smrtnih žrtev prvič dopolnili z imeni, ki do sedaj še niso bila zapisana ne v našem in ne v tujem tisku. Po mojem mnenju je iskati vzrok za ta nesporazum in vse druge napake v takratni administraciji, saj so uporabljali različne pisave in priimke ter imena pogosto zapisali v slovenskem ali nemškem jeziku. 27. januar 1919 je v zgodovino našega mesta zapisan kot žalosten dan, vendar je med podobnimi dogodki tudi nesrečni 20. oktober 1942, ko je okupator za zidovi mariborskega sodišča v enem dnevu ustrelil 143 slovenskih talcev. Zahvala: Zahvaljujem se Leopoldu Mikec Avberšku iz Pokrajinskega arhiva Maribor za pomoč pri iskanju in pregledovanju arhivskega gradiva.

Opombe

¹ Kronika matrne hiše šolskih sester v Mariboru. 1864–1919, str. 352

² Kronika matrne hiše šolskih sester v Mariboru. 1914–1920, str. 416

³ Preveč strahu. Mariborski delavec 24. 1. 1919, str. 1

⁴ Penič L. General, Rudolf Maister- Vojanov. V: Švajncr J.J. Boj za Maribor 1918-1919. Maribor, 1988, Obzorja, str. 186

⁵ Borko E. Krvavi dogodki pred 90 leti 27. januar 1919: Tretje dejanje osamosvojitve. Naša bolnišnica. 2013, št. 1 str 47–50

⁶ Hartman B. Rudolf Maister, Ljubljana 1989, Patizanska knjiga (znameniti Slovenci); str. 163

⁷ Penič L. General, Rudolf Maister- Vojanov. V: Švajncr J.J. Boj za Maribor 1918-1919. Maribor, 1988, Obzorja, str. 186

⁸ Totengedenkbuch der Deutch-Untersteirer. Graz 1970, Naslovna stran

⁹ Jutro 27. januar 1929, str. 10

¹⁰ Poročilo Deželne vlade o dogodkih 27. 1. 1919. Slov. gospodar 6. 2. 1919, str. 1–2.

¹¹ Ponedeljkovi dogodki v Mariboru. Slovenski narod. 30. januar. 1919. str. 2

¹² Mariborske novice. Nemci v Mariboru znoreli. Nova doba 29. 1. 1919, str. 2.

¹³ Mariborske novice. Nova doba 1. 2. 1919. str. 2.

¹⁴ Zadavec M. Mestna občina Maribor 1919–1921, str. 28

¹⁵ Senekovič I. Sedemindvajseti januar 1919 v Mariboru. Kronika slovenskih mest. let. 3. št. 1.59–64 in 110–114.

¹⁶ Leonhard A: MZ 28.1.1919, str.2

¹⁷ MZ 23.3.1919, str.2

¹⁸ Straža 21.2.1919, str.2

¹⁹ Marburger Zeitung 21.2.1919

²⁰ Marburger Zeitung 1.3. 1919, str.3.

²¹ Marburger Zeitung 1.4. 1919, str.3

²² Nemška propaganda. Mariborski delavec, 25. 3. 1919, str. 1

²³ Mi smo pripravljeni. Mariborski delavec, 27. 3. 1919, str. 2

Prim. doc. dr. Radovan Breznik ob njegovi 80-letnici

Avtor: prof. dr. Iztok Takač, dr. med.

Prim. doc. dr. Radovan Breznik, dr. med., specialist ginekologije in porodništva, predstojnik Odseka za patologijo zgodnje nosečnosti Oddelka za ginekologijo od 1990, predstojnik Oddelka za splošno ginekologijo in ginekološko urologijo Službe za ginekologijo in perinatologijo Splošne bolnišnice Maribor od 2000 do 2003.

Radovan Breznik se je rodil 9. maja 1940 v Markovcih pri Ptuj mater Mariji, roj. Vesenjak, in očetu Bogomilu. Osnovno šolo je najprej obiskoval v Središču ob Dravi, od drugega razreda dalje pa v Mariboru, kjer je tudi maturiral na I. državni gimnaziji. Leta 1958 se je vpisal na Medicinsko fakulteto Univerze v Zagrebu, kjer je študij medicine zaključil 15. junija 1964 in bil promoviran v strokovni naziv zdravnika 30. junija 1964.

Od 1. avgusta 1964 do 26. marca 1965 je bil

zaposlen v Zdravstvenem domu v Lenartu v Slovenskih goricah. Nato je odslužil vojaški rok, sprva v Beogradu, nato pa še v Ljubljani in pridobil čin sanitetnega poročnika. Ponovno se je 18. marca 1966 zaposlil v Zdravstvenem domu v Lenartu in tam delal do 31. maja 1966.

1. junija 1966 se je zaposlil v Splošni bolnišnici Maribor, kjer je od 1. avgusta 1966 delal kot zdravnik sekundarij na ginekološkem oddelku.

6. in 7. novembra 1967 je na Republiškem sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo v Ljubljani opravil strokovni izpit. Ker je do 29. julija 1968 dopolnil triletno delovno dobo v zdravstvenih zavodih, je lahko 30. julija 1968 začel specializacijo iz ginekologije in porodništva.

Specialistični izpit je opravil 20. aprila 1972 na Ginekološko-porodniški kliniki Medicinske fakultete v Ljubljani pred komisijo, ki so jo sestavljali: prof. dr. Franc Novak, prof. dr. Vladimir Trampuž in asist. dr. Leon Kos.

8. aprila 1992 mu je minister za zdravstvo, družino in socialno varstvo Republike Slovenije doc. dr. Božidar Voljč podelil naziv primarij.

29. decembra 1999 mu je delovno razmerje v Splošni bolnišnici Maribor prenehalo zaradi izpolnjenih pogojev za

upokojitvev. Zaradi pomanjkanja zdravnikov specialistov na Oddelku za splošno ginekologijo in ginekološko urologijo se je s 1. junijem 2000 ponovno zaposlil, nakar se je 31. maja 2003 upokojil.

Strokovna dejavnost

Njegova posebna usmeritev je obsegala področje endokrinologije ter neplodnosti moških in žensk.

Od leta 1966 je vodil Ambulanto za neplodne zakonce na Oddelku za ginekološke bolezni. 10. aprila 1990 je bil imenovan za predstojnika Odseka za patologijo zgodnje nosečnosti v TOZD Varstvo žena in otrok.

Od 1. septembra 1993 in v letu 1994 je opravljal funkcijo pomočnika šefa Oddelka za ginekološke bolezni Splošne bolnišnice Maribor.

9. aprila 1997 je bil izvoljen v Upravni odbor Slovenskega društva za fertilitetnost in infertilitetnost.

1. junija 2000 je prevzel funkcijo predstojnika Oddelka za splošno ginekologijo in ginekološko urologijo Službe za ginekologijo in perinatologijo in jo opravljal vse do svoje upokojitve.

S svojim strokovnim, pedagoškim in znanstvenoraziskovalnim delom je prispeval, da sta se ginekološki in porodniški oddelki Splošne bolnišnice Maribor lahko preoblikovala v kliniko, Splošna bolnišnica Maribor pa v Univerzitetni klinični center Maribor.

Svoje široko strokovno znanje je gradil in dopolnjeval vso poklicno kariero. Izpopolnjeval se je na vodilnih institucijah v svetu ter hkrati deloval tudi na znanstvenoraziskovalnem področju, o čemer priča bogata bibliografija 136 objavljenih znanstvenih in strokovnih del v domači in tuji literaturi, predvsem s področja humane reprodukcije.

Pedagoška dejavnost

Intenzivno se je ukvarjal s pedagoškim delom, saj je šestnajst let predaval ginekologijo in porodništvo na Srednji zdravstveni šoli v Mariboru in študentom mariborskega oddelka Višje šole za zdravstvene delavce Ljubljana, kjer je ob predavanjih vodil tudi vaje. Bil je mentor mariborskim študentom Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Mladim stažistom raziskovalcem na oddelku je bil mentor, s svojim odnosom do dela in izjemnim čutom za sočloveka pa je predstavljal vzgled in vzor mlajšim generacijam.

Bil je tudi glavni in neposredni mentor številnim specialistom ginekologije in porodništva.

26. novembra 1986 je bil na Medicinski fakulteti Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani prvič izvoljen v naziv docenta za predmet Ginekologija in porodništvo in nato ponovno leta 1992 in 1999.

3. februarja 1995 ga je Zdravniška zbornica Slovenije imenovala za neposrednega mentorja za izvajanje programa sekundariata iz ginekologije v Splošni bolnišnici Maribor.

Raziskovalna dejavnost

V letu 1979/80 se je vpisal na podiplomski študij Endokrinologije na Medicinski fakulteti Univerze v Zagrebu.

10. decembra 1981 je na Medicinski fakulteti v Novem Sadu uspešno obranil disertacijo z naslovom »Sterilitet bračnih parov i njegovi uzroci (Brakovi u Jugoslaviji posmatrani na primeru istraživanja u Mariboru)«, nakar je bil 11. decembra 1981 promoviran v doktorja medicinskih znanosti. 17. aprila 2002 je bil izvoljen v znanstveni naziv znanstvenega sodelavca.

Njegova raziskovalna dejavnost je bila usmerjena na področje neplodnosti, še posebej pa je razvijal mikrokirurške metode zdravljenja tuboperitonealne neplodnosti.

S svojo osebnostno držo, obsežnim in neprecenljivim strokovnim znanjem ter iskrim raziskovalnim duhom je navdihnil številne mlade kolege in nas opremil z vsem potrebnim za samostojno strokovno in raziskovalno delo.

V prostem času je bil velik ljubitelj kulture. Ob obsežnem strokovnem, znanstvenoraziskovalnem in pedagoškem delu je vedno našel čas za obisk številnih kulturnih prirediteljev v Sloveniji in tujini. Pogovori z njim na to temo so bogatili tudi nas, njegove sodelavce in vedno znova pokazali, da ni bil samo dober zdravnik, ampak tudi široko razgledan intelektualec.

Ob visokem jubileju se prim. doc. dr. Radovanu Brezniku iskreno zahvaljujemo za njegov izjemni prispevek k razvoju tako ginekologije in perinatologije v Mariboru kakor tudi za vse znanje, ki ga je nesebično prenašal na mlajše kolegice in kolege. Hkrati mu želimo še obilo zdravja in prijetnih trenutkov tudi v prihodnje.

Srečno, Tonica in Slavko!

V mesecu oktobru preteklega leta smo se ob odhodu v pokoj poslovili od dveh naših, Tonice Lep in Slavka Bešića. Tonica je polovico delovne dobe oddelala na internem oddelku, drugo polovico pa pri nas, kjer je vsakega novo zaposlenega vzela pod svoje okrilje in mu na topel materinski način predajala znanje.

Slavko pa se je 40 let delovne dobe neutrudno gnil za skupni uspeh, s sodelavci delal z ramo ob rami. Vedno smo se lahko zanesli nanj, bil nam je za vzpodbudo, dajal nam je vzgled.

Opravljanje dela v enoti intenzivne terapije je posebej zahtevno in odgovorno, zahteva veliko znanja in sposobnosti. Zato, draga Tonica in Slavko, prejmita moj globok poklon in neizmerno hvaležnost za vajine nasvete, deljenje izkušenj, predajanje znanja in velik pečat, ki sta ga pustila na tem oddelku.

V imenu Enote za intenzivno medicino operativnih strok Oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin, vama želim predvsem veliko zdravja in mirnega družinskega življenja.

Pa spomnita se kaj na nas!

Saša Verdnik s celotnim kolektivom reanimacije

Športno društvo MOBO Šport in Teniško društvo Metalna podarjata brezplačno rekreativno igranje tenisa zaposlenim v UKC Maribor, ob vikendih do konca poletne teniške sezone (predvidoma do 15. 10. 2020), v zahvalo za trud in požrtvovalnost v času epidemije Covid-19. Igrišča so locirana na Zagrebški cesti 67 v Mariboru. Za rezervacijo igrišča pišite na: mojmir.boh@gmail.com, pokličite ali pošljite sms na 040/848-547. Pred koriščenjem igrišča pripravite osebni dokument in službeno izkaznico.

Afazija v praksi

Avtor: Jernej Sluga

Foto: arhiv Jernej Sluga

Letos sem se kot predstavnik sekcije Afazija udeležil simpozija Akutna možganska kap. Gre za strokovno srečanje z mednarodno udeležbo, namenjeno zdravnikom, organizira pa ga Sekcija za možgansko-žilne bolezni in Društvo za preprečevanje možganskih in žilnih bolezni. Letos je potekalo že trinajstič po vrsti, nanj pa me je povabila dr. Bojana Žvan, da bi predstavil afazijo s »praktičnega« vidika. Povabilo sem z veseljem sprejel in bil tako prvi bolnik, ki je na srečanju spregovoril zdravnikom. Srečanje je potekalo 5. in 6. decembra 2019, na njem pa je najnovejše smernice obravnave možganske kapi predstavilo več kot 30 strokovnjakov s tega področja. Ključni poudarek je bil tudi letos na mreži TeleKap, ki zagotavlja 24-urno spletno podporo bolnikom z možgansko kapjo.

V predavanju Afazija v praksi sem predstavil delovanje sekcije za afazijo. Kar tretjina ljudi po možganski kapi ima namreč težave pri sporazumevanju in poslanstvo slovenske sekcije za afazijo je, da člani z druženjem skupaj premagujejo ovire. Cilji sekcije so redno srečevanje oseb z afazijo, pa tudi ozaveščanje javnosti o afaziji. Poleg tega pa je cilj ustanoviti tudi čim več takšnih skupin, da bi na ta način omogočili druženje še več osebam z afazijo po Sloveniji. Glavne aktivnosti sekcije poleg druženja so tudi organizacija dogodkov za njihove družinske člane in prijatelje. Redna druženja potekajo enkrat mesečno; običajno člani skupine spregovorijo o izbrani tematiki, ki ji sledi sproščen pogovor ob kavi. Pri tem pomembno vlogo odigrajo vodje posameznih skupin, vsem pa nudi podporo tudi govorna terapevtka. Aktivnosti sekcije niso omejene samo na Slovenijo, ampak delujemo mednarodno v okviru mednarodnega Združenja bolnikov z afazijo.

Moje predavanje je bilo nekoliko bolj počasno, a upam, da zdravnikov ni dolgočasilo. Dr. Bojani Žvan sem hvaležen za to priložnost.

#Vida

Mišel Ristov, socialni delavec

Uh, veš, da včeraj sem jo videl
 Žalostno gospo, ki poznajo jo kot Vido ...
 – slabo je pa to, da se ne more oglašat sinu
 in da se mora pri teh letih zanašat na pokojnino
 čaka prvega, kot da je lajfa bistvo,
 ni to tisto kar je človek tol'ko cajta iskal?
 in ko plača si račune, ko v stečaju se opazi ...
 jedilnik je zaključen zgolj pri čaju in namazih!
 za kaj več pa ni, niti boga ne zanima
 njej pa hudo bolj je to, da nikogar nima ...
 sin je umrl v prometni, partner se je zabil –
 isti dan, ko nehal tepst, jo tudi je zapustil,
 če bi rada šla v dom si ne more ga privoščiti,
 je*** penzijo, ki je nižja kot otroški
 in tudi če pomaga država ji vzame to kar 'ma ...
 ne glede, kaj vlaga nič ne šteje to, kar ona da ...

glej starejše poskrbljeno je pa nezadostno zanje,
 kot da če greš v penzijo si že zgubo spoštovanje,
 a Vida se drži zase noče biti še nadležna,
 ampak v stanju kot je – si ne upa biti nehvaležna,
 vsi okoli vejo, da ne dosega sanj,
 a ko jo vidijo, čisto vsak pogleda stran,
 ni luči, ki sveti ji pa tu več nima sreče,
 ko elektrike ne zmore pol prižiga sveče.

mimo so časi; ko bila je gospodična –
 a ne more k zdravniku danes skorajda je nepomična ...
 malo je šans, da se pred boleznijo skrije,
 ker dopolnilno zavarovanje ne krije vse terapije.
 premalo pomoči od dragih teh ljudi
 kak bo jutri zmogla – si razmišljat ne želi
 a živi naprej, ker ne zmore premaknit zida
 vem da jo poznaš ti, ker ji ime je Vida ...

Zahvale

Zahvala

Zdravstvenemu osebju na Oddelku za pljučne bolezni na Pohorju, osebju radiološkega oddelka UKC Maribor, ORL-MFK, konziliarni službi, IPP-ju in vsem, ki ste imeli stik z mojim pogumnim očetom Otmarjem Puščem, ter mojim kolegi-
cam bolničarkam, instrumentarkam, glavni sestri OP-ja ORL-MFK, glavni sestri oddelka ORL-MFK, namestnicam, skratka vsem na oddelku za ORL, izrekam iskreno zahvalo za vse, kar ste storili za mojega očeta. Hvala, da ste mi sredi sezone omogočili, da sem se avgusta lani lahko z vašo pomočjo podala na pot v daljni Stuttgart, kjer je bil oče na zdravljenju in v kritičnem stanju. Konec novembra 2019 smo mu izpolnili zadnjo željo in ga pripeljali domov v svoj rojstni kraj. Vsak dan je bil za vse nas in tudi zanj dragocen, saj smo vedeli, da bo prišel dan slovesa. Oče je bitko z rakom 25. februarja 2020 žal izgubil. Vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mi bili v pomoč, iskrena hvala. Zelo ga bomo pogrešali.

Vaša Suzana Kos z družino in domačimi

Pozdravljeni,

To soboto (14. 12.) zvečer sem kot dežurna nevrologinja sodelovala pri obravnavi 35-letnega bolnika, ki je bil kandidat za trombolizo.

Rada bi izjemno pohvalila celotno ekipo, ki je bila udeležena. Na teren je šel po bolnika NRV (Damjan Lešnik, Luca Granduč), v gostilni sta reševalca uspela prepoznati možgansko kap, sprožiti postopek za trombolizo in nam po telefonu sporočiti čisto vse potrebno, da smo lahko že v naprej vse organizirali. Vzela sta anamnezo, poročala nevrološki status in vitalne parametre. Ko je bil bolnik pripeljan v UC, ga je že pričakala celotna ekipa, vse je teklo točno po protokolu in brez izgube časa. Vsak je vedel, kaj dela.

Rezultat je bil rekorden čas od sprejema v UC do trombolize (13 minut). Predvsem pa dejstvo, da je bolnik že brez nevroloških izpadov!

Res sem bila navdušena, kako predano so se vsi trudili po svojih najboljših močeh. Absolutno si zaslužijo vse pohvale! Verjamem, da nam bo ta primer velika motivacija za naprej. Zdaj vidimo, da smo sposobni vse speljati, kot je treba, če se vsi potrudimo.

Od zdravnikov sta sodelovala dr. Valher in dr. Omerović, ki sta oba vrhunsko odreagirala. Imen drugih vključenih žal ne poznam.

Še enkrat čestitke celotni ekipi!

Lep pozdrav,

Katja Karničnik

Pozdravljeni,

Podpisana Tatjana Mesarič se iz srca zahvaljujem dr. Nejcu Bukovniku ter dr. Žarko Pintarju za prijaznost, trud in poslušnost.

Danes v zdravstvu težko naletiš na ljudi, ki znajo prisluhniti in opravljajo svoje delo s srcem.

V novem letu Vam želim visoke cilje, zanimive izkušnje in izjemne dosežke.

Tatjana Mesarič

Januarja sem bil bolnik na internem kardiološkem oddelku, 2. stavba, 1. nadstropje.

Vse priznanje sestram za njihovo izredno požrtvovalno, strokovno, predvsem pa prijazno delo. Občudujem jih, kako lahko vzdržijo med tako neprijaznimi bolniki.

Do tega bivanja v bolnici si nisem nikoli mislil, da so nekateri moški bolniki takšni primitivneži in diktatorji. Čeprav so jim sestre z ljubeznijo naredile vse kar je bilo potrebno, so jih zmerjali, imeli za krave. Smilile so se mi predvsem mlajše sestre, ki so namesto prijazne besede, zahvale, dobile psovko. Videlo se je, da komaj zadržujejo solze. Starejše (vse so mlade), bolj izkušene sestre, so z odločno, a prijazno besedo znale takšne tirane postaviti na pravo mesto. Zato bi bilo dobro, da bi mlajše sestre vedno delale v družbi bolj izkušenih.

Drugi bolniki so prave mevže, samo stokajo, nič jim ni prav, vsakih deset minut kličejo sestre. Če pa sester takoj ni, so zopet na vrsti psovke. Glede na to, da so lahko potem sami hodili po sobi, bolečine očitno niso bile tako hude, ampak je šlo preprosto za mešanico razvajenosti in tiranije. Bolnica pomeni tudi bolečino in je pač treba tudi malo potrpeti. Bolnica ni počitniški hotel.

Še enkrat iskrena hvala! Bog, plačaj sestram za njihovo skrb in požrtvovalno nego.

Predlog:

Prosil bi, če bi lahko v dvigalu in v podzemnem hodniku s puščicami označili pot do podzemne Slomškove kapele. Tako ne bi bilo treba poti iskati na zemljevidu.

Predlagam tudi, da v knjižici za paciente in obiskovalce zemljevid na strani 6. močno povečate, saj je izredno nepregleden. Mislim, da bi moral pokriti celo stran.

Hvala in lep pozdrav!

Stane Leskovar, Oplotnica

Spoštovani,

moje ime je Tatjana Arslanovski in sem hčerka Franca Šnuta, ki je bil oskrbovan na Oddelku za intenzivno interno medicino UKC Maribor v času od 8. 2. do 15. 2. 2020, ko je žal preminil zaradi zastoja srca.

Želela bi se zahvaliti celotnemu osebju oddelka, predvsem pa dr. Barbari Kit in medicinski sestri Lei Poglonik, ki sta srčno, dostojanstveno in skrbno poskrbeli za mojega očeta ter mi dajali tople besede podpore, ko sem vsakodnevno zahajala na oddelek.

Občutki, ki sem jih doživljala tiste dneve, so nepopisno težki, žalostni. Agonija, ki jo v takšnih dnevih doživljamo svojci, je neizmerljiva. Žalost preveča strah, nato spet olajšanje, groza ... In vaše osebje je lajšalo zadnje dneve mojega očeta kakor tudi meni in moji družini.

Nemalokrat slišimo, da so zdravniki in medicinsko osebje angeli v belem. Resnično svojci ter pacienti lahko tako čutimo, ko stopimo v OIIM.

Prosila bi, da bi vsaj del teh mojih besed prenesli naslovljenim, saj v tem trenutku žalosti ob izgubi očeta, je to vse, kar premorem.

In kakor pravi verz iz knjige Mali Princ:

»Dobro vidimo le, če gledamo s srcem,
kajti bistvo je očem prikrito ...«

Še enkrat hvala za sočutje in strokovnost ter z vsem mojim spoštovanjem!

Tatjana Arslanovski

Pozdravljeni!

13. 1. 2020 sem bila sprejeta na poseg LLETZ v lokalni anesteziji na ginekološkem oddelku v UKC Maribor. Iskreno bi se rada zahvalila celotnemu osebju od sprejema do odpusta do vmesne oskrbe v sobi, transferja do operacijskih sob in nazaj, do sprejema pred operacijskim posegom do same obravnave na posegu, vseh strokovnih prijaznih in razumljivih razlag zdravnika in sester.

Resnično sem hvaležna za prijaznost in srčnost sester, ki so nas mirile in tolažile, za vso strokovnost in prijaznost zdravnika in sestre med posegom.

Danes, dan po posegu, se odlično počutim in res mi je toplo ob misli, da v časih, ko potrebujemo pomoč sočloveka, imamo osebje, na katerega lahko računamo in mu zaupamo.

Iskrena hvala!

In vse pohvale!

Lep pozdrav

Lidija Lamprecht

Spoštovani!

Želim se vam osebno zahvaliti in pohvaliti trud zaposlenih na oddelku Otroške kirurgije. Od gospe Milene Senica Verbič, dr. med. spec. otr. in spl. kirurgije, pa do medicinskih sester.

V petek ste operirali sina Jakoba, ki je sicer imel za vas nezahteven poseg, pa je kljub temu neprijeten za otroka.

Ga. Senica Verbič, hvala, da ste si pri obravnavi sina vzeli čas in mi podrobno kot laiku razložili potek zdravljenja in svetovali najboljši način le-tega.

Sin odlično okrevaja in se tako tudi počuti.

G. Lipovšek, vaš oddelek je zgledno urejen in je lahko vzgled drugim!

HVALA!

Boštjan Ravter in Suzana Milanović Ravter, dr. med.spec. druž.med.

Pozdravljeni

Zahvaljujem se osebju UKC Maribor, ki so me imeli možnost, sprejemati in obravnavati kot pacienta. Vse od poškodbe dalje, do tega torka, ko je sledila operacija kolena, so se vsi trudili po najboljših močeh. Iskrena hvala vsem na oddelku travmatologije v 6. nadstropju stolpnice.

Posebej hvala gospodu Žigi Horvatu za uspešno, strokovno in odlično opravljeno operacijo, hvala posebej tudi fizioterapevtu gospodu Mitji, ter vsem ostalim na oddelku. Z vsemi vami sem se počutil varno in sproščeno in res ste vsi od prvega do zadnjega vredni zaupanja in bi morala država za vse vas, ki se tako trudite z nami, ravnati bolj spoštljivo in bolj ceniti vaše delo.

Vsem vam želim še veliko uspešnih operacij in zadovoljnih pacientov, ter uslišanja države, da nekaj naredi v zdravstvu. Zame ste carji, kapo dol prav vsem 😊😊😊

**Lep pozdrav
Dejan Rak**

Srčni ljudje

Moja vnukinja je na otroškem kirurškem oddelku v UKC Mariboru. Tja je prispela precej neboljena in potreba po temeljitem zdravljenju je bila res velika. Zelo sem se bala, da se zgodi tudi kaj zelo hudega. Toda na tem oddelku so ljudje na pravem mestu. Vedno pripravljeni na pogovor tudi z navadnim človekom. Pravo presenečenje sem doživela, ko je v bolniško sobo vstopil predstojnik oddelka dr. Silvo Lipovšek. V roki je držal knjižico, na licih je imel prijazen nasmeh in nato jeziček, ki ga je pokazal moji vnukinji. Ona pa je njemu pokazala jeziček nazaj! In nato smeh! Na hitro jo je vprašal, katera številka je na knjižici. »Kdo pa ste vi tukaj?«, hitro vpraša naju s svakinjo Darinko, ki sva bili priča temu. Potem sem še izvedela, da je ta prijazen dohtar včasih tudi klovn ali pa si natika rdeče noske. Vem, da je bila ura okoli 16.00, ko je izvajal še male zabave za male ljudi – otroke. To je že čas, ko bi verjetno že moral biti doma po naporni službi. Prav čuti se, kako ta »veliki« doktor živi za ta oddelek in koliko mu pomenijo drobna bitja, ki so potrebna pomoči. Zanje skrbijo res sposobni in srčni ljudje. Zato vsem skupaj, tako čistilkam, medicinskemu osebju kot njihovemu srčnemu vodji dr. Lipovšku, v tem božičnem času kot novem letu 2020 vse dobro. In zdravo! Predvsem pa velika hvala celotnemu kolektivu!

Štefka Veler, Maribor

Zahvala Oddelku za pljučne bolezni UKC Maribor

Spoštovani,

2. novembra ponoči je na vašem oddelku zaspala Ljudmila Potočnik Bedenik. Pri vas se je zaradi raka daljši čas zdravila avgusta in oktobra. Na koncu je bila zares obnemogla, bolezen pa je napredovala tako hitro, da ji obsevanja žal niso mogla več pomagati. Zdravstvenemu osebju bi se radi zahvalili za njeno zdravljenje, lajšanje bolečin in nego. Hvala za strokovnost in človečnost, ki ste jo ob tem izkazali. Še posebna zahvala gre zdravnici dr. Svenšek in zdravnikoma dr. Fošnariču in dr. Regvantu. Hvala osebju bolniške sobe 28 za skrbno in naporno zdravstveno nego.

Srečanje s smrtjo ni lahko, zato je vaše delo še posebej zahtevno. Od vas zahteva precej trdnosti in posebnega truda. Verjemite, vaši pacienti in njihovi svojci to cenijo. Ob tej priložnosti vam tudi želimo, da se gmotne razmere na vašem oddelku čim prej izboljšajo.

Hvala za prijaznost, ki jo je mama ob koncu življenja prejela od vas. Sočutnost je najbrž največ, kar je na koncu sočloveku možno dati.

Družina Potočnik Bedenik

Zahvala

Iskreno in iz srca se zahvaljujemo zaposlenim na vašem oddelku za strokovno zdravljenje, za vso skrb, prijaznost in spodbudne besede pri zdravljenju moža in očeta Adolfa Mlakarja od meseca maja, ko smo izvedeli za težko diagnozo in do 29. 11. 2019, ko je prežgodaj za vedno zaspal.

Zahvaljujemo se predstojniku oddelka Zlatku Roškarju, dr. med., strokovni vodji zdravstvene nege Metki Ražman, dipl. m. s., zdravnicam mag. Maji Majal, dr. med., Jasmini Hauptman, dr. med., in vsem ostalim zdravnikom, ki so sodelovali pri zdravljenju. Zahvala vsem medicinskim sestram in vsemu ostalemu osebju, ki so skrbeli za mojega moža in očeta, za vso oskrbo in prijazne besede.

Iskrena hvala in vse dobro v prihajajočem letu 2020.

Žena Helena in hčerka Branka z družino

OSEBJU NEVROLOŠKEGA ODDELKA UKC MARIBOR

Zelo težko najdemo dovolj dobrih besed, s katerimi bi se vam vsem na oddelku lahko zahvalili, da ste našega moža, očeta in dedka Ivana Dobaja (93 let) zdravili, negovali, mu lajšali bolečine in še in še ... Obenem vam želimo vesele prihajajoče praznike in v prihodnje boljše delovne pogoje za tako težaško, plemenito in nadvse požrtvovalno delo.

Vas lepo pozdravljamo!

Pavlina Miklavc Dobaj

Spoštovano osebje oddelka za nevrološke bolezni!

Naš oče Albin Potočnik je bil na vaš oddelok pripeljan s strani nujne medicinske pomoči. Želeli bi se zahvaliti sprejemni zdravnici, ki ga je 28. 11. 2019 sprejela na oddelok. Žal ne vemo priimka, ampak vi veste in to je pomembno. Hvala za vaš trud, lepe besede ob tako težkem trenutku, predvsem pa za prijaznost osebja, ki je bilo takrat prisotno.

Hvala osebju intenzivne nege in zdravnici, ki je bila ob našem očetu. Hvala za odkrit pogovor z nami in opis zdravstvenega stanja našega očeta. Hvala za lajšanje njegovih bolečin, ki jih je imel ob sprejemu.

Hvala iz srca – besede, ki vam jih izrekamo in želimo, da ostanete tako dobri še naprej. Hvala tudi zdravnici in osebju nujne zdravniške pomoči.

Hvala in topel pozdrav od nas!

Družina Potočnik

Za ORL oddelok

Ko je v življenje našega očeta Dušana Gagića vstopila huda bolezen, se ni spremenil samo njegov vsakdanjik, ampak tudi naš. Posledično je 4. 12. 2019 bila opravljena laringektomija in od takrat njegovo bivanje in okrevanje oblikujete vi, zdravstveno osebje. Zdi se nam prav in zelo pomembno, da vam vsem izrazimo veliko zahvalo za vso strokovnost, podporo in sočutje, še posebej dr. Švaganu, medicinskim sestram in bratu. Hvala vam, da se zavedate, da je bolnišnica prostor, kjer se ne smejo čutiti nepotrpežljivost, sebičnost in nezaupljivost, in da ste vsem vzor, da navkljub današnjem prehitrem tempu življenja ostaja humanost najpomembnejša vrednota.

Naj bo vsem srečno novo leto z željami izpeto in s sanjami odeto.

Vse naj vam želimo družina Gagić

Zahvala urologu Niku Kavčiču, dr. med., spec. urologije

Svojemu urologu Niku Kavčiču in osebju urološkega oddelka UKC Maribor izražam iskreno hvaležnost za strokovnost in profesionalno prijazen odnos v času bivanja na njihovem oddelku.

Že nekaj let sem pacient gospoda Nika Kavčiča, predstojnika urološkega oddelka UKC Maribor, in lahko trdim, da je vedno prijazen, simpatičen in zelo strokoven. Vedno mi je natančno razložil vse o bolezni in nadaljnjem zdravljenju. Oktobra 2019 me je operiral. Čeprav je bila operacija zelo zahtevna, jo je odlično opravil, tako da sem hitro okrevalec.

Zahvaljujem se tudi anesteziologu prof. dr. Mirtu Kameniku, ki mu je kljub preobremenjenosti uspelo uskladiti delo, da je bil prisoten pri moji operaciji in s tem pomembno prispeval, da je uspela. To zelo cenim, zato sem mu neizmerno hvaležen.

Ne želim laskati, a ko se človek kot pacient znajde v našem zdravstvenem sistemu, vsaka prijazna beseda veliko pomeni, saj je čutiti, da si človek, kar sem začutil pri svojem urologu Niku Kavčiču, osebju, ki dela z njim in anesteziologu prof. dr. Mirtu Kameniku.

Želim, da bi tudi drugi pacienti v UKC Maribor občutili enako zadovoljstvo.

Zoran Dimčič, Miklavž na Dravskem polju

Spoštovani v UKC Maribor!

Zahvaljujem se profesorju Potrču in njegovi ekipi za uspešno operacijo in za vse vljudne besede. Želim vam še tako uspešnih podvigov, veliko zdravja in uspešnega dela v vaši karieri. Vse moje pohvale so namenjene tudi intenzivnemu oddelku, za vse lepe besede in njihovo skrb in trud, ker so mi bile v veliko oporo prijazne sestre v vseh izmenah. Želim vam veliko zdravja in uspeha v poklicu. Tisočkrat hvala vsem, ki ste mi stali ob strani.

Mazej Elizabeta

Oddelek za pljučne bolezni

Zelo sem zadovoljna s to ekipo. Imela sem bronhoskopijo, ki je potekala v redu, tako da se vsem zahvaljujem.

Rajko Marina

Spoštovani

Rad bi se zahvalil osebju UKC Maribor, od medicinskih sester do čistilk predvsem pa zdravnikom s prof. Potrčem na čelu za nego in skrb za paciente. Bil sem že v marsikateri bolnišnici v Sloveniji, pa takšnega odnosa še nisem doživel. Tu pacient res občuti, da je njihova prva skrb. Še enkrat res iz srca hvala.

Slavko Duranovič

Iskrena zahvala sestram na oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo za njihovo delo in pomoč pacientom. Zelo sem vesel za vašo podporo in samozavest. Kljub pomanjkanju kadra ste zelo pridne in delovne ter se dosti posvetujete s pacienti, zato zahvala oddelčnim sestram. In seveda, da ne pozabim na zdravnike, ki so operacijo izpeljali v redu.

B. O.

Spoštovani!

Podpisana Marija Vršič, bi se rada iskreno zahvalila dr. Čeraniču in sestri Forstnerič. Pri takih preiskavah, kot jih delate vi, je vse manj boleče, ker te doktor in sestra prijazno ogovorita, pohvalita, sestra pa te zraven boža in tolaži. Ne morem verjeti, da ste tako čutni in prijazni, pacienta kljub bolečinam zaradi te vaše sočutnosti manj boli. Zato bi izrazila željo, da se to sliši daleč naokrog, ker danes, ko živimo v časih, ko nekateri samo kritizirajo zdravstvo, vam iz lastne izkušnje povem tole. Iskrena hvala dr. Čeraniču in gospe Forstnerič. Hvala, ker ste. S takšnim odnosom se vam ni treba bati za ugled bolnišnice. Vse lepo vam želim v letu, ki prihaja.

Hvaležna pacientka, Marija Vršič

Vsak dan moramo vsaj enkrat pomisliti, da je naše življenje utemeljeno na delo živih ljudi in ljudi, ki so že umrli.

Moramo se potruditi, da bomo v isti meri pomnili, kar smo prejeli in kar še prejemamo.

Ob nepričakovani in nenadni izgubi partnerja se srčno zahvaljujem vsem, ki ste bili z menoj v teh najtežjih trenutkih življenja.

Moje hvaležne misli naj dosežejo UKC Maribor in vso zdravstveno osebje Oddelka za intenzivno interno medicino in Urgentnega bloka, ter seveda vsem mojim sodelavcem na dializi.

Hvala vam,

Alenka

Za gastroenterologijo, 1. nadstropje

Sestra leži na vašem oddelku. V tem obdobju enega tedna so sestre in bratje zanjo skrbeli z veliko skrbnostjo, srčnostjo. Do nje in tudi do mene so pristopali z empatičnostjo, sočutjem, prijaznostjo. Po svojih močeh so nam na preprost način razložili potek bolezni in po najboljših močeh skrbeli in nam olajšali bivanje pri vas. Srčna hvala.

Oddelek za gastroenterologijo

Z osebjem na oddelku za gastroenterologijo sem bila zelo zadovoljna. Zdravniki korektni, prijazni, prav tako sestre. Sama pohvala za skrb in izpolnitev želja, kljub njihovi vidni preobremenitvi. Ne bi bilo nič narobe, če bi bil kader številčnejši. Vse je bilo res v redu, v bodoče bi bilo dobro, če bi dobili novejša postelje, ker so obstoječe res že dotrajane. Ampak ob prijaznosti in ustrežljivosti vseh zaposlenih pozabiš na posteljo. Tudi vsak pogovor, ko ga najbolj potrebuješ, je bil zlata vreden.

Hvala vsem za vse.

Oddelek za gastroenterologijo

Sem bila od 23. 8. 2019 pacientka na tem oddelku. Od prvega dne je bilo vse zelo dobro organizirano. Sestre in med. tehniki so vsi zelo prijazni, fizioterapija je bila zelo dobra. Predvsem pa so zelo dobri zdravniki. Po vsem, kar sem preživela, je to oddelek, ki naj se s svojim osebjem vzame za vzor drugim oddelkom UKC Maribor.

Zahvala 6. etaži

Oddelku travmatologije, predvsem osebju v vseh izmenah za prijaznost, ustrežljivost in požrtvovalnost, ter vso pomoč, ki jo z veseljem in ljubeznijo nudijo po svojih najboljših močeh.

Moram napisati, da sem ležala že na več oddelkih in od povsod odnesla dobre izkušnje z oskrbo, nego, osebjem. Tako dobrih, kot sem jih imela na travmatološkem oddelku pa še nisem doživela. Prav celotno zdravstveno osebje se posveti vsakemu bolniku posebej; oskrba je kljub zastarelim aparatom in pomanjkanju materialov na višku, sestre in medicinski bratje se maksimalno trudijo, da zadovoljijo potrebe bolnikov. Iskreno se zahvaljujem vsemu osebju in vsakemu posebej za oskrbo, nego, toplo besedo, spodbudo.

Hvaležna pacientka, Slavica

V UKC Maribor sem bila sprejeta 9. 1. 2020. Obravnava in sprejem sta bila profesionalna. Zaradi poškodb po prometni nesreči sem bila najprej na opazovanju, nato pa sprejeta v šesto nadstropje v sobo 3. Že takoj so upoštevali, ker sem želela mlečno hrano. Ne znam opisati prijaznosti osebja. Sem zelo hvaležna. Kljub poškodbi se zaradi pristopa, ki ga imajo, zelo dobro počutim. Vsem bi se rada zahvalila za vse, ki tako požrtvovalno delajo.

Lep pozdrav, Hermina Namestnik

Zahvaljujem se celotni ekipi urološkega oddelka za njihovo skrb v času hospitalizacije.

Posebej gre zahvala urologu, ki me je seznanil z boleznijo, potekom zdravljenja in operiral, gospodu Petru Baumanu, dr. med., specialistu urologije.

S človeško toplino in spodbudami, ki sem jih bil deležen prav od vseh (tukaj mislim od vstopa v ambulantno do odhoda iz vašega oddelka), sem spoznal, da ste izjemni.

Hvala vsem,

Vladimir Pisar

Spoštovani dr. Uroš Bele!

Le redki nas vodijo skozi življenje tako, da nam širijo obzorje, pomagajo odkrivati nove stvari, da se razvijamo v notranjosti. Največje darilo je pomoč nekomu, ki jo potrebuje in največja inteligenca je čut za sočloveka.

Zahvaljujem se vam za strokovnost, spretnost rok, zavzetost in topel odnos.

Svoje delo odlično opravljate. Vam, ki ste se dotaknili srca mnogih pacientov, želim tudi v prihodnje vse najboljše.

Iskrena hvala tudi medicinskemu osebju na Oddelku za urologijo in vsem zaposlenim za pozornost – še posebej v teh težkih časih pandemije.

Vse dobro še naprej.

Lep pozdrav,

Jasna Ivančič

Cenjeni zdravniki in zdravstveno osebje Oddelka za ORL UKC Maribor

Preživetih dvajset dni pri vas me je prepričalo o tem, da ste z vsem znanjem in srcem predani svojemu delu, korektni in človeški v odnosu do vseh bolnikov na vašem oddelku.

Izrekam vam zahvalo in pohvalo za vašo skrb, toplino, prizadevnost in naklonjenost.

V težkih dneh po operaciji sem včasih tudi obupala, a so me prijazne besede, spodbude medicinskih sester ponovno opogumile, za kar se jim iz srca zahvaljujem.

Občudovala sem vaš odnos do dela, odgovornost in prizadevnost.

Za vse našteto ne najdem besed zahvale, želim vam le veliko zdravja, uspešno delo tudi v prihodnje, predvsem pa še veliko moči za ohranitev pristnih človeških odnosov.

Hvaležna pacientka Marjeta Radojčič

Spoštovani!

Danes sem se odločila, da napišem, kaj želim povedati. Že dneve in dneve gledam in spremljam, kaj se dogaja in v kakšni situaciji smo zdaj vsi državljani in vsi ljudje po svetu. Želela bi se v imenu naših družinskih članov zahvaliti vsem zaposlenim v bolnici. Hvala vam za vse! Vemo, da ste zdaj pod velikim stresom. Iz srca vam hvala! Zaslužite si naš poklon, veliki aplavz. Ste spoštovanja vredni. Želimo si, da se ljudje držimo pravil in vsi ostanemo doma. Dragi zaposleni v UKC Maribor, hvala vam za vse, čuvajte se in ostanite zdravi.

Lep pozdrav,

Natalija Ivković

ČLOVEK V BELEM

Lahko bi mu rekli tudi človek iz »ozadja«. So ljudje, ki – ko jih prosiš za pomoč – v trenutku, vidijo le položaj v družbi, oziroma svojo korist. Človek, ki bi ga radi izpostavili, pa ne sodi v to skupino ljudi.

On je človek, ki je vedno pripravljen pomagati, ko ga potrebuješ, in to brez kakršnega koli preračunavanja. Je človek, ki te odkrito pogleda v obraz, ponudi smehljaj in vošči iskren dober dan, ko ga srečaš izven njegovega delovnega mesta, četudi imaš v rokah metlo. Lahko bi bil vzor določenim ljudem.

Veliko je presežnikov, ki bi jih lahko izrekli za tega skromnega človeka.

TO STE VI, GOSPOD BORUT LEJKO, ki opravljate dela v zakulisju. Ostanite to, kar ste.

Hvaležni vzdrževalci okolja

Še vedno velja, da v stiski prepoznaš prave ljudi. In ko je človek bolan ali zboli njemu ljuba oseba, smo nemočni. Lahko smo zdravstveni delavci, ampak na žalost nismo superjunaki. Takrat smo le navadni ljudje na »drugi strani«, ki smo v stiski. In najhuje je, ko vsaka celica tvojega telesa kriči po pomoči, a nisi slišan. Govoriš, poveš, kličeš, se trudiš, si vljuđen, nevsiljiv, skušaš »igrati po pravilih«, pa si preprosto le številka in včasih imaš občutek, da še to ne. In ko si v tako hudi stiski in imaš občutek, da boš tudi ti potonil, kljub vsemu zbereš nekaj moči in dalje iščeš še možne rešitve, da bolnemu olajšaš, kar se olajšati da.

In tako je tudi v naši zgodbi, ki ima žal žalostni konec. Vendar smo hvaležni za vse trenutke, ki smo jih imeli, in za ekipo, ki je opravila svoje delo in nam na koncu pomagala, da je bila bolečina zmanjšana, kolikor se je v dani situaciji to dalo.

Radi bi se zahvalili zdravniku Nenadu Živkoviću, medicinskima sestrama Aniti Boštjančič in Tjaši Korelič in ne nazadnje tudi predstojnici oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin zdravnici Jožici Wagner Kovačec. V ambulantni za zdravljenje bolečin so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči, da so nam omogočili, da – kolikor dostojno se je dalo – zadnje dni preživimo skupaj v varnem zavetju doma. Takšen trud in požrtvovalnost sta neprecenljiva. Nikoli se ne boš mogel dovolj zahvaliti, da si kljub toliko neuspehim poskusom na koncu naletel na prave ljudi, ki so te slišali in ki svoje delo opravljajo strokovno in srčno.

Vsi omenjeni vašo ustanovo delajo boljšo. Srčnejšo. Zaradi teh ljudi bo dober glas segel v deveto vas. In vsekakor so to ljudje, za katere se je vredno truditi, da ostanejo del ekipe. Osebe, ki si zasluži več kot le lepo besedo in pohvalo.

Iskrena hvala.

Petra in Nastja

Spoštovani in cenjeni zdravstveni delavci!

Prostovoljci Zavoda PET - Pasje enote terapevtov s terapevtskimi psi že vrsto let obiskujemo različne zdravstvene ustanove v Sloveniji; med drugim UKC Ljubljana, Pediatrično kliniko Ljubljana, UKC Maribor, URI Soča in še bi lahko naštevali. Vedno smo bili deležni prijaznosti in pozornosti s strani zaposlenih, še posebej pa so se nas vedno znova razveselili bolniki, ki smo jih obiskali. Ne nazadnje smo z obiskom razbili in polepšali vsakdan tako pacientom, kot tudi vašim zaposlenim. In v vseh teh letih smo iz prve roke spoznali, kaj vse nam zdravstveno osebje daje in kako srčne in predane ljudi imamo v teh vrstah.

Zaradi trenutne situacije vas žal te dni ne moremo obiskovati in vas verjetno ne bomo še kar nekaj časa. Vendar verjemite – vsak dan smo v mislih z vami in zavedamo se, da je vaše delo in pomoč v teh trenutkih neprecenljivo in hvalevredno. Vemo, da morate v veliko trenutkih preseči sebe, da se odpovedujete lastnim željam, da pomagatega drugim, da trpi vaše družinsko življenje, da trenutno delate v nemogočih razmerah. Zato se vam želimo zahvaliti za vse, kar v teh težkih dneh počnete za slehernega med nami.

HVALA za vaš trud, vašo požrtvovalnost,

HVALA za srčnost, ki jo nosite v sebi,

HVALA, ker pomagatega slehernemu, ki je v stiski in potrebuje pomoč,

HVALA, ker se odrekate nečemu, kar je nam samoumevno in ne nazadnje -

HVALA, ker ste!

Ne dvomimo, da bomo skupaj premagali tudi to situacijo. In ko se enkrat stvari umirijo in se življenje postavi v normalne tirnice, vas spet z veseljem obiščemo in takrat se vam tudi osebno zahvalimo za vse. Do takrat pa pazite nase, ostanite zdravi in GLOBOK POKLON!

Člani Zavoda PET – Pasja Enota Terapevtov

Duhovna oskrba v UKC Maribor

Katoliška cerkev ima kapelo Antona Martina Slomška v zgradbi Oddelka za ORL in očne bolezni, in sicer v kleti 2. Dostop do kapele je iz smeri drugih oddelkov možen po podzemnem hodniku. Sveta maša je vsak dan od 19.24 do 19.54, kar pacientom omogoča vrnitev na oddelk do 20. ure. Duhovnik, Ivan Hočevar je dosegljiv na telefonski številki 041286352.

- Sveta spoved je pred sveto mašo ali po njej in po dogovoru.
- Obisk duhovnika, ki ga lahko pokličete ob vsakem času, honorira UKC Maribor.
- Verski tisk bolnikom poklanja Slovenska Cerkev.
- Evangeličanska cerkev ima sedež na Trubarjevi ulici 1 v Mariboru. Dosegljivi so na številki 02 250 21 60.
- Srbska pravoslavna cerkev ima sedež na Tržaški cesti 13 v Mariboru. Dosegljivi so na telefonski številki 031 774-394.
- Islamska skupnost v Sloveniji ima v Mariboru sedež na Zagrebški 47. Dosegljivi so na telefonski številki 031 838-548.

Duhovno oskrbo v bolnišnicah nudi tudi verska skupnost Krščanska koptska pravoslavna škofija Slovenije. Kontaktna oseba je Mina Soliman.

Mobilna telefonska številka: 051 803 363, e-naslov: s.mina3@gmail.com

Dosegljivost: 24 ur na dan za celo Slovenijo.

In memoriam

MITJA KUMER, dipl. zn. (1983–2020)

*Ni bitja,
ki bi v nič razpadlo!*

*Kar večno je,
je v vseh ostalo,
saj osrečuje nas njih bit!
In bit je večna:
v njej so sile,
zaklade večne so ohranile,
ki zdaj veselja so nakit
(Goethe)*

*Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.
(J. W. Goethe)*

Na čudovito in s soncem obsijano majsko jutro smo obnemeli ob novici, da si izgubil boj z zahrbtno boleznijo, da smo veliko prerano izgubili cenjenega sodelavca in prijatelja.

Naš oddelek je zavila tančica žalosti, v srca se je naselila trpka bolečina, ki je na obraze nadela orošene oči, usmerila poglede v tla, pojavila se je zevajoča praznina. Vsak pri sebi je namenil trenutek misli nate, skupnim spominom in zavedanju minljivosti in o pravih vrednotah življenja.

Lanskega junija si pogumno in z vzdignjeno glavo napovedal boj zahrbtni bolezni, ki je zajela tvoje telo. In ja, boril si se kot lev, oprijemal vsake bilke upanja, težave si premagoval z veliko mero optimizma in nasmehom na obrazu. Tudi kadar je bila bolečina neznosna, si se nasmešnil in rekel, saj bo, bo že bolje. S teboj smo upali, se veselili vsake zmage pri zdravljenju, pri padcih, ti pošiljali pozitivne misli, se borili in vztrajali do konca. A prišel je dan, ko se tvoje utrujeno telo več ni zmoglo boriti in v nedeljo 24. maja 2020 si za večno zaspal.

Mitja je svojo poklicno pot začel kot zdravstveni tehnik v UKC Maribor. V želji po novem znanju in strokovnem razvoju je leta 2012 prenehal z delom na Oddelku za nevrološke bolezni in pomagal graditi temelje Enote za forenzično psihiatrijo, ko se je le-ta ustanavljala. Ves čas je s svojim umirjenim pristopom in predanim delom doprinal k razvoju ZN forenzičnega pacienta; sprva kot zdravstveni tehnik, kasneje kot diplomiran zdravstvenik. Pripadnost stroki se je odražala v dejstvu, da je uspešno doštudiral ob delu in ob družinskih obveznostih. Ves čas je nadgrajeval znanje z izobraževanji in prebiranjem literature. Bil je zanesljiv, marljiv in vesten sodelavec, ki je rad prihajal v službo, ki je s svojim umirjenim, strokovnim pristopom prisluhnil pacientom, znal pomiriti in rešiti marsikatero težavo. Do vseh sodelavcev je imel korekten odnos. Marsikomu je bil več kot sodelavec, bil je prijatelj, ki je znal prisluhniti, slišati in pomagati. Bil je tisti, čigar smeh smo prepoznali vsi na oddelku, bil je smeh iz srca, smeh, ki nas je vse druge silil k smehu. Spominjali se ga bomo po njegovih venomer razmršenih laseh ob jutrih, ki niso bila njegova. Spominjali se bomo njegovih večnih izjav ob koncu tedna, ko je z veseljem pričakoval vikend, pa čeprav je bil deloven. Spomnili se ga bomo po iskrivih očeh in prikitem nasmehu, ki je nakazoval, da je nekaj zagodel sodelavcu. Spomnili, kako rad je prihajal na njegovo »forenziko« v procesu zdravljenja, na kavo in klepet, z nami delil vse tegobe in uspehe zdravljenja, venomer poudarjal kako zelo pogreša svoj oddelek, tim in kako komaj čaka vrnitev na delo. Spominjali se ga bomo, s kakšnim zanosom in vnemo je govoril o svojih načrtih, ki jih žal ni uspel uresničiti. Spomini. Nešteto jih je. Nešteto veselih, žalostnih. Nešteto skupnih dogodkov, druženj, misli, dejanj ... In to nam ne bo odvzeto, živel bo v njih naprej in z njimi bomo polnili praznino, ki zeva v našem timu ob izgubi sodelavca in prijatelja.

Dragi Mitja, za nas si kljub izgubljenemu boju borec z veliko začetnico, čudovito te je bilo poznati, biti tvoj sodelavec in prijatelj. Ohranili te bomo v lepem in trajnem spominu.

Sabina Finžgar, dipl. m. s v imenu sodelavk in sodelavcev Enote za forenzično psihiatrijo

In memoriam

Prim. Puklavcu v slovo ...

»Dobrodošli na krovu, gospod Pilgrim,« je rekel zvočnik. »Kakšno vprašanje?«
Billy si je obliznil ustnice, malce pomislil in naposled vprašal: »Zakaj ravno jaz?«
»To je pa zelo zemljansko vprašanje, gospod Pilgrim. Zakaj vi? Zakaj pa, kar se tega tiče, mi? Zakaj karkoli? Ker ta trenutek kratkomalo je. Ste kdaj videli žuželko ujeto v jantar?«
»Kje pa sem?« je rekel Billy Pilgrim.
»Ujeti v drugo kepico jantarja, gospod Pilgrim. Smo, kjer moramo zdajle biti.«
»Kako, kako pa sem prišel sem?«
»Jaz čas vidim v celoti. Ves čas je ves čas. Ne spreminja se. Ne ponuja se opozarjanju in pojasnjevanju. Kratkoterminalno je. Jemljite ga trenutek za trenutkom, pa boste odkrili, da smo vsi, kot sem rekel prejle, žuželke v jantarju.«

Pravkar prebrani citat je iz romana Klavnica 5 ameriškega pisatelja Kurta Vonneguta, ki je bila ena izmed najljubših knjig prim. Puklavca. To že samo po sebi priča o tem, od kako velike osebnosti se poslavljamo danes. Umetnost in kultura sta ga pritegnila že kot dijaka mariborske Prve gimnazije, ko se je pričel intenzivneje zanimati za glasbo in literaturo ter kasneje kot študenta ljubljanske Medicinske fakultete, ko je razširil krog svojih študentskih prijateljev še s filmskimi režiserji, dramskimi igralci in glasbeniki. Zanimale so ga vse vrste umetnosti, tako glasba kot literatura, gledališka in filmska umetnost ter slikarstvo. Te ljubezni so ga spremljale skozi celo življenje. Diapazon njegovih interesov je bil izjemno širok in je segal od klasične, pa vse do alternativne umetnosti, kar je nedvomno pripomoglo, da se je izoblikoval kot kritičen opazovalec vsakokratne sedanjosti, pri čemer je vedno znova pokazal svojo razgledanost, strpnost, izobraženost, svojo širino. Bil je intelektualec v pravem pomenu besede.

Po uspešnem zaključku študija je skladno s tedanjimi normami odšel na služenje vojaškega roka na VMA v Beogradu. Po koncu vojaščine je eno leto opravljal delo splošnega zdravnika v Zdravstvenem domu Maribor, zatem pa je začel s specializacijo iz interne medicine na Oddelku za revmatologijo takrat še Splošne bolnišnice Maribor. Po uspešno zaključeni specializaciji ga je želja omogočiti tedaj mladi družini boljše življenje vodila na delo v sosednjo Avstrijo. Po vrnitvi iz tujine se je ponovno zaposlil v Splošni bolnišnici Maribor, tokrat na Oddelku za nuklearno medicino, katerega vodenje je prevzel leta 1996 in bil od takrat naprej uspešen ter spoštovan predstojnik vse do upokojitve.

O njegovem poklicnem delu lahko preprosto rečemo, da je bil dober zdravnik. Dober zdravnik pa je bil preprosto zato, ker je rad bil zdravnik. Svojega dela ni dojemal kot zgolj in samo poklic, temveč kot poslanstvo, kot nalogo, ki mu je bila zaupana. In prim. Puklavac je svoje naloge vedno opravil brezhibno. Do bolnikov je bil odkrit in pošten, zaradi česar so ga bolniki imeli radi, ga spoštovali in mu zaupali. Kot šef oddelka je bil strog, a vedno pravičen. S svojo avtoriteto je znal vedno znova utišati preglasne, umiriti samosvoje in pomiriti nesigurne. Vedno ga je odlikovala ta čudovita lastnost, da je znal hitro, odločno, učinkovito in umirjeno najti najboljšo rešitev za kakršni koli problem, zato tudi ni nikoli preveč maral tistih, ki so vedno znova in znova našli nešteto problemov za kakršni koli rešitev. Na ta način mu je uspelo na oddelku sestaviti homogen kolektiv različnih karakterjev, ki smo z veseljem hodili v službo ter spoštovali eden drugega. Še dandanes nam mnogi v bolnici zavidajo dobre medsebojne odnose, katerih temelje je s svojim vzgledom in avtoriteto postavil prav prim. Puklavac.

Ob vsakdanjem delu pa je vseskozi stremel tudi k vsestranskemu, predvsem strokovnemu razvoju oddelka. Navkljub vsem organizacijskim, sistemskim, finančnim in drugim oviram mu je z leti uspelo sestaviti sodoben nuklearno-medicinski center, ki je popolnoma primerljiv z ostalimi.

Krivično prezrto dejstvo je, da smo prav na našem oddelku pod njegovim vodstvom in po njegovi zaslugi v začetku tisočletja kot prvi v državi pričeli opravljati pozitronsko emisijsko tomografijo, ki je dandanes postala že standarden diagnostični postopek. To

je bil v tistem času izjemno pomemben dosežek in le njegova skromnost ter verjetno tudi severovzhodna lega naše ustanove sta vzrok, da njegove zasluge niso bile javno priznane.

Ob svojem rednem delu se je vseskozi posvečal tudi znanstvenoraziskovalnemu delu, o čemer priča zavidanja vredna dolžina njegove bibliografije. Od vsega začetka je sodeloval tudi pri pouku študentov mariborske Medicinske fakultete in Fakultete za zdravstvene vede.

Vseskozi je čutil izjemno pripadnost svojemu cehu, zato je bil dolga leta aktiven član in funkcionar Zdravniškega društva Maribor.

Njegova prizadevanja, trud in uspehe je prepoznalo Ministrstvo za zdravje, ki mu je zato podelilo naziv primarij.

V medsebojnih odnosih je prim. Puklavec vedno igral z odprtimi kartami. Ni maral dvoličnosti, ni maral ljudi, ki so bili, kot je sam večkrat dejal, »Scheißfreundlich«. Sam je bil vedno odkrit in pošten. Za navidezno fasado nedostopnosti, introvertiranosti, morda kdaj tudi hladnosti, se je skrivala topla, prijazna in čuteča duša. S svojim obnašanjem in s svojimi dejanji je znal vsakemu, ki ga je spustil tja, to tudi jasno pokazati. Seveda pa je znal prav jasno to pokazati tudi tistim, ki tja nikakor niso sodili.

Sam sem izjemo hvaležen, da mi je pustil tja notri, v svojo bližino in da lahko upravičeno in s ponosom povem, da sva bila prijatelja. V dobrih četrtn stoletja skupnega dela nama je uspelo stkati prav posebno vez, ki me je, to lahko zagotovo povem, naredila bogatejšega, samostojnejšega, nasploh boljšega. Prepričan sem, da je na takšen način vplival na marsikoga, zato ga bomo še toliko bolj pogrešali.

Sprostitev si je znal vedno znova poiskati v športu. Bil je nosilec črnega pasu v karateju, na kar je bil upravičeno neizmerno ponosen. Užival je v planinah in z leti je postal izjemen poznavalec slovenskih gora. Ko ga je zahrbtna bolezen že začela omejevati, je kot dolgoletni smučar uteho poiskal v teku na smučeh.

Meni bodo za zmeraj ostali nepozabni spomini na najina druženja. V tem dolgem, a toliko prekratkem času, sva skupaj obiskala kar nekaj strokovnih srečanj v različnih mestih po svetu. In če so mene po koncu napornih predavanj vedno najbolj zanimale cene hladnega piva v bližnjih lokalih, je hotel on vedno spoznati še nekaj več. Tako sem zgolj po njegovi zaslugi in pod njegovim vodstvom imel možnost obiskati Metropolitanski muzej umetnosti v New Yorku, več muzejev inštituta Smithsonian v Washingtonu, Rijksmuseum v Amsterdamu, razstavo Gustava Klimta v Münchnu in konec koncev tudi koncert Rolling Stonesov na Dunaju. In za vse te nepozabne izkušnje mu bom večno hvaležen. Hvaležen mu bom tudi za vse dolge debate o glasbi, filmu, literaturi in umetnosti nasploh. Pa tudi o zgodovini, politiki, filozofiji, športu, kajti z njim si lahko debatiral pravzaprav o čemer koli. Njegova razgledanost, njegovo znanje je bilo impresivno.

Ko je po dolgih letih turbulentnega življenja končno našel svoj varni pristan, je vmes s krivično neizprosnostjo udarila usoda in ga oropala uživanja s trdim delom zasajenih sadov. A vendar se je tudi z boleznijo spoprijel pogumno in pokončno – kakor zmeraj. Vse do konca je izžareval optimizem in voljo do življenja v družbi tistih, ki smo ga imeli radi.

Tudi ko je končno prišel do spoznanja, da je njegov zadnji boj izgubljen, je pogumno in dostojanstveno odšel med zvezde. Odšel je tako, kot je sam želel, obdan s tistimi, ki jih je imel rad.

Fortuna mu je namenila sicer kratko, a pomembno vlogo v tej drami življenja. In odigral jo je brezhibno.

Spoštovani predstojnik, cenjeni kolega, učitelj in mentor, dragi prijatelj, hvaležni smo, da smo lahko odigrali epizodne vloge v tvojem življenju.

In kot bi rekel Billy Pilgrim: »Tako to je!«

Mitja Topalovič, dr. med.

Iz kuhinje

Bučke z mletim mesom, mocarelo in zelenjavo

Sestavine za 4

- 4 bučke
- 300 g mletega mesa
- 2 paradižnika
- 1 paprika
- 200 g naribane mocarele
- 1 čajna žlička origana
- 3 stroki česna
- 1 čebula
- drobnjak
- sol
- poper
- suhi paradižnik

Na olju prepražite nasekljano čebulo, dodajte česen in na kocke narezan paradižnik ter papriko. Pražite 3 minute, dodajte mleto meso in origano po okusu. Pražite 5 minut, solite po okusu in poprate. Nato izdolbite bučke. Zmešajte meso bučk z mesom in dodajte tretjino naribane mocarele. Z zmesjo napolnite bučke in jih posujte s preostankom mocarele, pecite 30 minut pri 180 °C (ali 160 °C ventilatorska pečica). Pečeni jedi dodajte nasekljan drobnjak in suhe paradižnike.

Jogurtovo pecivo

Sestavine (tortni model ali srednje velik pekač)

- 3 lončki navadnega jogurta
- 2 lončka sladke smetane
- 15 dag sladkorja v prahu
- 1 zavitek vanilijevega sladkorja
- 12 lističev želatine ali 2 žlici želatine v prahu
- 0,5 kg jagodičevja
- zavitek biskvitnih (baby) piškotov

V pekač nadevamo plast ali dve piškotov in jih namočimo z mlačnim mlekom. Za kremo zmešamo jogurte s sladkorjem in mu primešamo pripravljeno želatino (lističe za 5 minut namočimo v hladni vodi, jih ožmemo in raztopimo v topli, ne vroči tekočini). Damo za 10 do 15 minut v hladilnik, nato primešamo stepeno sladko smetano in na koncu rahlo vmešamo očiščeno sadje. Prelijemo preko piškotov in hladimo 3 ure v hladilniku ali 1 uro v zmrzovalniku. Po želji sladico nadevamo s svežim sadjem in prelijemo s tortnim prelivom.

Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni ...

Iz arhiva UKC Maribor

Zbirno mesto udeležencev in materiala za akcijo NNP

Udeleženci akcije NNP prejemaajo zadnja navodila

